

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA REGIONÁLNÍ A ENVIRONMENTÁLNÍ EKONOMIKY

Mediální obraz bezpečnosti v krajích České republiky

Media Image of Security in the Regions of the Czech Republic

Student:	Bc. Denisa Mertanová
Vedoucí diplomové práce:	doc. Ing. Jan Sucháček, Ph.D.

Ostrava 2018

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra regionální a environmentální ekonomiky

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Denisa Mertanová**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **6202T040 Regionální rozvoj**
Téma: **Mediální obraz bezpečnosti v krajích České republiky**
Media Image of Security in the Regions of the Czech Republic
Jazyk vypracování: **čeština**

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Média a jejich význam
 3. Bezpečnost v krajích České republiky
 4. Pohled médií na bezpečnost v krajích České republiky
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

KRULICHOVÁ, Eva. *Pocit bezpečí a obavy z kriminality v České republice*. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2017. 105 s. ISBN 978-80-88018-12-4.
SCANNELL, Paddy. *Media and communication*. Thousand Oaks: Sage, 2007. 303 s. ISBN 978-1412902694.
THOMPSON, John B. *Média a modernita: sociální teorie médií*. Praha: Karolinum, 2004. 220 s. ISBN 80-2460-652-6.

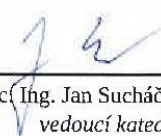
Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **doc. Ing. Jan Sucháček, Ph.D.**

Datum zadání: 24.11.2017

Datum odevzdání: 27.04.2018

doc. Ing. Jan Sucháček, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Bezpečnost v krajích České republiky“ včetně příloh vypracovala samostatně s použitím pramenů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

V Ostravě dne 12. dubna 2018

.....

Bc. Denisa Mertanová

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat doc. Ing. Janu Sucháčkovi, Ph.D. za odborné vedení konzultačních hodin, spolupráci a poskytnutí informací pro zpracování mé diplomové práce.

OBSAH

1	ÚVOD	3
2	Média a jejich význam	5
2.1	Média	5
2.2	Funkce médií	7
2.3	Účinky médií	8
2.3.1	Krátkodobé a dlouhodobé účinky	8
2.3.2	Přímé a nepřímé účinky	9
2.3.3	Plánované a neplánované účinky	9
2.4	Zpravodajství	10
2.5	Druhy médií	11
2.5.1	Televize	11
2.5.2	Tisk	11
2.5.3	Rozhlas	12
2.5.4	Internet	12
2.6	Televizní vysílání	13
2.6.1	Veřejnoprávní televizní stanice	13
2.6.2	Soukromé televizní stanice	14
3	Bezpečnost v krajích České republiky	16
3.1	Základní charakteristiky bezpečnosti	16
3.2	Bezpečnostní politika	17
3.2.1	Bezpečnostní systém	18
3.2.2	Vybrané prvky bezpečnostního systému	18
3.2.3	Legislativa	20
3.3	Kriminalita	21
3.3.1	Druhy kriminality	22
3.3.2	Prevence kriminality	24
3.3.3	Kriminalita a média	25
3.4	Kraje ČR	26
3.4.1	Hlavní město Praha	27
3.4.2	Středočeský kraj	30
3.4.3	Karlovarský kraj	33

3.4.4	Plzeňský kraj	35
3.4.5	Jihočeský kraj	37
3.4.6	Ústecký kraj.....	40
3.4.7	Liberecký kraj	42
3.4.8	Královéhradecký kraj	44
3.4.9	Pardubický kraj	46
3.4.10	Kraj Vysočina.....	49
3.4.11	Jihomoravský kraj	51
3.4.12	Olomoucký kraj.....	53
3.4.13	Moravskoslezský kraj.....	56
3.4.14	Zlínský kraj	59
4	Pohled médií na bezpečnost v krajích České republiky.....	63
4.1	Metodický postup	63
4.2	Kvantitativní analýza mediálních příspěvků	64
4.3	Kvalitativní analýza mediálních příspěvků	70
5	ZÁVĚR	79

1 ÚVOD

Sdělovací prostředky tvoří neodmyslitelnou část každodenního života společnosti. Tímto hrají významnou roli při formulaci chápání, či jednání člověka a rozvoji jeho osobnosti po celý život. Mimo jiné určují normy a poskytují nám téměř okamžitě informace, často z velkých vzdáleností.

Přítomnost médií na jednu stranu přináší jedincům a celé společnosti mnoho pozitivních skutečností, a na stranu druhou také negativních, jako odtržení od reality, snižování sociálních kontaktů a další. Média, zejména televizní vysílání, přímo spoluvytváří naši realitu. Naše očekávání už nejsou tedy ovlivněna pouze z reálného chování lidí, ale také tím, co jsme viděli v televizi. Odkazy na tzv. mediální realitu jsou čím dál více častější než skutečnost. Prostřednictvím televizního vysílání se dovídáme spíše o negativních společenských událostech, kdy jsou často dané situace zkreslovány, a tím dokážou vyvolat strach, napětí či paniku v některých komunitách. Zachování bezpečnosti lidí a území, na kterém žijí, je jedním ze základních cílů celé společnosti, s čímž souvisí řada problémů. Tato oblast je často v čele zájmu médií, kdy jsou dané situace často chybně interpretovány, a tím posléze ovlivní naše jednání a pohled na jednotlivá území. Vzhledem k výše uvedenému se tato práce zaměří na problematiku médií ve vztahu k vnímání bezpečnosti v krajích České republiky.

Cílem diplomové práce je zpracovat analýzu a posléze zhodnotit mediální příspěvky z oblasti bezpečnosti v jednotlivých krajích České republiky publikovaných v rámci celostátního vysílání televize Nova, FTV Prima a České televize mezi roky 2004–2011. Mimo jiné je v práci porovnáno, do jaké míry jsou zprávy z této oblasti v souladu s bezpečnostní situací prezentovaných krajů.

V této práci byly použity metody komparace, analogie, dedukce a indukce. Při zkoumání dané problematiky byla také vypracována kvantitativní a kvalitativní analýza, pro jejichž realizaci byla využita data společnosti Media Tenor. U kvantitativní analýzy je zkoumán počet příspěvků z oblasti bezpečnosti v rámci celostátního televizního vysílání za jednotlivé kraje a období. Obsahem kvalitativní analýzy je pak detailnější rozbor těchto příspěvků. Data z Českého statistického úřadu pak posloužila ke zpracování socioekonomických charakteristik jednotlivých krajů České republiky.

Diplomová práce je rozdělena do pěti kapitol, a to včetně úvodu a závěru. Druhá kapitola se věnuje charakteristice a vlivu médií na společnost, dále jejich funkcím, jednotlivým účinkům a druhům. V neposlední řadě zahrnuje stručný popis televizních stanic,

a to konkrétně TV Novu, FTV Primu a Českou televizi. Třetí kapitola obsahuje teoretický výklad bezpečnosti, zejména bezpečnostní politiku, její bezpečnostní prvky a legislativu. Z hlediska bezpečnosti se tato část práce nejvíce věnuje kriminalitě, která je považována za výrazný společenský problém. Další částí je charakteristika a popis socioekonomických ukazatelů všech krajů České republiky s důrazem na jejich bezpečnostní situaci, která posléze poslouží ke srovnání s mediálním obrazem.

Obsahem předposlední kapitoly je metodický postup, a následně zmiňována kvantitativní a kvalitativní analýza. Pomocí kvantitativní analýzy byly zjištěny počty mediálních příspěvků z oblasti bezpečnosti odvysílané v Televizních novinách (TV Nova), ve zprávách FTV Prima (FTV Prima), v Událostech a v Událostech a komentářích (Česká televize). Mimo jiné v práci došlo k zaměření na počet obyvatel a mediálních příspěvků v jednotlivých krajích, pomocí kterých je vypočten index medializace. Kvalitativní část práce pak obsahuje analýzu tematických oblastí z bezpečnosti a pět nejčastějších příspěvků vysílaných v krajích České republiky. Diplomová práce je ukončena závěrem, který zhodnocuje nejvýznamnější poznatky.

2 Média a jejich význam

První kapitola diplomové práce se zaměří na média, která patří mezi základní součást života společnosti a stále více hrají při výměně informací významnější roli. Pro pochopení souvislostí v této práci je důležité upřesnit základní charakteristiku, funkce, význam a moc médií.

2.1 Média

Média jsou v současné společnosti chápána jako fenomén, představující informační a komunikační prostředek, který je nutným předpokladem pro vzdělanou a informovanou společnost. Tímto jsou média považována za podstatnou formu politického, kulturního a společenského života a častým výrazem v mnoha oblastech (Pouperová, 2010). Pojem vychází z latinského slova „medium“, který znamená nástroj či zprostředkovatele, který zajišťuje někomu dané sdělení (Jiráček a Köpplová, 2003). Specifičtější je pak pojem masová média, která jsou vnímána jako komunikační nástroj vyrábějící daná sdělení různorodému publiku. V diplomové práci bude nadále použit pojem média.

Média používáme k pojmenování komunikačních či technických prostředků, kdy se v neposlední řadě vztahují k organizacím masové komunikace i na sociální instituce. Existují různé typologie médií. Například média klasická, kde zařadíme tisk a papír nebo média elektronická zahrnující rozhlas a televizi. Mediální komunikace kromě tisku, rozhlasu a televize zahrnuje daleko více médií, jelikož bez nich by byla komunikace takřka nemožná (Urban a kol., 2011). Jedinec, skupina i společnost studiem médií zvyšují kontrolu nad interpretací nejrůznějších sdělení, které nám nabízejí. Mimo jiné máme možnost větší orientace v okolním světě, jehož jsou média významným prvkem. Schopnost rozumět médiím zvyšuje účast na plnohodnotné a úspěšné mediální komunikaci, a tím podporovat vyšší kvalitu mediální gramotnosti, tedy způsobilosti přistupovat k médiím (Scannell, 2007).

Jedním z charakteristických rysů mediální komunikace patří opakování sdělení, které vede člověka k silící tendenci věřit a brát daná sdělení vážně. Na průběhu tohoto procesu se podílí několik subjektů, například ten, kdo sdělení přijme nebo ten, kdo sdělení vyrábí. Pochopení významu a průběhu sdělení patří bezesporu mezi největší témata v mediální oblasti (Burton, 2001). Média znamenají hodnotný posun u složek komunikačních událostí, pomáhají nám k výměně velkého množství dat v multimediální úrovni on-line, či naopak jejich trvalé podržení v čase. Jejich zaměření je jak k jednomu, tak i k neomezenému počtu příjemců.

Překonání velkých vzdáleností, dyktivost pro uchování významného sdělení či potřeba doručení sdělení jednomu a více adresátům vedla k rozvoji médií. Celkový vývoj zaznamenal posun ve společnosti i samotného člověka, a tím média ovlivňují a dále vytvářejí kulturní prostředí (Sak, 2007). Autor McQuail (1999) uvedl 4 fáze vývoje médií. U první fáze předpokládal neomezenou moc médií, poté následovala jejich neúčinnost. Třetí fázi vysvětloval jako návrat víry k silným účinkům médií a poslední konstatoval jako transakční iluzi o vývoji.

V současných společnostech pro upevňování i prosazování sociálních hodnot a norem hrají významnou roli právě média. Utvářejí a následně formulují to, co se dovídáme o světě a mnohdy jsou jedním z hlavních zdrojů našich názorů. Média tímto snadno a rychle dokážou ovlivnit chování i uvažování lidí (Burton, 2001). Na jednu stranu mohou rozvíjet naše poznání, ovlivňovat náš životní styl či politické rozhodování, vzdělávat nás a na druhou stranu také vyvolat napětí, strach, omyl a vést k nežádoucímu jednání. Z tohoto důvodu jsou vnímána jako prostředek pro šíření negativních společenských fenoménů, jako je například zločinnost, kriminalita a pokles kulturní úrovně. Ovšem zajímavým poznatkem je postavení médií jako služebníka, který v podstatě nabízí, to co si přejeme. Média nám umožňují vnímat a sledovat určité události, které jsou nám zcela nedostupné. Pro získání poznatků či zkušeností už není potřeba, aby byl člověk u dané události fyzicky přítomný. Díky tomu si nadále rozšiřujeme obzory našeho poznání, které média silně ovlivňují. S tímto souvisí i rozvoj komunikace, jelikož jsou daná sdělení přenášena na velké vzdálenosti, a informace je nám dostupná téměř okamžitě. Nepřetržitý vývoj médií, který přinesl nové uspořádání času a prostoru neustále mění moderní svět (Thomson, 2004).

Důležité je zmínit i termín „propaganda“, která se objevila již v 17. století jako reakce katolické církve na působení reformace. Pod tímto pojmem si můžeme představit manipulaci veřejného mínění nebo médií s cílem získat společenskou kontrolu. Můžeme rozlišovat několik typů propagandy jako je politická, ideologická, ekonomická, válečná a další (Jiráček a Köpplová, 2003).

Z výše uvedených informací lze konstatovat, že média můžeme vnímat z různých pohledů jako nositele kultury, jelikož samy ji rozšiřují a vytvářejí. Dále jako prostředky komunikace, díky nimž si můžeme navzájem vyměňovat informace a podklady, kde jsou dané informace zachyceny. Dalším pojetím jsou média jako ekonomické entity, které chápeme jako hospodářské subjekty na trhu s informacemi obchodující s dalšími médii (Pouperová, 2010). Informace obecně, nám umožňuje orientovat se ve společnosti, v našem chování a celkově se vztahovat s okolím. Některé informace jsou nám snadno dostupné, pro jiné potřebujeme vědomosti

a také větší úsilí. Lidé na základě svých zkušeností, hodnot a názorů používají odlišné informace při řešení podobných potřeb. V současnosti se nejčastěji při vyhledávání a práci s informacemi používají moderní informační technologie. Důležitou součástí informace je komunikace, kdy se ve finální fázi stává prospěšná a aplikovatelná. Informace ztratí svůj význam, pokud není komunikována (Sklenák a kol., 2001). Poslední pohled na média jako sociální instituce, které ovlivňují názory jednotlivců a společnosti, také jejich kulturní úroveň, vzdělanost a informovanost. Působí i na celkovou spokojenost či nespokojenost s ekonomickou a politickou situací panující ve světě (Pouperová, 2010). Média tímto vysoce ovlivňují realitu a představy o ní. Na základě tohoto tvrzení se pak hovoří o vzniku virtuální reality, která se od skutečné zcela odlišuje. Autor McQuail (2009) uvádí zajímavý poznatek, že nadměrné využívání médií vede k utváření závislosti, snižování sociálních kontaktů, odtržení od reality a odklon od vzdělání.

2.2 Funkce médií

V oblasti médií je důležité zmínit i jejich funkce. Ty nám ukazují, co skutečně média dělají, význam jejich existence a k čemu mají sloužit. Mění se na základě charakteru uspořádání společnosti, sociálních, ekonomických i politických podmínek a také kulturních souvislostí. Autor Burton (2001) uvádí nejrůznější funkce médií jako například informační, kdy je hlavním zájmem poskytovat nezkreslené informace o společnosti. Tato funkce pomáhá publiku vytvářet názor na společenské, politické a geografické oblasti ve světě. V neposlední řadě strukturují náš celkový pohled na okolí. Další funkcí je sociální a socializační, která je založena na nápodobě modelů chování. Díky vzdělávací funkci se můžeme dále učit, poznávat a zaznamenávat negativní společenské jevy. V demokratické společnosti média vytvářejí pluralitní veřejné mínění, a to celkovou informovaností občanů a kontrolou orgánů veřejné moci. Dále se uvádí funkce zábavná, kdy média poskytují rozptýlení i zábavu, a tím odvádí pozornost od sociálních nerovností a problémů (Pouperová, 2010).

Média mají značný vliv na jazyk a jeho formu v psané i mluvené podobě. Mediální jazyk ovlivňuje naši slovní zásobu a také vyjadřování. Slova mohou nabýt nových hodnot a různé výrazy v nás ponechají odlišné dojmy. Uvedená hlediska zajišťuje funkce jazyková, která je mimo jiné podstatnou součástí pro mediální obsah. Média mimo nestranných zpráv přináší postoje redaktorů, kteří reflektují společenské, sportovní, politické události, a tím dochází k funkci kritické. Důležitou funkcí je funkce politická, která vytváří názory na politické události a umožňuje pochopení jejího procesu. Mezi další funkce patří například

kontrolní, ekonomická, kulturní a reklamní (Burton, 2001). Autor Urban a kol. (2011) uvádí další rozdělení funkcí, a to pozitivní a negativní či zjevné a skryté.

2.3 Účinky médií

Zajímavým a hodně diskutovaným tématem je právě vliv médií na společnost. Participace médií na socializaci jednotlivce, tedy jeho začlenění do společnosti a vytváření podoby společnosti vztahů patří mezi jejich základní moc. Podle fungování organizace a její finanční základny můžeme poznat, jakou moc mají jednotlivá média. Pojem „moc médií“ můžeme chápat jako dosahování účinků při určitých okolnostech (McQuail, 1999). Při zkoumání těchto účinků je důležitý stav společnosti (stupeň vzdělanosti, druh, styl komunikace), technický vývoj médií a poznání společnosti (Jirák a Köpplová, 2003).

Účinek médií si můžeme dále vysvětlit, jako reakci na mediální obsah, při kterém dochází ke změně myšlení či chování jedince nebo společnosti (Urban a kol., 2011). Samotné zprávy ovlivňuje celá řada dalších faktorů, a proto je velmi těžké nalézt jednoznačné účinky médií. Zpravodajství si neklade konkrétní cíl, z tohoto důvodu mohou být promíchané a jen výjimečně předvídatelné a naplánované. Nejméně jsou vysvětlené vlivy ohledně našich postojů, přesvědčení a jednání. Obecně však můžeme konstatovat, že účinky médií jsou záměrné a souvisí s řadou faktorů, jako je místo, čas a také se samotnou událostí (McQuail, 2016). Při jejich analýze můžeme sledovat chování příjemců i médií, kdy je podstatným faktorem kontext, dosavadní vědomosti či zkušenosti příjemců a jejich celková zaangażovanost. V následující kapitole budou uvedeny základní členění účinků médií.

2.3.1 Krátkodobé a dlouhodobé účinky

Autor Urban a kol. (2011) mezi základní členění uvedl účinky krátkodobé a dlouhodobé. Krátkodobé účinky mají na základě podnětu médií způsobit okamžitou reakci publika, vyvolat odezvy a přesvědčení příjemců. Mezi metodu, která má krátkodobý účinek můžeme například zařadit psychologický experiment. Zde se analyzují změny v chování adresátů na základě jejich vystavení mediálnímu sdělení. Díky tohoto experimentu můžeme zjistit pouze okamžitou reakci jednotlivců a odhalit jednotlivé účinky sdělení.

Je zřejmé, že účinky médií pozorujeme také v delším časovém horizontu, kdy mohou ovlivnit naše názory a postoje k různým oblastem. Výzkum těchto účinků je velmi problematický, a to z důvodu těžšího vyloučení jiných vlivů na jednotlivé komunity. Podle mnoha autorů je jednou z prokázané metody v rámci dlouhodobějších účinků nastolovat

témata, tedy agendu setting (Trampota a Matějovská, 2010). Média na základě svých možností věnují určitým tématům odlišný časový horizont a různě velký prostor. Míra, do jaké se věnují daným problémům a událostem následně ovlivní veřejnost, která k daným tématům přiřazuje pořadí významnosti. Tímto média odvádějí pozornost od důležitých témat a upozorňují na ta méně důležitá, avšak mediálně atraktivní (Burton, 2001). Hodně známou a používanou frází je Cohenova teze, která tvrdí, že o čem budeme uvažovat, nám stanoví média. Původní nastolování agendy mělo za cíl vnímat podstatná témata a nyní rozšiřujeme toto pojetí na zkoumání rámců tzv. framing. Zde zvyšujeme důležitost vybraných aspektů vnímaných realitou. Autor McCombs (2009) toto vnímá jakou druhou fázi zkoumání agendy a zdůrazňuje, že je důležité vnímat způsob, jakým média prezentují dané téma a jejich následnou propagaci ve společnosti.

2.3.2 Přímé a nepřímé účinky

Přímé účinky jsou integrovány s nabízeným mediálním obsahem. V rámci dopadů na publikum je charakterizujeme spíše jako jednotné a krátkodobé. S tímto jsou spojeny i úspěchy zamýšleného působení médií a obavy o jejich využití. Avšak přímé účinky nemusíme vnímat jen negativně. Může se jednat také o předvolební kampaň, úspěch daného zboží či komerční reklamu. Na druhou stranu média mohou mít také účinky nepřímé, ovlivňované vůdcem, které se objevují s časovým odstupem ve spolupráci s dalšími faktory.

2.3.3 Plánované a neplánované účinky

Pod plánované účinky spadají nejrozumnější typy kampaní s cílem dosáhnout zpětné vazby od publika, jako je změna životního stylu, spotřebitelské a politické chování. Mimo jiné se objevují i neplánované důsledky, které se promítají v individuálních reakcích, vytváření stereotypů nebo socializace (Jiráček a Köpplová, 2003).

„Vlastníci médií se vždy snaží dát veřejnosti to, co chce, protože cítí, že jejich moc spočívá v médiu, a ne v poselství či programu“ (McLuhan, 2011, s. 229).

Mezi další účinky můžeme například zařadit kolektivní i individuální reakce, vyvolání paniky, a jak bylo uvedeno, změnu myšlení, postojů a názorů. Pokud se zájem médií opře o konkrétní událost, můžeme očekávat, že ovlivní i její samotný průběh. Pro přilákání většího publika mají média také sklon k zjednodušování a zkreslování. Mezi pozitivní účinky pak

patří socializace jednotlivce do společnosti, učení novým poznatkům, podpora a definování sociálních skutečností (Burton, 2001). Další významné je členění účinků na kognitivní (vytváření názorů), afektivní (pocity, emoce) a behaviorální (změny jednání).

2.4 Zpravodajství

Zpravodajství zaznamenává aktuální události různorodému publiku a plní funkci definiční i informační. Mimo jiné zachycuje přípravu pro výběr a hledání informací a jejich následné sdělování pomocí žurnalistických projevů. Pokud je událost jasná, srozumitelná, nečekaná a odpovídá kulturním i organizačním kritériím dané společnosti, má větší pravděpodobnost stát se součástí zpravodajství. Důležité je zmínit blízkosti jednotlivých událostí, a to k divákům, k prostředí a hodnotám, které lidé považují za základní a výjimečné (Osvaldová a kol., 2011).

Zpravodajství poskytuje službu, která publiku zpřístupňuje nejrozličnější informace podle jejich zájmu, a jsou jejím hlavním zdrojem o světě. Na základě zpráv si pak vytváříme představy o skutečnostech, které jsou nám neznámé i z nedosažitelného prostředí (Burton, 2001). Televizní zpravodajství dle výzkumů autora Wanta a kol. (2004) dokáže, přímo ovlivnit veřejné mínění celé společnosti. Zpravodajská sdělení se mohou od sebe lišit svou závažností, srozumitelností a jejich zdroje pak důvěryhodností. Celkové účinky pak závisí na pozornosti a vnímání jednotlivých zpráv. Oblasti, ze kterých se zpravodajství skládá, vytváří zpravodajské organizace. Informační význam zpravodajství je často diskutovaným tématem, při kterém se analyzuje pestrost, přiměřenost a postup zpracování informací. A pro nás nejdůležitější částí, zda zprávy mají hodnotu odpovídající závažnosti daného případu.

Publikum vnímá zpravodajství z různých aspektů, které mají za následek rozdílnost jejich názorů. Jsou jimi:

- Prostor – publikum se rozhoduje, zda je mohou ovlivnit i vzdálenější události.
- Moc – klasifikace zpráv, dle dopadu na samotné publikum nebo na ty, kteří mají větší moc.
- Čas – pohled na události, na základě minulosti a budoucnosti publika.
- Identita – splynutí s místy, lidmi a událostmi uvedené ve zpravodajství nebo naopak jejich distance (McQuial, 2009).

2.5 Druhy médií

Tato kapitola představí základní druhy médií, jako je například televize, která patří mezi nejdůležitější část, jelikož se bude nadále promítat ve zbytku diplomové práce. Dále pak rozhlas, internet a tisk.

2.5.1 Televize

Jako první z médií je televize, která představuje soustavu umožňující komunikační přenos. Televize i rozhlas vznikly pro potřeby přijímání a vysílání. Jejich nejčastěji sdílené obsahy, jako jsou zprávy, sport, hudba, filmy si musely vypůjčit na základě již existujících médií (McQuail, 2009). Televizi můžeme považovat za aktuální a dynamické audiovizuální médium, a také nejpříznivější zdroj souhrnných obrazů o světě (Jirák a Köpplová, 2003). Televize přinesla do politiky, každodenního života, společnosti i kultury řadu změn a odlišných úvah. Hlavním problémem v dnešní době jsou spekulace o skutečné hodnotě a celkovém významu, zejména zda působí pozitivně či negativně na kulturu a společnost (Sak, 2007). I přes všechny názory, je televize považována za médium zábavní, které je pro většinu lidí hlavním původem informací a pro politiky komunikační kanál se svými občany. Tímto dochází ke spojení televize s mocenskými středisky ve společnosti a s politickým životem (McLuhan, 2011). Televize nám podává mnoho zajímavých informací, a je důležité podotknout, že prožitek, který z těchto informací máme, nemůžeme ztotožnit se skutečným. Televizní zpravodajství dokáže značně zkreslit naše dojmy, tím že skryjí naše představy a přidělí jim pouze jednotnou formu. Mimo jiné v nás mohou vyvolat šokující i dramatické dojmy, například odstraněním hlubších kontextů vysílaných zpráv.

2.5.2 Tisk

Tisk podstatně zjednodušil rozšiřování a shromažďování zpráv o jednotlivých oblastech ve světě. Dále umožnil vývoj systémů jejich využívání, třídění a zachycení. První tiskárny se zaměřovaly například na vydání informací z oblasti medicíny, astronomie a geografie. (Thomson, 1995). Mezi periodický tisk patří noviny, časopisy a jiné tiskoviny. Tiskoviny jsou otištěny pod totožným titulem, se shodným obsahovým zaměřením a ve stejné grafické úpravě. Důležitou podmínkou je také vydání alespoň dvakrát v kalendářním roce. Většina příjmů periodického tisku pochází z prodeje nákladů nebo reklamních ploch. Mezi noviny patří deníky a zpravodajská periodika, ostatní periodika označujeme jako časopisy

(Pouperová, 2010). Můžeme také rozlišovat několik typů a žánrů novin. Například politický a stranický tisk, seriózní nebo bulvární tisk. Noviny svou formou produkují představu o zprávách od pramene, tedy nejlépe splňují funkci objevení stinných stránek života. Pokud se však zaměříme na různé typy novin, můžeme konstatovat, že každá z uvedených má odlišné cíle a priority.

Původní význam novin byl mnohostranný. Vedl k informování či inzerování zpráv, a zejména se jednalo o veřejný charakter a komerční podstatu. Až ve 20. století pak noviny začaly oslovovat většinu populace, a tím se staly tzv. masovým médiem. Obecně můžeme konstatovat, že vývoj tisku směřuje stále k větší svobodě, který posléze vede k vytváření prostředků kontroly a jeho ovládání. Dnes můžeme považovat za jednu z forem kontroly existenci tisku ve sféře tržního systému (McQuail, 2009).

2.5.3 Rozhlas

Dalším druhem médií je rozhlas, který patří mezi nejjednodušší způsob předání zprávy na určité místo, kde se lidé nachází. Rozhlas disponuje větším počtem kanálů a je tedy přístupnější většímu a různorodějšímu publiku. Důležitým znakem rozhlasu je, že si každý posluchač utváří vlastní názor a představu. Poslouchání daného rozhlasu nespátňuje žádné časové ani místní hranice, jelikož je snadno zkombinujeme s běžnými činnostmi. Výhody můžeme pozorovat ve velkém dosahu, snadném manipulování a v minimálních nákladech (Kraus, 1991).

2.5.4 Internet

Prvotním smyslem internetu bylo využití pro výzkum a výuku. V dnešní společnosti je internet chápán jako určitý zdroj uchování informací a jejich vzájemné sdílení pro všechny z nás. Díky své propojenosti a rychlosti mezi všemi světy se stal používaným v hospodářských, společenských i dalších oblastech (Poláková a kol., 2008). Internet nepřetržitě roste a jeho vývoj nám přináší nekonečné možnosti, díky kterým ho můžeme považovat za komunikační prostředí na globální úrovni (Sklénák a kol., 2001). Internet je obdivuhodným prostředím, kde by nemělo docházet k diskriminaci či rasistickým podjatostem z důvodu náboženství, barvy pleti či profese. Je to také určitá podoba demokracie a svobodného vyjádření jakýchkoliv našich poznatků. Mimo jiné má každý z nás k dispozici širokou škálu informací ze všech možných odvětví (Vrabec a Čepek, 1995). Pro internet je charakteristické, že ho nikdo

nevlastní, nenajdeme konkrétní organizaci či osobu, která by tuto oblast řídila. Internet také nevnímá existenci prostoru a ve své podstatě ani čas (Jirák a Köpplová, 2003).

Každý z uvedených médií vyžaduje jiný stupeň pozornosti, publicity a soustředění. Například čtení knih žádá větší úsilí čtenáře na rozdíl od novin, kde si můžeme jen letmo prohlédnout pár článků, a nemusí v nás zachovat nějakou znalost či myšlenku. Televizi, která je důležitou částí práce, může divák sledovat s rozdílnou mírou pozornosti (Thomson, 1995).

2.6 Televizní vysílání

Jelikož se diplomová práce zaměřuje na jednotlivé zprávy v rámci televizního vysílání, je důležité věnovat pozornost také této oblasti. Televizní vysílání je přenášeno skrze síť elektronických komunikací a je určeno pro veřejnost, tedy pro anonymní diváky. Za televizní vysílání nepovažujeme vysílání, které není určeno pro produkci zisku nebo je vymezeno pouze pro určité posluchače nebo služby. Kompetence k provozování televizního vysílání vzniká na základě zákona licencí. Vysílání lze členit do různých kategorií, jako je například:

- původní a převzaté,
- analogové a digitální,
- celoplošné, regionální a místní (Pouperová, 2010).

Financování televizního vysílání v České republice pochází ze dvou zdrojů. V první řadě z komerčních aktivit, což je charakteristické pro soukromá média a z koncesionářských poplatků typické pro veřejnoprávní média.

2.6.1 Veřejnoprávní televizní stanice

Základním aspektem veřejnoprávních médií je podávat nestranné, pravdivé, srozumitelné a aktuální informace, a to bez ohledu na zisk. Zřizovatelem je stát a jejich činnost je financována z příjmů z vlastního podnikatelského působení, příjmů z televizních a rozhlasových poplatků a dotacemi ze státního rozpočtu. V České republice do této skupiny řadíme Českou televizi, na kterou se zaměříme nejvíce a Český rozhlas. Oba podávají službu veřejnosti propagací, tvorbou televizních či rozhlasových programů a dalších doplňkových služeb. Pro kontrolu činnosti je u České televize zřízena Rada České televize, a u Českého rozhlasu Rada Českého rozhlasu (Ftorek, 2010).

a) Česká televize

Česká televize vznikla v roce 1992 na základě zákona č. 483/1991 Sb., o České televizi jako samostatná televize veřejné služby. Za statutární orgán je považován generální ředitel volený na 6 let Radou České televize. Kontrolním orgánem je pak zmíněna Rada, složená z 15 členů, která je volená Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR. Mezi zdroje jejich příjmů patří televizní poplatky a další podnikatelské činnosti jako sponzoring nebo reklama. Nyní zahrnuje 6 televizní programů, a to ČT1, ČT2, ČT sport, ČT24, ČT :D a ČT art (ČT, 2014).

2.6.2 Soukromé televizní stanice

Soukromé televizní stanice představují podnikatelský subjekt, který získává peníze z veřejných prostředků a jejich hlavním cílem je zisk. Orientují se na širokou škálu témat, které vedou spíše k emocionálnímu uspokojení než k porozumění. Oprávnění vysílat mají stanice díky vysílací licenci, podanou na dobu určitou Radou pro rozhlasové a televizní vysílání. Do soukromých televizních stanic v České republice řadíme například TV Novu a FTV Primu (Ftorek, 2010).

a) TV Nova

Do soukromé neboli komerční skupiny televizního vysílání patří zmíněna televize Nova. Byla zřízena v roce 1994 a řadí se mezi nejznámější i nejsledovanější televize v České republice. Do skupiny Novy patří osm televizní stanic, a to pět volně dostupných (Nova, Nova Cinema, Nova Action, Nova 2 a Nova Gold). Další dvě sportovní (Nova Sport 1 a Nova Sport 2) a poslední mezinárodní (Nova International). Mimo jiné pro své diváky nabízí širokou škálu online služeb a portálů (NovaGroup, 2012).

b) TV Prima

V roce 1992 byla přidělena společnosti FTV Prima licence k provozu komerčního televizního vysílání, a to pro Prahu a střední Čechy. Samotné vysílání začalo v roce 1993 pod názvem FTV Premiéra, po té Premiéra TV. Následující rok již byla společnosti udělena licence pro celou oblast České republiky. V rámci skupiny Prima můžeme sledovat šest televizních stanic, v čele s ústřední televizí zaměřenou pro celou rodinu TV Prima. Dále Prima COOL určena mladší generaci, Prima LOVE orientovaná na relaxační pořady pro ženy, Prima ZOOM zaměřená na dokumentární oblast, filmová stanice Prima MAX a poslední

Prima KRIMI. Skupina Prima nabízí nespočet seriálů, talk show, zpravodajských a hobby pořadů, reality show a dalších. Mimo jiné je kanál Prima partnerem mnoho charitativních i kulturních akcí a spolupracuje na několika hudebních projektech (iPrima, 2003).

3 Bezpečnost v krajích České republiky

Jak již bylo uvedeno, média se podstatně podílejí na utváření našich názorů, hodnot či postojů, a tím bezpochyby usnadňují jednotlivcům i celé společnosti poznávat objektivní realitu. Média se neustále snaží vnucovat vlastní obraz společenské reality. Tímto můžeme hovořit o globálním vlivu médií, který se neustále rozvíjí a rozšiřuje. Lidé neformulují okolní svět pouze z vlastní iniciativy, ale převážně z informací, které jsou uvedeny v médiích. Z tohoto důvodu mohou lidé považovat za skutečné to, co je v nich zobrazováno a ne to, co se odehrává v reálném životě. Jedná se tedy o tzv. mediální realitu. Hranice mezi mediální a skutečnou realitou jsou velmi tenké, a jen stěží je konkrétně identifikujeme. Například z důvodu obrovského rozsahu a individuálních potřeb. Důležité je zdůraznit, že participují na vytváření bezpečnosti a bezpečností reality, tedy formulaci reálných bezpečnostních rizik či hrozeb a existence ochranných objektů zmírňující dané hrozby (Jensen, 2002). Díky těmto aspektům je důležité objasnit si oblast bezpečnosti. V rámci diplomové práce pak konkrétněji i u všech 14 samosprávných celků v České republice.

3.1 Základní charakteristiky bezpečnosti

Mezi nejdůležitější cíle každého státu již od počátku historie lidské společnosti bezesporu patří zajištění zdraví i bezpečí lidí a ochrana jejich životů. Dle terminologického slovníku vydaného Ministerstvem vnitra je pojem bezpečnost charakterizovaná jako: „stav, kdy jsou na efektivní míru omezeny hrozby pro objekt a jeho zájmy a tento objekt je k omezení stávajících i potenciálních hrozeb efektivně vybaven a ochoten při něm spolupracovat“ (Souček a kol., 2005, s. 15). Pod bezpečností hrozbou si můžeme představit nestrannou skutečnost, která může mít negativní vliv pro chráněný zájem objektu v daném prostředí a oblasti. Dle významnosti mají pak jednotlivé hrozby různou intenzitu opatření. Úsilí o snížení míry hrozby je pak rizikem, kdy je zejména důležité posuzovat hrozbu z pohledu dopadů na chráněný zájem (rozsah ohrožení osob, majetku a životního prostředí). Mohou se tak členit podle různorodých odvětví jako vojenské, politické, sociální, ekonomické a další. Bezpečnostní hrozby v sobě zahrnují dva protikladné pojmy, a to bezpečnost, kterou chápeme jako pozitivní jev (klid, stabilita, ochrana, pořádek) a nebezpečí (strach, hrozba, nejistota, nedůvěra, zločin, násilí, riziko), (Procházková, 2006).

Stát či mezinárodní organizace pro zachování bezpečnosti musí řešit možná ohrožení vztahující se například k vnitřnímu pořádku, populaci, majetku, životnímu prostředí,

svrchovanosti státu a další. Vnitřní, vnější či mezinárodní bezpečnost můžeme zajistit pomocí souhrnu opatření a postupů jednání. Pod vnější bezpečnost spadá zabezpečení územní jednotnosti, vnější suverenity, nezávislosti státu i jeho integrity státních hranic a ochranu subjektů. Naopak vnitřní bezpečnost zabezpečuje ochranu, bezpečnost a zákonnost vnitřních funkcí státu. Bezpečnost musíme pojímat i ze souhrnného hlediska, kdy jeho systém bude komplexní a spojen s několika rovinami, a to politickými, zákonodárnými, vojenskými a dalšími. Vláda České republiky vidí rizika bezpečnosti například v těchto aspektech: živelné pohromy, narušení standardních mezinárodních ekonomických vztahů, teroristické akce i organizované aktivity, rozsáhlé migrační vlny, násilné akce subjektů cizí moci a vojenská napadení (Souček a kol., 2005).

Je zřejmé, že samotná média více zajímají projevy deviantního chování než standardní případy a stavy bezpečí. S tímto souvisí i terorismus, který je jedním z hlavních témat médií založený na okamžitém informování a šokování společnosti, přičemž dochází ke globálnímu rozšiřování lidského strachu. Pod násilím si představíme každé jednání, které způsobuje škodu druhému subjektu. Jeho prezentace je v médiích převážně v reálné formě prostřednictvím televizního zpravodajství, zahrnující dramatické záběry z nehod, katastrof či válek. Různorodé druhy společenských konfliktů, kriminalita a násilí bezesporu láká pozornost veřejnosti a pro média jsou zaručeným úspěchem ke zvýšení sledovanosti. Otázkou však zůstává, proč se média nejvíce zaměřují na uvedené oblasti. Mnoho autorů uvádí odlišné argumenty pro objasnění této situace, a to například, že násilí buduje v krátkém časovém horizontu napínavou sekvenci. Lze ho využít jako rychlý prostředek k dosažení cíle a vyřešení konfliktů nebo jeho sledováním zapomínáme či překonáváme naše vlastní problémy. Každý člověk při vlivu médií vnímá bezpečnostní hrozby odlišně, a tím jsou názory na mediální násilí odlišné. Na jednu stranu podceňujeme reálné nebezpečí a na stranu druhou toto nebezpečí přeceňujeme (Urban a kol., 2011).

3.2 Bezpečnostní politika

V rámci zachování bezpečnosti je důležité formulovat základní státní zájmy a úmysly, které provádí bezpečnostní politika. Tato politika zajistí státní suverenitu a územní integritu státu i jeho demokratického jádra. Dále ochranu zdraví a života občanů, sociální a ekonomický vývoj státu, životní prostředí nebo plnění mezinárodní spolupráce. Bezpečnostní politiku charakterizuje jako soubor postupů, které povedou ke snížení hrozeb a zabezpečí vnitřní a vnější bezpečnost státu a ochranu jeho populace. Do této politiky zahrneme

zahraniční, hospodářskou a obrannou politiku v okruhu bezpečnosti státu i politiku vnitřní bezpečnosti a veřejné informovanosti (Souček a kol., 2005). Bezpečnostní strategie České republiky je základním spisem vztahující se k tématu zajištění bezpečnosti. Strategie upřesňuje zájmy, definuje místo složek v systému a zahrnuje i vojensko-politické ambice ČR (Procházková, 2006).

3.2.1 Bezpečnostní systém

Bezpečnostní systém vede, plánuje a koordinuje jednotlivé složky při zajištění bezpečnosti státu. Dále reagují na hrozby, rizika a změny v tomto prostředí. V České republice pak uvedené aspekty a celkové pochopení tohoto systému vyhledáme v bezpečnostních spisech přijatých vládou ČR, na mezinárodním stupni v rámci NATO a EU, a také v konkrétních zákonech a právních normách (Souček a kol., 2005). Celkové fungování tohoto systému je obtížný a dlouhý proces, kde se využívá plno dovedností z různých krizových případů a ochranného působení jednotlivých složek. Každý stát má bezpečnostní systém, který v sobě zahrnuje zásadní a velmi důležité složky. Jeho hlavním cílem je zabezpečit ochranu zdraví, života a majetku, ochránit obyvatelstvo před nebezpečím, zajistit fungování podstatných úkolů státu nebo odstranit následky po účincích pohrom. Jedny z nejdůležitějších funkcí systému je koordinace a řízení, které dále zhodnocují a plánují opatření. Tímto by měl být schopen reagovat na neustále se měnící prostředí a ovládnout nouzové i kritické situace a také fungovat na co nejvyšším technickém i organizačním stupni.

V České republice tvoří bezpečnostní systém organizované pořadí, je centrálně kontrolován a řízen. Zahrnuje orgány moci zákonodárné, kde patří Parlament ČR, moci výkonné prezident republiky, Vláda ČR (ústřední krizový štáb, bezpečnostní rada státu) a Ministerstva. Dále orgány moci soudní (ústavní, nejvyšší, vrchní a krajské soudy) a orgány státní správy. V neposlední řadě ozbrojené síly (Armáda ČR), ozbrojené bezpečnostní sbory (Policie ČR), zpravodajské služby, záchranné sbory a služby (Hasičský záchranný sbor ČR), právnické i fyzické osoby, orgány a instituce na krajské a obecní úrovni (Procházková, 2006).

3.2.2 Vybrané prvky bezpečnostního systému

Nyní budou představeny prvky bezpečnostního systému, které se podílejí na celkovém zachování bezpečnosti na území České republiky. Jednotlivé zajištění, odpovědnosti a popisy těchto subjektů najdeme v ústavním zákoně č. 110/1998 Sb.

a) Policie České republiky

Policie ČR spadá pod Ministerstvo vnitra, které je ústředním orgánem státní správy pro vnitřní věci, jako je například veřejný pořádek, matriky, občanské průkazy, požární ochrana, cestovní doklady, zbraně a střelivo. Policie České republiky se řídí zákonem č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky. Dle uvedeného zákona má stanovené jednotlivé úkoly jako je boj proti terorismu, ochrana bezpečnosti, opatření k ochraně hranic a dalších činitelů, odhalování přestupků a trestných činů, řízení evidence a statistiky.

b) Hasičský záchranný sbor České republiky

Požární dozor má na území České republiky zajistit podmínky pro ochranu života a zdraví obyvatel a jejich majetku před tragédiemi i dalšími mimořádnými situacemi. Hasičský záchranný sbor je spravován zákonem č. 238/2000 Sb. a spolupracuje s dalšími úřady, právníky a fyzickými osobami, organizacemi na mezinárodní i zahraniční úrovni.

c) Zdravotnická záchranná služba

Zdravotnictví je v bezpečnostním systému obsaženo již v Listině základních práv a svobod, kde je uvedeno, že občané mají právo na ochranu zdraví, bezplatnou zdravotní péči a zdravotnické nástroje za stanovených podmínek. Ministerstvo zdravotnictví je ústředním orgánem, který zajišťuje podmínky pro zdravotní péči u mimořádných a krizových situací.

d) Armáda a veřejná správa

Armádu obsahují ozbrojené síly zajištěné státem, které se řídí danými pravidly a plní úkoly České republiky, které vyplývají ze smlouvy z NATO. V rámci krizového stavu hovoříme o ohrožení státu, válečném stavu, kdy v oblasti bezpečnosti plní veřejná správa mnoho činností. Jedná se o zajištění pohrom a co nejmenší snížení jejich dopadů na území. Dále schvaluje a podporuje plány rozvoje, vzdělává veřejnost a rozvíjí jejich vzájemnou komunikaci. Kromě uvedených povinností musí plnit i další plynoucí z krizových zákonů. V oblasti bezpečnosti území zastupuje velmi významné postavení (Procházková, 2006).

e) Integrovaný záchranný systém

Jedná se o řízený postup složek při realizaci likvidačních i záchranných prací a při přípravě na mimořádné události. Nejedná se však o organizaci, ale o formulaci pravidel spolupráce. Hlavním předpisem je zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému. Mezi podstatné složky tohoto systému řadíme Hasičský záchranný sbor ČR,

Policii ČR, jednotky požární ochrany a poskytovatelé zdravotnické záchranné služby, které zabezpečují neustálý provoz při vzniku mimořádné události. Druhou částí jsou ostatní složky, kde zahrnujeme ostatní bezpečnostní a záchranné sbory, obecní policii, havarijní, odborné nebo pohotovostní služby (Integrovaný záchranný systém, 2018).

f) Občané a nevládní organizace

Posledními subjekty jsou občané a nevládní organizace, jejichž role je hodnotná a nepostradatelná. Občan vystupuje jako aktér bezpečnosti ve dvou základních podobách. V první řadě je občan povinen plnit povinnosti stanovené zákonem (krizového zákona, zákona o Policii), druhou součástí je dobrovolné zapojení občana v rámci bezpečnostních situací. Funkce soukromých bezpečnostních služeb je v oblasti ochrany osob a majetku velice důležitá. Tyto služby však chrání pouze danou skupinu nebo objekt. Povinnosti občanů i nevládních organizací jsou upraveny obecně závaznými právními předpisy (Procházková, 2006).

3.2.3 Legislativa

Tato kapitola stručně uvede legislativu, která upravuje oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku. Mezi hlavní právní předpisy patří ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky. Dále:

- ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, který nařizuje odpovědnost státu a všech dalších subjektů,
- zákon České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy,
- zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a změně některých zákonů (dále jen „krizový zákon“),
- zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany ČR,
- zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o Policii ČR“), kde je určena působnost a jednotlivé povinnosti a kompetence Policie ČR,
- zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru,
- zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o IZS“),
- zákon č. 153/1984 Sb., o zpravodajských službách ČR a mnoho dalších (Souček a kol., 2002, s. 20).

Kromě českých právních předpisů se musí Česká republika řídit i mezinárodními smlouvami, které vznikly spoluprací různých světových organizací zaměřujících se na okruhy životního prostředí, hospodářství, lidských práv a dalších.

3.3 Kriminalita

Mezi nejaktuálnější celosvětový problém patří neustálý nárůst registrované kriminality, kterou se snaží eliminovat orgány a instituce vládního i nevládního charakteru v oblasti prevence trestné činnosti. Kriminologii chápeme jako učení o kriminalitě a s ní související problémy. Mezi její hlavní úkoly pak patří získání poznatků o pachatelích, obětech, o příčinách kriminality a kontrola zločinnosti. Kriminalitu můžeme charakterizovat jako soubor spáchaných trestných činů za určité časové období na daném území. Považujeme ji za historicko-společenský jev spjatý s kulturním, sociálním a ekonomickým rozvojem a organizací dané společnosti. Trestné činy jsou pak jisté jednání osob určitého věkového rozmezí v daném teritoriálním a časovém rámci, která byla státními orgány označena jako trestná, tedy neslučitelná s platnými normami trestně-právního kodexu (Kuchta a kol., 1993).

Neustále také roste globální povědomí o tom, že páchaní trestných činů je otázkou bezpečnosti státu. S tímto souvisí řada procesů vyžadující neustálou komunikaci i vnímání tradičních překážek mezi akademickými a donucovací orgány, zpravodajstvím a obrannými komunitami. V mnoha ohledech je tradiční vymezení národní bezpečnosti a obavy z prosazování práva čím dál více významné. Organizovaný zločin se v tomto století objevuje jako jeden z výrazných bezpečnostních hrozeb nového světového řádu, který dokáže přímo ovlivnit zdroje bezpečnosti státu. Stejně jako společnost, která se stává složitější, organizovanější a propojenější se svými zločiny (Galeotti, 2006).

Vědecké zkoumání kriminality započalo koncem 19. století. Počátek 20. století je pak obdobím, kdy se důležitým společenským problémem stává právě kriminalita. Odlišná frekvence kriminality předpokládá rozdílnou úroveň výskytu kriminogenních faktorů a mimo jiné je podstatnou podmínkou úvah o kontrole kriminality. Nerovnoměrná struktura a stav kriminality v jednotlivých oblastech úzce souvisí s ekonomickým potenciálem, kulturní a životní úrovní, složením i hustotou obyvatelstva a další. Vyšší výskyt kriminality spatřujeme v průmyslových aglomerátech a velkoměstech, kde hraje důležitou roli velká hustota obyvatelstva, vysoká úroveň migrace, anonymita v mezilidských vztazích či menší velikost sociální kontroly. Právě proto se kriminologické výzkumy zabývají zjištěním kriminogenních faktorů, které se odlišují v rámci jednotlivých území a podporují či usnadňují páchaní

trestných činů. Vyskytují se tedy spíše jako jevy, které jsou charakteristické svým záměrem, motivací či možností spáchat trestný čin. Dělení kriminogenních faktorů z důvodu neustálého navyšování poznatků a také jejich rizik vycházející z ekonomiky či stavu společnosti je velmi různorodé. Rozlišujeme také několik typů kriminality, například kriminalitu zjevnou, jejíž informace získáváme prostřednictvím evidovaných statistických údajů. Dále latentní, o které se orgány v trestním řízení nedozví, tedy spáchané trestné činy nejsou registrovány ve statistikách. A v neposlední řadě kriminalita skutečná, která sestává z kriminality latentní a zjevné. Diplomová práce se bude zabývat legálním pojetím kriminality, tedy souhrnem trestných činů páchaných na daném území za určité období (Kuchta a Válková, 2004).

V neposlední řadě je důležité si zdůraznit osobnost pachatele, která souvisí s řadou biologických, psychologických a osobnostních charakteristik jedince a také působení vlivu sociálního, kulturního či ekonomického prostředí. Celková definice osobnosti pachatele by měla pomoci k návrhu opatření a během vyšetřování a soudním vyjednáváním. Úspěšné řešení osobnosti pak vede k rozvoji kriminologie jako moderní společenské vědy. V rámci vzniku nového směru viktimologie, která se zaměřuje na vztahy mezi obětí a pachatelem, začalo také zkoumání psychologických, sociálních a dalších aspektů osobnosti obětí. Viktimologie se dále zabývá jejím chováním při vyšetřování trestu, zkoumá vlohy a celkový sklon stát se obětí. Dále se zaměřuje na náhrady a úplné odstranění škod. Dle autora Hentiga (in Kuchta a kol., 1993) se obětí stává člověk, instituce, právní nebo morální řád, které jsou poškozeny, zničeny nebo ohroženy trestným činem.

3.3.1 Druhy kriminality

Kriminalita v sobě zahrnuje nespočet druhů, které se od sebe odlišují charakterem páchaných trestných činů. Mezi druhy kriminality tedy patří:

a) Násilná kriminalita – patří do obecné kriminality a jeho užití najdeme spíše v právu a dalších vědách jako kriminologie a kriminalistika. V těchto vědách je vymezena nejčastěji jako pohrůžka vůči osobě či úmyslné užití fyzického i psychického násilí. Z hlediska rozsáhlejšího pojetí zahrnujeme do této kriminality také násilí proti věcem jako je žhářství a vandalismus. Pokud je výskyt této kriminality vyšší, vyvolává u občanů pocit nejistoty, strach o své bezpečí a také negativně ovlivňuje hodnotu života společnosti i jedince. Proto je vývoj a daná situace násilné kriminality jistým ukazatelem míry úspěšnosti státu v kontrole kriminality. Dle trestního zákona nenajdeme ucelenou skupinu násilných trestných činů,

naopak jsou uvedeny v různých částech jeho zvláštního oddílu. Do násilné kriminality tedy řadíme například zabití, loupež, vraždy, úmyslné ublížení na zdraví, vydírání a mnoho dalších. Příčiny násilí jsou různorodé, a to zejména díky ekonomickým, sociálním a kulturním podmínkám. Při jejím vzniku hraje význam mnoho kriminogenních faktorů jako ekonomické nerovnosti, užití návykových látek, duševní choroby, rasové nerovnosti či vliv médií (Novotný a kol., 2004).

b) Mravnostní kriminalita – společným znakem této kriminality je spojitost s pohlavními pudy, které společnost nerespektuje. V první řadě zde patří trestné činy spojené se sexuální kriminalitou. Ta je motivována sexuální nezbytností jako je znásilnění, pohlavní zneužívání, vydírání, sexuální obtěžování a nátlak. Tyto trestné činy jsou společensky nebezpečné a pojí se zdravým vývojem mládeže a celkovou důstojností člověka. Bezesporu také se zdravím a psychikou osob, na kterých byl trestný čin spáchán. Mezi ostatní mravnostní kriminalitu pak patří kuplířství, šíření pornografie a obchodování s lidmi (Kuchta a Válková, 2005).

c) Majetková kriminalita – představuje významný podíl na celkové kriminalitě a považujeme ji za jejího podstatného ukazatele. Předmětem majetkových trestných činů se stává majetek a vlastní vztahy, které pak dále rozdělujeme do tří skupin. Do první skupiny spadají trestné činy, které vedou k obohacení pachatele tedy zpronevěra, podvod, krádež a další. Další skupina se týká poškození cizí věci i věřitele, zneužívání vlastnictví a zvýhodňování věřitele. Poslední skupinu uzavírají trestné činy, kdy pachatel prosperuje z trestního jednání páchané jiným člověkem (praní špinavých peněz, podílnictví), (Novotný a kol., 2004).

d) Hospodářská kriminalita – pochopení významu této kriminality je velmi obtížné. Pro upřesnění se jedná o zvláštní druh skutků související s nakládáním majetku podnikajících osob. Cílem trestního jednání je získání neoprávněného zisku, zneužití důvěry a škoda v rámci kolektivních zájmů. V rámci této kriminality rozlišujeme 4 oddíly trestných činů, a to proti hospodářské kázni, proti předpisům o nekalé soutěži, proti daním a měně, a v neposlední řadě proti hospodářskému systému (Kuchta a Válková, 2005).

Některé publikace uvádějí ještě další druhy kriminality, jako jsou:

- ostatní (maření výkonu úředního nařízení, sprejství, nedovolené ozbrojování),
- zbývající (dopravní a železniční nehody, padělání peněz, poškozování věřitele, ohrožení pod vlivem návykové látky, zanedbání povinné výživy, týrání zvířat).

3.3.2 Prevence kriminality

Pro rozvoj společnosti je důležité zachovat bezpečnost občanů na daném území, kterou stát vykonává prostřednictvím sociální kontroly. Tato kontrola spočívá ve výkonu vlády nad členy společnosti, a tím předpokládá respektování norem chování. V rámci sociální kontroly je významná kriminální politika, která zahrnuje subjekty, sankce, strategie, státní a společenské organizace. Ty směřující k udržení kriminality na co nejnižší úrovni a zamezení trestné činnosti ve společnosti. Kontrolu kriminality provádíme prostřednictvím prevence kriminality. Pod prevencí spadají aktivity i opatření směřující k snižování a předcházení trestných činů nebo omezení jejich vzniku, tedy kriminogenních faktorů. Organizace prevence kriminality je v České republice rozdělena do třech úrovní:

- republiková: vláda ČR, ministerstva, Republikový výbor pro prevenci kriminality,
- krajská – krajské úřady,
- lokální – samosprávy obcí a měst.

Diplomová práce se zabývá především úrovní krajskou. Vytvoření této úrovně slouží především pro zvýšení odpovědnosti krajů za bezpečnost svých občanů. Pomocí manažerů řídí aktivity v oblasti prevence kriminality, podílí se na dotačním řízení Ministerstva vnitra nebo také uskutečňují i vlastní dotační aktivity. V samostatné působnosti má každý kraj příležitost určit si regionální priority, ochranná opatření, ovlivnit preventivní politiky na svém území a také získávat dotace pro uskutečnění aktivit v rámci krajského programu prevence kriminality. Koncepce prevence kriminality kraje vychází se Strategie prevence kriminality České republiky a slouží zejména k určování organizačního a institucionálního rámce prevence kriminality a kompetencí či odpovědnosti. Dále vymezuje základní priority a principy v oblasti prevence kriminality na jednotlivých krajských územích. Koncepce se

zaměřuje především na kriminalitu obecnou, která obyvatele nejvíce ohrožuje. Vytváří jejich pocit bezpečí a názor na kriminalitu či práci subjektů ve svém okolí (Zapletal, 2008).

3.3.3 Kriminalita a média

Hlavní indikátor, který vysvětluje obavy z kriminality je úroveň kriminality. Dle dostupných studií si člověk své představy o kriminalitě nevytváří podle oficiálních policejních statistik,. Avšak díky výskytu nepořádku v jeho okolí, jako je vandalismus, odpadky a další. Zde hraje významnou roli viktimizace, která se domnívá, že pro obavy z kriminality má člověk objektivní a účelné vysvětlení. Důležité je zdůraznit, že se lidé o kriminalitě mohou dozvědět pomocí médií, které zpravidla čerpají z kriminálních statistik. Zjištění existence vztahu mezi informacemi podané v médiích a oficiálně registrovanou kriminalitou je však velmi obtížné. Viktimizaci může být přímá, kdy se jedinec stal obětí trestného jednání nebo nepřímá, která se vyskytuje častěji. Jedná se o předpoklad, že v našem okolí známe někoho, kdo se v minulosti stal obětí trestného činu. Informaci můžeme získat osobním kontaktem s daným jedincem nebo pomocí médií, která nám zajišťují zprávy o spáchaných trestných činech v rámci širší veřejnosti. Zprávy, v nichž má kriminalita a další sociální záležitosti významnou roli může jedince a celou společnost výrazně ovlivnit. Zejména skrze televizní zprávy se dovídáme o násilných a vážných trestných činech, které vedou pravidelné diváky ke ztrátě smyslu pro realitu, chápání světa jako nebezpečného a nedůvěryhodnosti ostatních jedinců (Krulichová, 2017).

Vliv těchto zpráv může být u každého jedince či společnosti odlišný, proto musíme zohlednit faktory, které se podílejí na našich obavách z kriminality. Jako jeden z faktorů může být oblast, ve které žijeme nebo kde se nejčastěji nacházíme. Existence regionálních disparit v krajích České republiky mohou zcela ovlivnit naše vnímání jednotlivých zpráv s kriminálním podtextem. S tímto souvisí i fakt, zda sledujeme lokální nebo celostátní vysílání. Lokální vysílání nám podává jasnější informace a přehled o daném území než celostátní, kde nás některé události nemohou zasáhnout, například z důvodu větší vzdálenosti. Toto potvrzují i autoři Weitzer a Kubrin (in Krulichová, 2017). Pokud za hlavní zdroj považujeme celostátní vysílání, máme menší obavy z kriminality než lidé sledující převážně vysílání lokální. Mezi další okolnost patří pohlaví, které podle mnoha studií potvrzují, že ženy mají větší obavy z kriminality než muži. Dále věk, etnická skupina nebo socioekonomický status jedinců. Dle mnoha kriminologických analýz jsou zřejmé také odlišnosti mezi obrazy kriminálního zpravodajství a reálnými, uvedených v policejních statistikách. Nejvíce se pak

média zaměřují na prezentaci násilné kriminality s fyzickým kontaktem (vraždy, trestné činy), než na ostatní odvětví kriminality. Existuje nespočet analýz, které se věnují pocitu bezpečí v České republice, například autor Buriánek (in Urban a kol., 2011) potvrzuje dle dostupných výzkumů významný vliv sledování médií na vytváření postojů ke kriminalitě, a to zejména prostřednictvím televize.

3.4 Kraje ČR

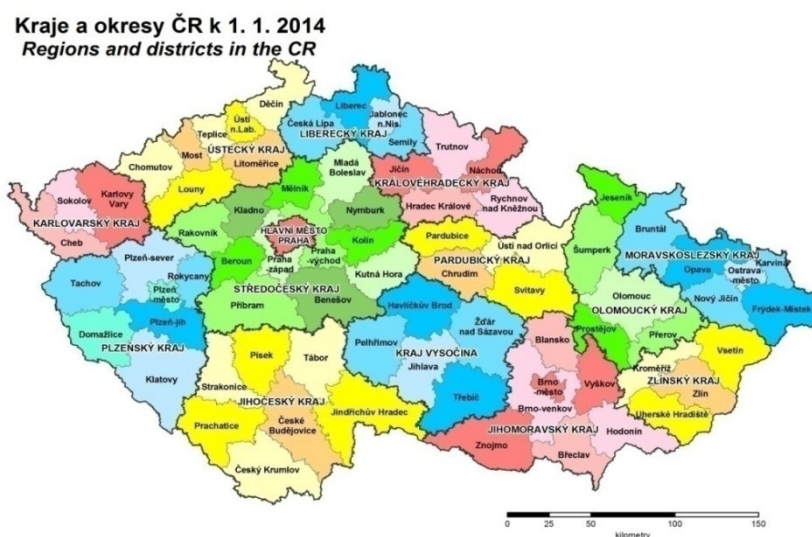
Česká republika se dělí na čtrnáct samosprávných krajských celků, které jsou od roku 2000 významnou částí veřejné správy. Tyto samosprávné celky nespravuje stát, ale zastupitelstvo kraje. Občanům to pak přináší větší přehled, kontrolu a více příležitostí ovlivňovat činnosti kraje. Jednotlivé kraje pečují o potřeby občanů a celkový rozvoj svého území, při realizaci úkolů hájí veřejný zájem uvedený v zákonech a dalších právních předpisech. Kraj se řídí dle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, nejvyšším rozhodujícím orgánem je stanoveno krajské zastupitelstvo, které rozhoduje o problémech v rámci samostatné tak i přenesené působnosti. Počet zastupitelů se určuje podle počtu obyvatel v kraji, ti pak volí hejtmana kraje, který reprezentuje kraj navenek. Krajské zastupitelstvo volí radu kraje, která rozhoduje v jednotlivých záležitostech nebo chystá podklady pro jejich rozhodování. Jako jeden z dalších orgánů je krajský úřad vykonávající přenesenou působnost s výjimkou záležitostí, které zákon svěřil zastupitelstvu nebo zvláštnímu orgánu. V čele krajského úřadu stojí ředitel a dále zaměstnanci úřadu, člení se na odbory. V roce 2003 byly dle reformy veřejné správy zrušeny okresní úřady a výkonem státní správy byly pověřeny obce s rozšířenou působností (Malinovský a Sucháček, 2006).

V České republice máme celkem 14 samosprávných krajů, a to:

- Hlavní město Prahu, vymezeno územím hlavního města Prahy,
- Středočeský kraj, se sídlem v Praze (celkem 12 okresů),
- Karlovarský, se sídlem v Karlových Varech (celkem 3 okresy),
- Plzeňský, se sídlem v Plzni (celkem 7 okresů),
- Jihočeský, se sídlem v Českých Budějovicích (celkem 7 okresů),
- Ústecký, se sídlem v Ústí nad Labem (celkem 7 okresů),
- Liberecký, se sídlem v Liberci (celkem 4 okresy),
- Královéhradecký, se sídlem v Hradci Králové (celkem 5 okresů),
- Pardubický, se sídlem v Pardubicích (celkem 4 okresy),

- Kraj Vysočina, se sídlem v Jihlavě (celkem 5 okresů),
- Jihomoravský, se sídlem v Brně (celkem 7 okresů),
- Olomoucký, se sídlem v Olomouci (celkem 5 okresů),
- Moravskoslezský, se sídlem v Ostravě (celkem 6 okresů),
- Zlínský, se sídlem ve Zlíně (celkem 4 okresy).

Obr. 3.4.1.: Administrativní rozdělení krajů a jejich okresů České republiky

Zdroj: Český statistický úřad

3.4.1 Hlavní město Praha

Praha zaujímá zvláštní pozici mezi ostatními kraji České republiky, je vyšší územní celek a zároveň hlavním městem České republiky (vymezeno v zákoně o hlavním městě Praha, č. 131/2000 Sb.). Tento zákon určuje jeho postavení jako hlavního města a jeho městských částí, nevztahuje se na něj tedy obecný zákon o obcích ani o krajích. Praha je největším městem republiky, kde sídlí nejvýznamnější státní instituce a je považováno za hospodářské, kulturní, vysokoškolské a politické centrum. V rámci počtu obyvatel se řadí na druhé místo hned po Středočeském kraji, k 31. 12. 2016 bylo zaznamenáno 1 280 508 obyvatel. Praha svou rozlohou zaujímá 465 km², což je 0,6 % z celkového území České republiky. Leží ve středu Čech na řece Vltavě ve Středočeském kraji, vnitřně se od roku 2001

dělí na 57 městských částí s vlastními volenými orgány a na 22 správních obvodů. Praha se může pyšnit historickým centrem v čele s panoramatem Pražského hradu a Hradčan, které jsou od roku 1992 vyhlášeny za památkovou rezervaci UNESCO. Neustále si drží turistickou atraktivitu a historický potenciál, tímto Prahu považujeme za jedno z nejzajímavějších míst světa a z pohledu Evropské unie se řadí mezi vyspělejší regiony (Hlavní město Praha, 2013). Co se týče životního prostředí, patří mezi nejvíce postižené regiony ČR, a to zejména díky zhoršující se kvalitě ovzduší způsobené dopravou, výrobou tepla a elektřiny. Díky významné poloze a postavení Prahy představuje široké i propojené dopravní vazby a je považována za centrální bod dálničních tras. Mimo jiné zde najdeme podstatný mezinárodní železniční uzel a možnost osobní i nákladní letecké dopravy (Charakteristika hlavního Města Prahy, 2017).

Ekonomický a sociální vývoj

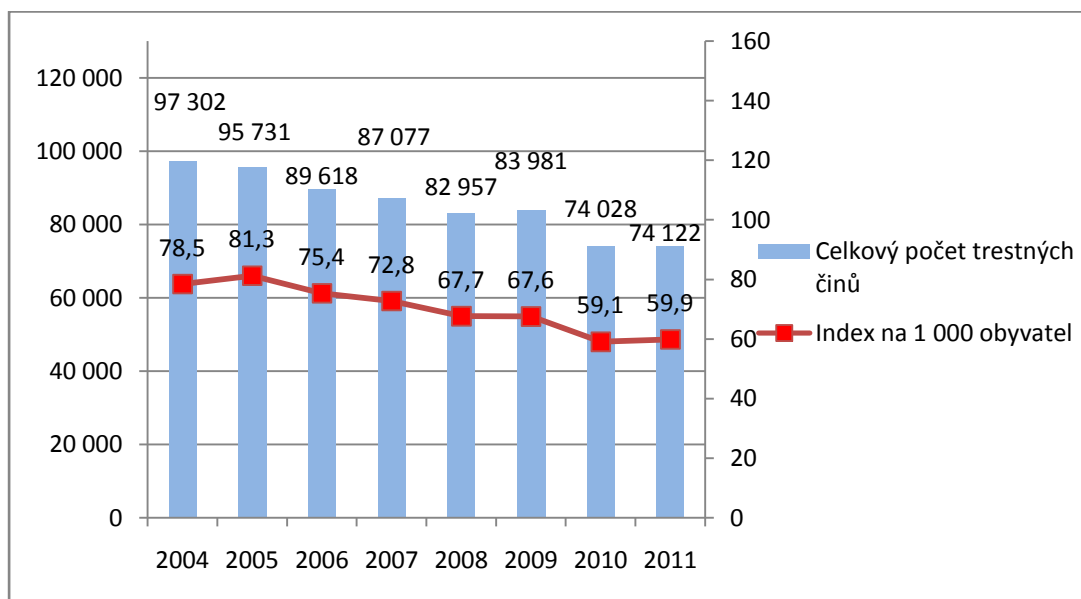
Hlavní město Praha je sídlem hlavních orgánů státní správy, zahraničních firem či finančních institucí, což má výrazný vliv na její ekonomiku. Praha má čtvrtinový podíl na republikovém hrubém domácím produktu, v roce 2011 činil celkem 1 003 742 mil. Kč, a na jednoho obyvatele je to 810 814 Kč, tímto se řadí na první místo ze všech krajů České republiky. Od roku 2004 se HDP neustále zvyšuje, celkem bylo v tomto roce 736 683 mil. Kč a na jednoho obyvatele pak 632 011 Kč. S ekonomikou úzce souvisí také trh práce, který je v Praze považován za největší regionální trh v ČR. Díky příznivému vývoji pražského trhu práce nepředstavuje nezaměstnanost v tomto kraji výrazný problém, v roce 2004 činila míra nezaměstnanosti 3,9 % a v roce 2011 3,6 %. Celkový počet neumístěných uchazečů o zaměstnání se v roce 2011 snížil na 32 580 a počet volných pracovních míst na úřadech práce se zvýšil na 7 465 míst, tedy o 40,2 %. Je zřejmé, že má Praha pozitivní vliv na zbytek území republiky, zejména pak na Středočeský kraj, který je z části integrován pravidelnou dojížděnkou za prací. Oproti ostatním krajům se zde nachází vyšší koncentrace kvalifikovaných pracovních sil, a to převážně v podnikové sféře a v okruhu vědy, školství a výzkumu. Potvrzuje to i výše hrubé mzdy, která je nejvyšší ve srovnání s ostatními kraji, v roce 2011 činila 34 403 Kč. Mezi nejvýznamnější sektory patří formy logistiky, obchodu, finančnictví, služby a samozřejmě cestovní ruch. Podrobnější vývoj popsanych ukazatelů nalezneme v příloze č. 1 (Krajská správa ČSÚ hl. m. Praze, 2018).

Bezpečnost hlavního města Prahy

Hlavní město Praha zaujímá významné kulturní, vzdělanostní a společenské centrum srovnatelné s ostatními evropskými metropolemi. S tímto se pojí řada podstatných problémů v

oblasti společensky nežádoucích jevů, zejména zvýšená kriminalita. Díky své rozloze a počtu obyvatel zaznamenáváme nejvyšší počet registrových trestných činů v České republice, v roce 2011 jich bylo spácháno celkem 74 122, což je oproti roku 2006 o 17 % méně. I vzhledem k většímu počtu turistů a trvale žijících cizinců se hodnoty kriminálních statistik zcela odlišují od ostatních krajů. Celkový vývoj kriminality se však od roku 1999 neustále snižuje až na rok 2007, kde byly hodnoty o něco vyšší. Z důvodu poklesu zjištěných trestných činů a zvýšeným počtem obyvatel dochází také k poklesu kriminality v rámci celé ČR. Z hlediska přepočtu trestných činů na 1 000 obyvatel je v Praze oproti průměru ČR hodnota zvýšená, ke konci roku 2011 činila 59,9. Největší podíl ze skladby kriminality tvoří majetková trestná činnost (45,6 %), kterou Praha považuje za jeden z hlavních problémů. Dále pak krádeže prosté (55,2 %) a krádeže vloupáním (14 %), hospodářská trestná činnost (8,7 %), násilná trestná činnost (3,4 %) páchaná zejména na veřejném prostranství, a to pod vlivem alkoholu či jiných omamných látek. V neposlední řadě pak ostatní a zbývající kriminalita. Zvýšený počet trestných činů Praha zaznamenává u případů proti rodině a dětem, znásilnění a v neposlední řadě u vandalismu. Mezi nejzávažnější problémy řadíme kriminalitu v MHD, drogy, bezdomovectví a žebráctví. Hlavní město Praha také zrealizovala v roce 2010 výzkum zaměřený na analýzu pocitu bezpečí na tomto území. Z výsledků je patrné, že největší obavy mají obyvatelé z kapesních krádeží, bezdomovců v okolí Hlavního nádraží, z Romů v částech Žižkov a Karlín či z narkomanů a distribuce drog. V roce 2011 došlo na území Prahy k 16 tis. dopravním nehodám, což je oproti roku 2010 o 8,9 % méně. Důvodem vyšší nehodovosti je zvýšená intenzita dopravy (Koncepce prevence kriminality hl. m. Prahy na léta 2013-2016, 2012).

Graf 3.4.1.: Vývoj registrovaných trestných činů (absolutní počet) a indexu na 1 000 obyvatel v hlavním městě Praha mezi roky 2004-2011 (%)

Zdroj: vlastní zpracování, na základě www.cszo

3.4.2 Středočeský kraj

Středočeský kraj představuje důležitý a geografický střed Čech, z hlediska obyvatel i velikostí se jedná o největší kraj v České republice. Svou rozlohou obklopuje hlavní město Prahu a zabírá okolo 14 % celkového území, přesněji 10 929 km². Oproti ostatním krajům má krajské město v hlavním městě Praze, kde se nachází také krajský úřad. Nyní se tento kraj dělí na 26 správních obvodů obcí s rozšířenou působností, největším obvodem je Rakovník a nejmenším pak Neratovice. Středočeský kraj má k 31. 12. 2016 1 338 982 obyvatel. Území náleží k Českému masivu, nejvyšším bodem je vrchol brdských hřebenů Tok. Co se týče přírodních podmínek, jsou velmi různorodé, najdeme zde rovinaté nížiny kolem řeky Labe, tak i vrchoviny nacházející se na jihozápadě. Krajem protéká také několik významných řek jako Vltava, Labe, Berounka a Jizera. Mimo jiné se může pyšnit chráněnými krajinnými oblastmi Křivoklátsko a Český kras. Největší podíl má v kraji zemědělská a průmyslová výroba. Zemědělství se daří díky příznivých přírodních podmínek, zejména v severovýchodní části s důrazem na pěstování pšenice, cukrovky a ječmene. V rámci průmyslu je nejvýznamnější oblast strojírenství, potravinářství a také keramika či sklářství. Díky vytvoření podmínek pro nové investory zde nalezneme nejdůležitější podnik, a to ŠKODA AUTO a.s. Mladá Boleslav. V současné době se snaží kraj stále přizpůsobit globálnímu evropskému trhu (Charakteristika Středočeského kraje, 2017).

Ekonomický a sociální vývoj

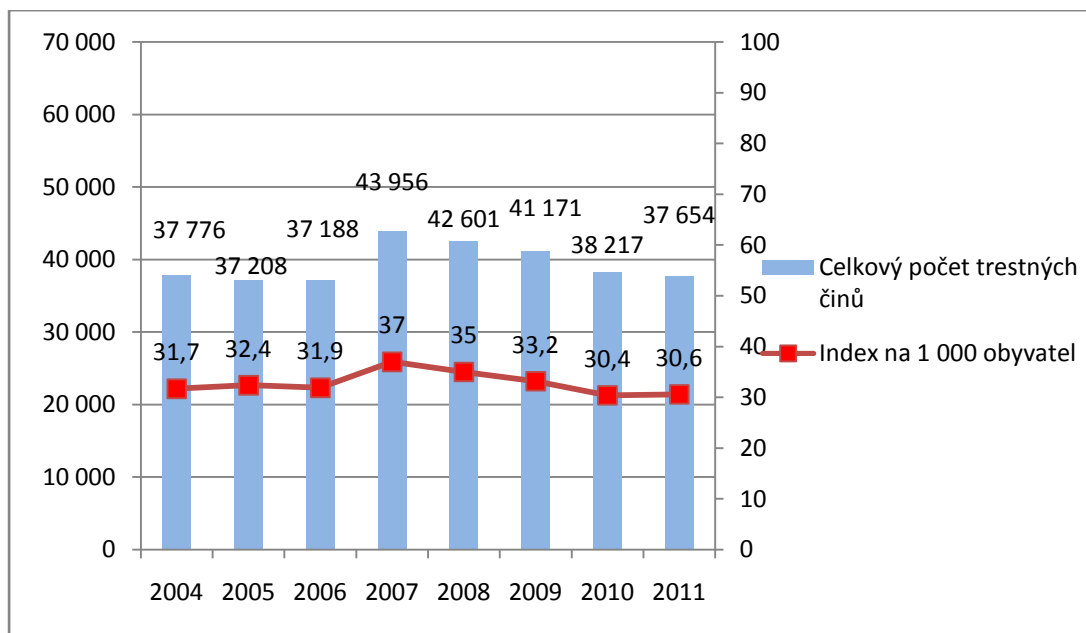
HDP v roce 2011 činilo celkem 441 035 mil. Kč, a na jednoho obyvatele 346 428 Kč. Hodnota celkového HDP je hned druhá nejvyšší po hlavním městě Praha. Co se týče přepočtu na jednoho obyvatele, kraj předbíhá Jihomoravský, Plzeňský a samozřejmě hlavní město Prahu. Vývoj je velmi příznivý a od roku 2004 neustále roste, v tomto roce bylo HDP 328 564 mil. Kč, na jednoho obyvatele 288 785 Kč. Míra nezaměstnanost byla v roce 2004 na úrovni 5,4 % a v roce 2011 5,1 %, což byla třetí nejnižší hodnota. Stejně jako hlavní město Praha se tento kraj díky své poloze, pracovních příležitostech, výhodných přírodních podmínkách či cestovního ruchu řadí mezi kraje s nejnižší mírou nezaměstnanosti. V roce 2011 bylo vedeno 50 594 uchazečů o zaměstnání a 4 054 pracovních míst na úřadech práce. Ekonomická aktivita i průměrná hrubá měsíční mzda v kraji roste, dle posledních statistik činila 25 605 Kč. Nyní se zvyšuje zaměstnanost v oblasti služeb a klesá zájem o zemědělství, průmysl a stavebnictví. Vývoj vybraných ukazatelů najdeme v příloze č. 2 (Krajská správa ČSÚ pro Středočeský kraj, 2018).

Bezpečnost v Středočeském kraji

Středočeský kraj stejně jako Moravskoslezský kraj a hlavní město Praha patří ke krajům, které se potýkají dlouhodobě se zvýšenou trestnou činností, a to z hlediska absolutního počtu, tak i trestné činnosti na 1 000 obyvatel. Zároveň zde evidujeme nízký počet objasněných trestných činů. Jak můžeme vidět na grafu 3.4.2. celkový vývoj kriminality od roku 2004-2011 má klesající tendenci, nejvyšší hodnota byla zaznamenána v roce 2007, kde bylo uskutečněno 43 956 trestných činů. Je zřejmé, že v roce 2004 a 2005 došlo k mírnému poklesu trestné činnosti, a to z důvodu nově nainstalovaných městských kamerových systémů. V posledním sledovaném roce bylo uskutečněno 37 564 registrovaných trestných činů, což je třetí nejhorší hodnota, hned po hlavním městě Praha a Moravskoslezském kraji. Oproti roku 2006 se hodnota zvýšila o 22,3 %. Počet zjištěných trestných činů na 1 000 obyvatel meziročně poklesl na 29,6, což je nejnižší hodnota za posledních dvacet let. Zajímavým faktem je, že Středočeský kraj eviduje nejmenší podíl pachatelů (recidivistů) ze všech sledovaných krajů. Největší počet trestných činů byl zaznamenán v okrese Kladno, nejmenší pak v okrese Rakovník a Kutná Hora. Z důvodu většího počtu samosprávních celků a charakteru nejlidnatějšího kraje vzniká řada faktorů jako bezdomovectví, nezaměstnanost, málo sociálních bytů, které dále komplikují boj s kriminalitou. Velký vliv na kriminalitu má i geografická poloha kraje, nacházející se v blízkosti hlavního města Prahy s hustou sítí dálnic, silničního provozu a koncentrací

majetku. Řada pachatelů do tohoto kraje přichází pouze s cílem spáchat trestnou činnost, zejména v rekreačních a chatových oblastech či v nákupních zónách. V kraji díky hustotě osídlení dochází především k páchání majetkové trestné činnosti. Mezi další kriminogenní faktory řadíme i ubytování zahraničních zaměstnanců na sociálních a hromadných ubytovnách, velký počet osob sociálně nepřizpůsobivých a zvýšený pohyb cizinců. Nezaměstnanost, která je rizikovým faktorem v rámci kriminality ve všech krajích ČR, se neustále snižuje, což může mít za následek i nadále klesající trend vývoje trestných činů. Největší podíl z celkové trestné činnosti zastupovala kriminalita majetková okolo 63 %, dále zbývající 11 %, hospodářská 8 % a v neposlední řadě násilná a ostatní 6 %. V rámci majetkové kriminality byly na území tohoto kraje nejvíce evidovány krádeže prosté s největším podílem krádeží věcí z aut, krádeže vloupáním, kde převládají krádeže vloupáním do rodinných domů a ostatní krádeže. Na tvorbě násilné kriminality se nejvíce podílely trestné činy označené jako úmyslné ublížení na zdraví, po té vyhrožování, loupeže, vydírání a porušování domovní svobody. Na území kraje došlo v roce 2011 k 9 889 dopravním nehodám, ve srovnání s rokem 2009 je to 1 294 případů více (Koncepce prevence kriminality Středočeského kraje na léta 2014-2016, 2014).

Graf 3.4.2.: Vývoj registrovaných trestných činů (absolutní počet) a indexu na 1 000 obyvatel ve Středočeském kraji mezi roky 2004-2011 (%)

Zdroj: vlastní zpracování, na základě www.czso.cz

3.4.3 Karlovarský kraj

Druhým nejmenším a nejzápadnějším krajem je Karlovarský, který vznikl na základě spojení tří dřívějších okresů Sokolov, Cheb a Karlovy Vary. Na jihu sousedí s krajem Plzeňským, na východě s Ústeckým, se kterým tvoří region soudržnosti Severozápad a na severu ukončuje území republiky hranicí s Německem. Karlovarský kraj svou rozlohou 3 310 km² patří mezi nejmenší v naší republice, celkem má 134 obcí členěných do 527 částí. Sídlo najdeme ve městě Karlovy Vary, které je zároveň největším v kraji. V rámci posledního sčítání bylo zaznamenáno 296 749 obyvatel, a to je nejméně ze všech krajů ČR. Tento kraj je charakteristický zejména díky lázeňství, nachází se zde známé lázně Karlovy Vary a Mariánské Lázně. Dále pak koncentrací těžby hnědého uhlí, chemickou, energetickou i strojírenskou výrobou. Svou roli stále zastupují také tradiční odvětví jako výroba lihovin, skla, porcelánu či textilu. K největšímu podílu na celosvětovém úspěchu patří bezesporu zásoby léčivých a minerálních vod. Díky každoročně konanému Mezinárodnímu filmovému festivalu se zvyšuje cestovní ruch a atraktivita celého kraje. Nejvyšším vrcholem je Klínovec, který leží v Krušných horách a za nejznámější řeky považujeme Ohři, Svratavu, Bystřici či Teplou (Charakteristika Karlovarského kraje, 2017).

Ekonomický a sociální vývoj

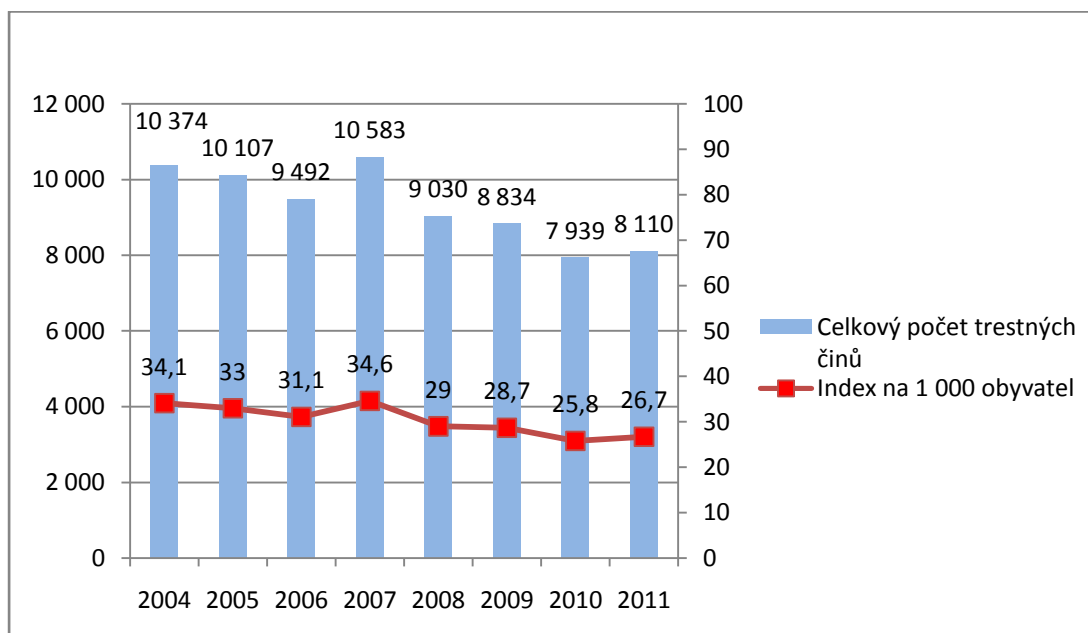
Celkové HDP v roce 2004 činilo 71 685 mil Kč a na jednoho obyvatele pak 236 022 Kč. Vývoj byl opět kladný, hodnoty v roce 2011 stouply, a to u celkového HDP na 83 105 mil Kč, na jednoho obyvatele 273 805 Kč. I přes nárůst je však HDP v tomto kraji nejnižší. Míra nezaměstnanosti je v kraji hned druhá nejvyšší po kraji Moravskoslezském, a to 8,5 %. Nejvyšší hodnoty byly zaznamenány v roce 2009, kdy byla míra nad 10 %, což mohla také zapříčinit světová ekonomická krize. Uchazečů o zaměstnání na úřadech práce bylo 17 447 a pracovních míst v evidenci k poslednímu sčítání, to je v roce 2011 pak 1 088. Průměrná hrubá měsíční mzda dosáhla ve stejném roce částku 21 568 Kč, která je opět nejnižší na celém území ČR. Bližší informace nalezneme v příloze č. 3 (Krajská správa ČSÚ pro Karlovarský kraj, 2018).

Bezpečnost v Karlovarském kraji

V roce 2011 bylo v kraji spácháno 8 110 trestných činů, což je nejméně ze všech sledovaných krajů v ČR. Největší počet trestných činů byl spáchán v okrese Karlovy Vary a nejnižší v okrese Sokolov. Nejvyšší hodnota trestných činů byla v roce 2007 s celkovým

počtem 10 853 případů. Opětovný nárůst evidujeme v roce 2011, kdy trestné činy oproti předchozímu roku stouply o 171 případů. Mimo jiné vzrostl i ukazatel zjištěných trestných činů na 1 000 obyvatel, v roce 2010 25,8 a v následujícím 26,7. Stejně jako ve Středočeském kraji má z celkové trestné činnosti největší zastoupení kriminalita majetková 54,4 %, zbývající 20,3 %, hospodářská 11,1 %, násilná a mravnostní 8,0 % a nejmenší podíl spatřujeme u ostatní kriminality 6,2%. U násilné kriminality má největší vliv úmyslné ublížení na zdraví a nejméně nebezpečné vyhrožování, u majetkové kriminality to jsou pak krádeže prosté (krádeže věcí z aut). Lokalizace kraje a zastoupení většího počtu lázeňských měst má vliv na celkovou strukturu obyvatel, cestovní ruch a tím na počet páchaných trestných činů. Mezi kriminogenní faktory kraje řadíme vyšší míru nezaměstnanosti, existenci vyloučených komunit a vysoký podíl cizinců, kteří se podílejí na drogové a majetkové kriminalitě. Stálými problémy jsou zejména kapesní krádeže v lázeňských centrech, mravnostní trestná činnosti či vloupání do motorových vozidel. V tomto kraji je také nevlídné sociodemografické prostředí, které přispívá k problémovým a rizikovým formám chování jako užití omamných látek. Dále pak velký počet sídlišť, příhraniční oblast s Německem a s tím spojené množství hraničních přechodů a lhostejnost občanů k trestné činnosti. Ve srovnání s rokem 2010 došlo ke snížení počtu dopravních nehod o 14,3 %, z toho bylo 49,1 % případů zapříčineno nesprávným způsobem jízdy a 27,3 % nepřiměřenou rychlostí. Od roku 2010 kraj uskutečňuje dotační titul „Podpora aktivit v oblasti prevence kriminality“, který pomáhá městům a obcím realizovat své projekty, a to zejména pomocí finančních prostředků (Koncepte prevence kriminality Karlovarského kraje na léta 2009-2011, 2012).

Graf 3.4.3: Vývoj registrovaných trestných činů (absolutní počet) a indexu na 1 000 obyvatel v Karlovarském kraji mezi roky 2004-2011 (%)

Zdroj: vlastní zpracování, na základě www.czso

3.4.4 Plzeňský kraj

Plzeňský kraj zaujímá prospěšnou polohu, a to mezi zeměmi západní Evropy a hlavním městem Praha. Na severu sousedí s Ústeckým, na východě s Jihočeským, na severovýchodě se Středočeským a na severozápadě s Karlovarským krajem, nejdelší hranice je na jihozápadě s Bavorskem. Rozlohou 7 649 km² je třetím největším krajem a na celkovém počtu obyvatel ČR se podílí 5, 5 %, k 31. 12. 2016 bylo evidováno 578 629 obyvatel. Kraj je charakteristický nevyváženou sídelní strukturou a vyšším počtem malých sídel. Mimo jiné se považuje za druhý nejřidčeji zalidněný kraj, hned po kraji Jihočeském. Hlavním centrem kraje je město Plzeň, které je čtvrté největší v České republice. Kraj se člení na 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 35 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. Přírodní podmínky jsou zde velmi pestré, mezi dominance patří pohraniční pohoří Šumava, Český les a Plzeňská kotlina. V Plzeňském kraji nalezneme také mnoho chráněných území a přírodních parků, největší podíl vodních toků patří k povodí Berounky. Strojírenství, průmysl stavebních hmot, potravinářství patří mezi nejdůležitější průmyslová odvětví. Umístění kraje má také vliv na cestovní ruch. Každoročně se také konají akce, slavnosti a pro návštěvníky i občany nabízí možnost rekreace na Šumavě, v Konstantinových Lázních, na řece Berounce a dalších. Mimo atraktivní cestovní ruch považujeme za strategicky významnou také polohu, zejména ve spojení východ-západ Evropy. Nejdůležitější je silniční

doprava v čele s podstatným dopravním uzlem, jimž je město Plzeň (Charakteristika Plzeňského kraje, 2017).

Ekonomický a sociální vývoj

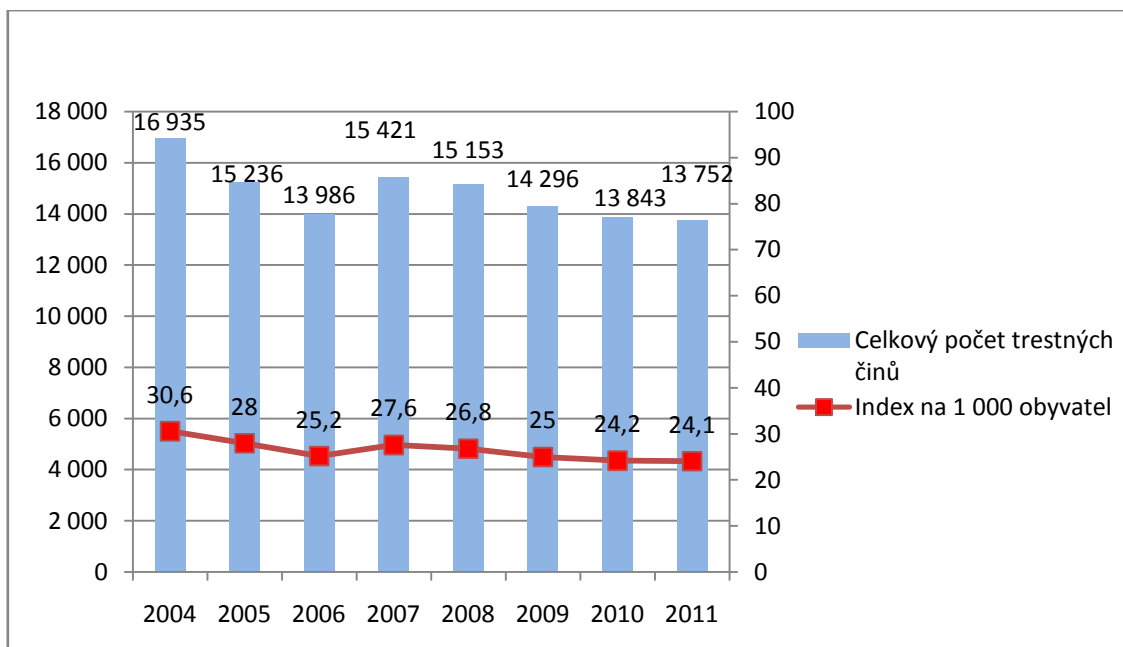
Tento kraj považujeme spíše za průměrně ekonomicky rozvinutý, na celkovém HDP České republiky se v roce 2016 podílí 5,1 %, celkově 202 607 mil. Kč a na jednoho obyvatele 354 520 Kč. Největší podíl na hodnotě HDP má město Plzeň. Stejně jako v předešlých krajích se HDP od roku 2004 neustále zvyšuje, celková hodnota byla ve výši 159 864 mil. Kč a na jednoho obyvatele 291 077 Kč. V roce 2011 byla v tomto kraji obecná míra nezaměstnanosti 5,1 % a podíl nezaměstnaných 10,2 %. Tímto se řadí mezi oblasti s nižším podílem nezaměstnaných a v rámci České republiky zaujímá pátou nejmenší hodnotu. Neumístěných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadů práce bylo v roce 2011 celkem 23 308 a průměrná hrubá měsíční mzda ve stejném roce činila 24 086 Kč. Detailnější ekonomický a sociální vývoj tohoto kraje najdeme v příloze č. 4.

Bezpečnost v Plzeňském kraji

Jak můžeme vidět na grafu 3.4.4., nejvyšší počet trestných činů byl evidován v roce 2004, kdy hodnota dosáhla 16 935. Trestné činy klesaly až do roku 2007, po té kraj zaznamenal opětovný nárůst, a to i z důvodu vypuknutí ekonomické krize, která měla za následek zvýšení nezaměstnanosti. V posledním sledovaném roce byl zaznamenán nárůst o 91 trestných činů, ke konci roku to bylo 13 752 případů. V přepočtu na 1 000 obyvatel je situace na území kraje zcela odlišná, například v okrese Plzeň-město bylo v roce 2011 evidováno 33,2 případů v Plzni-jihu pak 15,8. Z hlediska celého území dosahovala hodnota ve stejném roce 24,1 a v roce 2010 24,2. Největší podíl trestných činů v absolutní hodnotě je v okrese Plzeň-město, a to z důvodu vlivu mnoha kriminogenní faktorů a nejmenší podíl pak v okrese Rokycany. Druhé nejvyšší hodnoty vykazuje okres Tachov, který na základě bydlení, věkové struktury a častějších úvěrových podvodů představuje území se sociálně ohroženou populací. Ze skladby kriminality má největší podíl majetková trestná činnost, a to ve všech sedmi okresech. Z hlediska této trestné činnosti jsou pak nejvíce zastoupeny krádeže prosté. Dále pak násilná a mravnostní trestná činnost, vraždy a mravnostní trestná činnost. Oproti roku 2010 se zvýšil počet znásilnění, loupeží a vloupání do bytu. Mezi lety 2004-2007 byl také v kraji zaznamenán nárůst počtu úvěrových podvodů. Ve stejném období byl v okrese Plzeň-město evidován pokles kapesních krádeží a také zanedbání povinné výživy. Z celkového počtu stíhaných osob měli největší zastoupení v roce 2011 recidivisté, po té mladiství a

nezletilí. Počet dopravních nehod oproti roku 2004 poklesl o 9 201. Neustále však roste počet dopravních nehod způsobených pod vlivem alkoholu (Krajská správa ČSÚ v Plzni, 2018).

Graf 3.4.4.: Vývoj registrovaných trestných činů (absolutní počet) a indexu na 1 000 obyvatel v Plzeňském kraji mezi roky 2004-2011 (%)

Zdroj: vlastní zpracování, na základě www.czso

3.4.5 Jihočeský kraj

Jihočeský kraj je typický pro svou zemědělskou oblast s rozvinutým lesnictvím a rybníkářstvím. Kraj sousedí se Středočeským, Plzeňským, krajem Vysočina a Jihomoravským krajem. Významná a nejdelší je státní hranice s Německem a Rakouskem, která poskytuje efektivní příhraniční spolupráci v oblasti služeb a výrobní oblasti. Kraj zaujímá 12,8 % území České republiky s celkovou rozlohou 10 058 km². Nejnižším místem je hladina Orlické přehrady a nejvyšším pak šumavský vrchol Plechý. Kraj se může pyšnit nespočtem rybníků, jako je například Rožmberk, Bezdrev a největší vodní plochou Lipno, po té Orlická a Římov. Pro zachování přírodního prostředí byl v kraji vytvořen Národní park Šumava a chráněné krajinné oblasti Třeboňsko, Blanský les a další. Životní prostředí i díky rozsáhlým lesům je méně poškozené, ale stále se kraj potýká s extrémními situacemi, jako výskyt hmyzích škůdců či sucho. Celkové území je charakterizováno spíše jako rekreační, najdeme zde také mnoho městských památkových rezervací jako centra měst Český Krumlov, Jindřichův Hradec nebo České Budějovice. Od roku 2003 se kraj dělí na 17 správních obvodů obcí s rozšířenou

působností a 37 správních obvodů obcí s pověřeným úřadem. Zajímavostí je, že kraj má nejmenší hustotu zalidnění ze všech krajů ČR, počet obyvatel k 31. 12. 2016 činil 638 782. V posledních letech kraj zaznamenává nárůst silniční dopravy.

Ekonomický a sociální vývoj

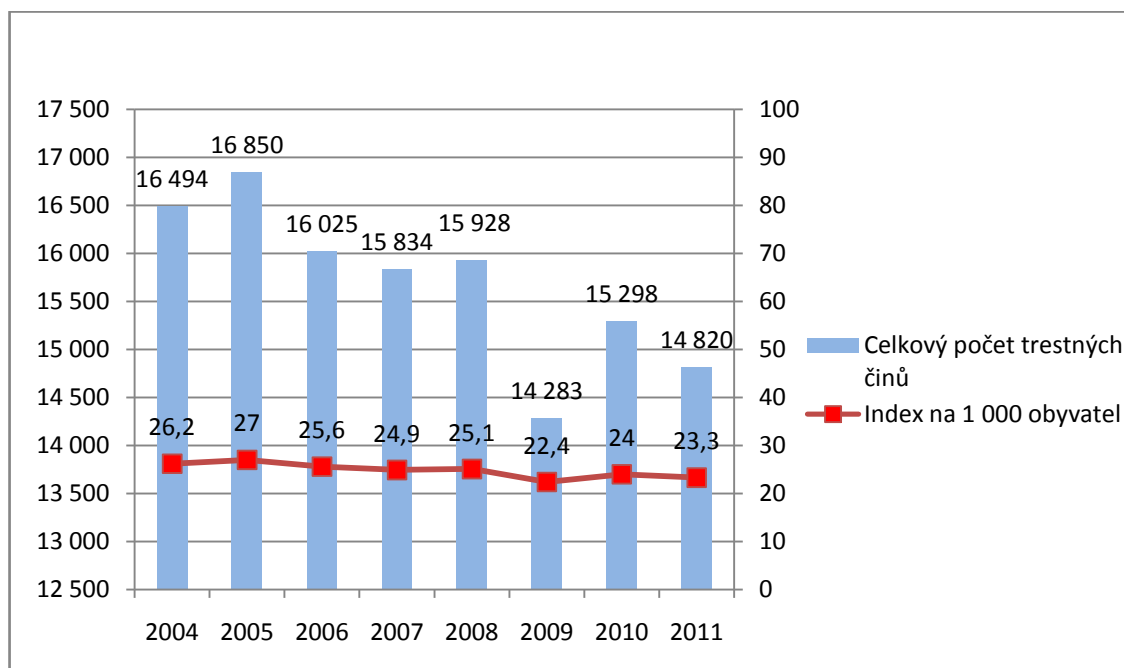
Na produkci HDP v České republice se v roce 2011 kraj podílel 5 %, celkově 203 770 mil. Kč a na jednoho obyvatele 320 440 Kč. Celkové HDP od roku 2004 neustále roste, v tomto roce činilo 167 468 mil. Kč a na jednoho obyvatele 267 768 Kč. V roce 2011 bylo registrováno 26 450 neumístěných uchazečů o zaměstnání, což kraj řadí na páté nejnižší místo. Volných pracovních míst od roku 2004 ubylo, a to o 1 166. Ve stejném roce byla obecná míra nezaměstnanosti na úrovni 5,5 %, za sledované období byla nejvyšší hodnota v roce 2004, a to 5,7 %. Průměrná hrubá měsíční mzda činila 23 040 Kč, oproti roku 2004 stoupla o 4 507 Kč. Podrobnější vývoj nalezneme v příloze č. 5 (Krajská správa ČSÚ v Českých Budějovicích, 2018).

Bezpečnost v Jihočeském kraji

Celková kriminalita Jihočeského kraje od roku 2005 neustále klesá a bezpečnostní situaci v posledních letech můžeme považovat za stabilní. V roce 2011 bylo zaznamenáno 14 820 trestných činů, z toho největší podíl byl v okrese České Budějovice a nejmenší v okrese Jindřichův Hradec. V okrese České Budějovice bylo od roku 2006-2011 evidováno 32 trestných činů v přepočtu na 1 000 obyvatel, což je v souladu s průměrnou hodnotou celé ČR, naopak v okresech Jindřichův Hradec a Tábor jich bylo 18,4, což patří mezi nejnižší hodnoty. Celková hodnota v kraji přepočtena na 1 000 obyvatel od roku 2004 klesá, v posledním zkoumaném roce je to rozdíl o 3,7 případů, v absolutním počtu registrovaných trestných činů pak o 1 674. Za hlavní faktory způsobující kriminalitu na území kraje považujeme míru nezaměstnanosti a chudoby nebo sociálně vyloučené lokality. Dále se kriminalita vyskytuje i díky rekreačním možnostem v oblastech Orlíku, Lipna a krajském městě, které se pak stávají cílem páchaní trestné činnosti, nejvíce v letních měsících. Jedním z aktuálnějších trendů je také nárůst osob, které si půjčují peníze bez ohledu na svou sociální situaci. Tímto se zvyšuje počet úvěrových podvodů, které posléze vedou k páchaní trestných činů obyvatelstva. Díky atraktivního prostředí kraje s významnými památkami a přírodou, které láká zahraniční a tuzemské turisty se z celkové skladby kriminality v největší míře vyskytuje kriminalita majetková. Dále pak zbývající, hospodářská, ostatní, násilná a mravnostní kriminalita. Dle výše uvedeným faktorům za sledované období roste počet

úvěrových podvodů a také hospodářská trestná činnost. V rámci této trestné činnosti došlo až k 30 % nárůstu trestných činů spojených s kráčením dání, podvodů proti nemocenskému pojištění a sociálnímu zabezpečení či v oblasti ochrany měny. Mírný nárůst byl zaznamenán také u situací vloupání do obchodů a restaurací na malých vesnicích a městech, jejichž pachatelé jsou převážně z řad recidivistů. Naopak příznivější trend má autokriminalita, kdy počet odcizených motorových vozidel a úbytek krádeží či také podvodů na seniorech neustále klesá. U násilné kriminality převládají loupeže, které jsou páčány na ulicích a u náhodných obětí. Stejně jako ostatní kraje se Jihočeský kraj stále častěji potýká s případy podvodů přes internet spojených zejména s internetovým bankovníctvím a uživatelských přístupů na sociálních sítích. Z celkového počtu pachatelů bylo nejvíce trestných činů páčáno recidivisty, dále pak mladistvými a nejméně nezletilými. V roce 2011 bylo zaznamenáno 3 015 dopravních nehod, oproti předchozímu roku je to nárůst o 116 případů (Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje 2015-2017, 2014).

Graf 3.4.5: Vývoj registrovaných trestných činů (absolutní počet) a indexu na 1 000 obyvatel v Jihočeském kraji mezi roky 2004-2011 (%)

Zdroj: vlastní zpracování, na základě [www.czso](http://www.czso.cz)

3.4.6 Ústecký kraj

Dalším krajem je Ústecký, který se nachází na severozápadě České republiky. Aktuální rozloha kraje je 5 339 km², což zaujímá 6,8 % celkového území ČR. Sousedí s krajem Libereckým, Karlovarským, Plzeňským a Středočeským, na severozápadu tvoří státní hranice se spolkovou zemí Sasko. Od roku 2003 je kraj rozdělen na 16 správních obvodů s rozšířenou působností a 30 správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem. V počtu obyvatel se kraj řadí na 5 místo, v roce 2016 bylo uvedeno 821 337 obyvatel. Sídlo kraje a zároveň největším městem je Ústí nad Labem. Pro tento kraj je charakteristické mladé obyvatelstvo, a to s průměrným věkem 41,6. Celkový povrch kraje je velmi různorodý, nalezneme zde například pohoří Krušné hory, rovinu Česká křídová tabule s nejznámější horou Říp či České Středohoří. Rozdílnost spatřujeme i z hlediska stavu životního prostředí i hospodářské struktury. V Podkrušnohoří je významná průmyslová výroba, na Litoměřicku produkce chmele a zeleniny a v Polabí ovocnářská oblast. Význam kraje spatřujeme i v nerostném bohatství, a to díky výskytu ložisek hnědého uhlí, sklářských a slévárenských písků. Nejvyšším bodem je hora Klínovec a nejnižším místem i v rámci celé ČR je hladina řeky Labe z Hřenska. Za největší vodní plochu považujeme Nechanickou nádrž a vodní tok řeku Labe. Kraj se může pyšnit také existencí národního parku České Švýcarsko a chráněnými krajinnými oblastmi Labské pískovce nebo České středohoří. Důležitá je i jeho dopravní poloha, která je daná vazbou na Evropskou unii. Díky své unikátní historii osídlení nalezneme v kraji nespočet historických památek jako například gotický kostel v Mostě, rotundu Říp, klášter v Doksaněch, barokní zámek v Duchcově a mnoho dalších.

Ekonomický a sociální vývoj

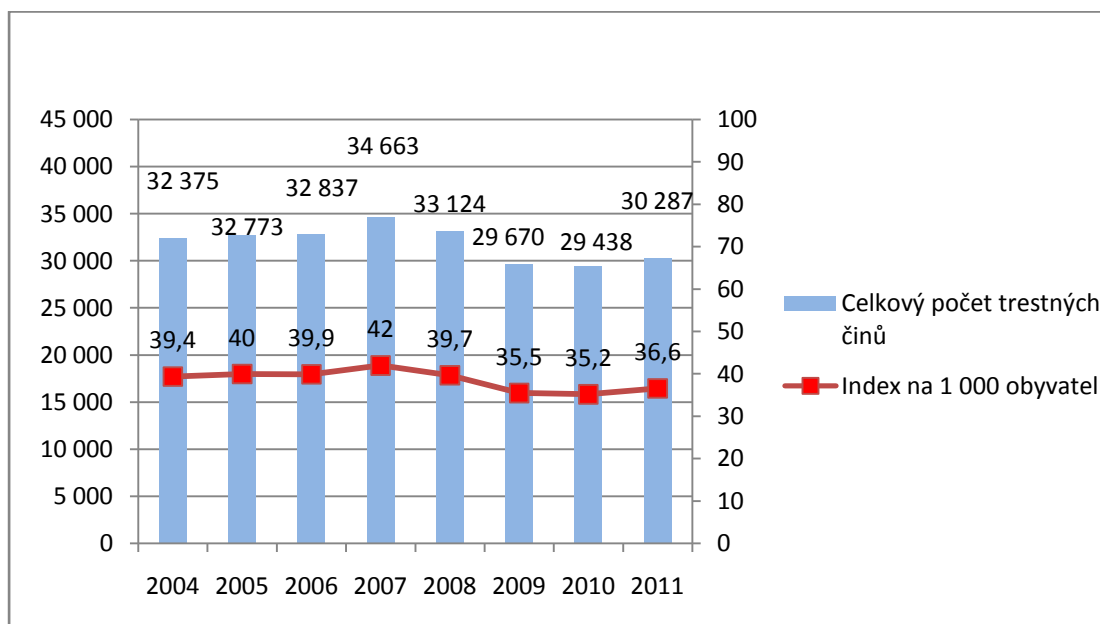
Na podílu HDP České republiky v roce 2011 měl Ústecký kraj 5,7 %, celkem tedy 250 484 mil. Kč a nachází se na 5 místě ze všech čtrnácti krajů. Nejvyšší hodnota HDP byla však v roce 2007, a to 256 192 mil. Kč. Co se týče HDP na jednoho obyvatele, v roce 2004 byla zaznamenána hodnota 245 992 Kč a v roce 2011 302 300 Kč. Obecná míra nezaměstnanosti byla v roce 2011 na úrovni 9,8 %, což je hned třetí nejhorší hodnota po Moravskoslezském a Karlovarském kraji. Nejvyšší míra nezaměstnanosti 10,2 % byla v roce 2012, což také způsobila ekonomická krize. Kraj dlouhodobě vykazuje vyšší podíl nezaměstnaných osob, a to 7,79 % s nejvyšším podílem v okrese Most a nejmenším v Litoměřicích. Neumístěných uchazečů o zaměstnání registrovaných na úřadech práce bylo celkem 58 087. V příloze č. 6 najdeme dlouhodobý vývoj ukazatelů tohoto kraje.

K nejpodstatnějším zaměstnavatelům patří Severočeské doly, Krajská zdravotní, a.s. a Mostecká uhelná společnost. Průměrná hrubá měsíční mzda byla nejvyšší v roce 2010, a to 24 874 Kč (Krajská správa ČSÚ v Ústí nad Labem, 2018).

Bezpečnost v Ústeckém kraji

Ústecký kraj evidoval v roce 2011 30 287 trestných činů, což je o 849 případů více než v roce předchozím. Tato hodnota je v rámci všech sledovaných krajů ČR čtvrtá nejhorší. Za sledované období byl nejvyšší počet trestných činů evidován v roce 2007, to je 34 663 a nejméně v roce 2010. V rámci Ústeckého kraje byl zjištěn největší podíl trestné činnosti v okrese Ústí nad Labem a nejmenší v okrese Louny. Z hlediska počtu trestných činů na 1 000 obyvatel byl v roce 2011 kraj nad celorepublikovou úrovní, ke konci roku hodnota činila 36,6 činů. Po hlavním městě Praha patří tento kraj k nejvíce zatíženým, obyvatelé jsou tedy více vystaveni kriminalitě než v ostatních krajích. Mezi důvody výskytu kriminality řadí kraj vyšší podíl nezaměstnaných osob a sociálně vyloučené lokality, zejména rodiny závislé na dávkách státní sociální podpory. I díky migraci těchto lokalit dochází k rozšíření kriminogenního chování do zcela nových oblastí. Mezi další faktory kraj řadí vyšší spotřebu či zneužívání návykových látek, průmyslovou minulost kraje a s ní spojenou sídlištní zástavbu a příhraniční polohu. V neposlední řadě pak nižší kvalifikace občanů, počet obyvatel žijících na území kraje, vyšší rozvodovost, podíl vězněných osob a dětí v zařízení ochranné nebo ústavní výchovy. V kraji ve sledovaném období dochází také k nárůstu trestné činnosti skrze komunikační a informační technologie, zejména prostřednictvím sociálních sítí a mobilních telefonů. Další negativní nárůst zaznamenal kraj v rámci drogové kriminality, jednalo se především o páchaní trestných činů pod vlivem návykových látek nebo jejich nedovolenou výrobu a držení. Téměř polovinu celkové kriminality v kraji tvořila majetková 48 %, zbývající 16 %, hospodářská 13 %, ostatní kriminalita 14 %, násilné činy 8 % a nejméně mravnostní kriminalita 1 %. Pozitivním jevem je také dlouhodobý pokles dopravních nehod, a to zejména díky změně legislativy od roku 2009 (Bezpečnostní analýza Ústeckého kraje, 2009).

Graf 3.4.6.: Vývoj registrovaných trestných činů (absolutní počet) a indexu na 1 000 obyvatel v Ústeckém kraji mezi roky 2004-2011 (%)

Zdroj: vlastní zpracování, na základě [www.czso](http://www.czso.cz)

3.4.7 Liberecký kraj

Liberecký kraj patří mezi nejmenší v České republice, s rozlohou 3 163 km² tvoří pouze 4 % celého území. Sousedí s krajem Středočeským, Ústeckým a Královéhradeckým a jeho oblast tvoří západní Krkonoše, Česká kotlina, Jizerské a Lužické hory. Ke konci roku 2016 měl kraj 440 636 obyvatel, což je druhá nejmenší hodnota hned po Karlovarském kraji. Dělí se na 10 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 21 územních obvodů pověřených obcí. Kraj můžeme charakterizovat spíše jako hornatý s nejvyšším bodem Kotel a nejnižším je místo, kde opouští řeka Smědá oblast ČR. V rámci přírodního ohledu je kraj považován za významný, a to z důvodu vysoké koncentrace chráněných oblastí, národních přírodních rezervací či památek. Nejvyšším místem je vrchol Kotel a nejnižším bodem pak řeka Smědá u hranic s Polskem. Tento kraj disponuje nejvyšším podílem půdy lesní, menší území pak zaujímají půdy orné a zemědělské. Významná je těžba stavebních, dekoračních kamenů a také písků i drceného kameniva. Na ekonomice kraje se bezesporu podílí také cestovní ruch. Dominance zajímavých území, jako jsou Krkonoše, Český ráj, Doksy, Máchovo jezero nebo nespočet hradů a zámků láká každoročně nespočet návštěvníků.

Ekonomický a sociální vývoj

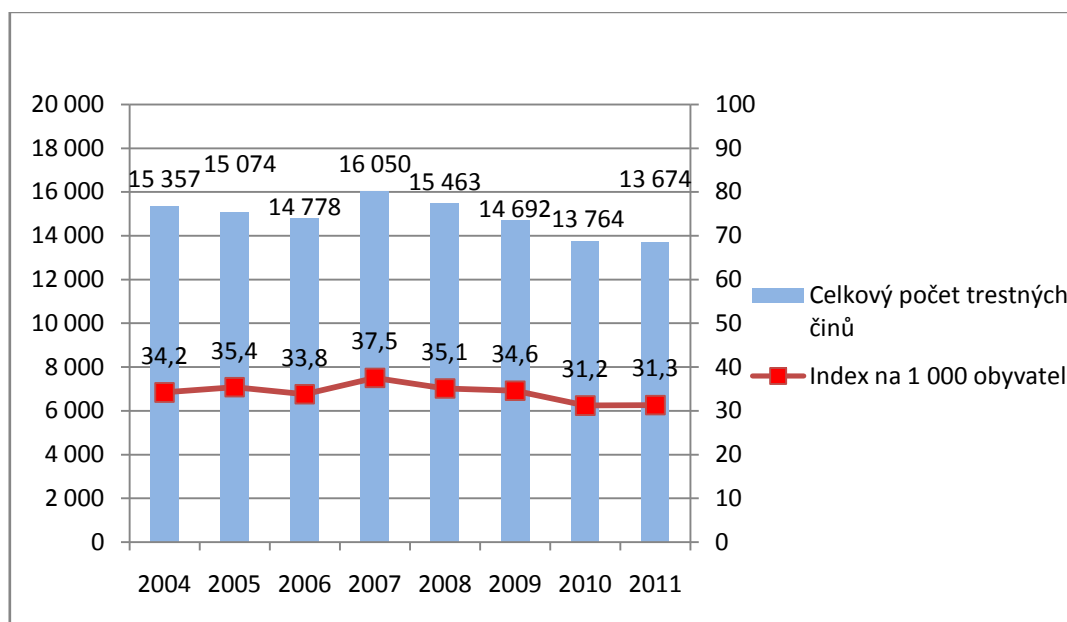
Podíl HDP na celkové hodnotě České republiky činí pouze 3,2 %, což je třetí nejnižší hodnota ze všech krajů. Od roku 2004 HDP v kraji roste, v roce 2011 byla nejvyšší, a to 129 025 mil. Kč, i přesto v celorepublikovém srovnání ekonomicky zaostává. HDP na jednoho obyvatele dosáhlo v roce 2004 240 092 Kč a v posledním sledovaném roce 294 489 Kč. Obecná míra nezaměstnanosti byla v roce 2011 7,2 %, hned po Moravskoslezském, Ústeckém a Karlovarském tedy zaujímá čtvrtou nejvyšší hodnotu. Obecná míra nezaměstnanosti činila 7,2 %, nejvyšší hodnota byla v okrese Liberec (5,75 %) a nejmenší v okrese Česká Lípa (4,24 %). Ve stejném roce bylo vedeno 23 286 neumístěných uchazečů o zaměstnání a 1 780 volných pracovních míst na úřadech práce. Průměrná hrubá měsíční mzda v roce 2011 činila 23 240 Kč, což je o 1 849 méně než v roce předchozím. Další vývoj najdeme v příloze č. 7.

Bezpečnost v Libereckém kraji

Stejně jako ve většině krajů ČR je největší počet trestných činů zaznamenán v roce 2007, po té měla kriminalita klesající tendenci. V posledním sledovaném roce bylo registrováno 13 674 trestných činů, což je 6. nejmenší hodnota ze všech krajů ČR a zároveň i za celé sledované období. Avšak z hlediska přepočtu na 1 000 obyvatel bylo v roce 2011 zjištěno 31,2 trestných činů, což je 4. nejhorší hodnota. Z tohoto důvodu patří Liberecký kraj mezi kraje s vyšší kriminalitou. V rámci okresů byl nejzatíženější okres Česká Lípa (39 trestných činů na 1 000 obyvatel), nejméně pak v Semilech (18,2 činů) a absolutně pak v okrese Liberec (celkem 5 635 činů). Mezi kriminogenní faktory v tomto kraji řadíme nezaměstnanost, kdy je neustálým problémem umístění absolventů, tj. lidé do 25 let, kteří své opatření k obživě dosahují majetkovou trestnou činností. Na druhou stranu lze konstatovat, že pro bezpečnost hraje významnou roli automobilový průmysl, plastikářské a kovodělné výrobky, které nabízejí mnoho pracovních míst pro tuzemské i zahraničních uchazeče. I nerovnoměrné umístění obyvatelstva s větší koncentrací v městských sídlech a poloha hranic s Polskou republikou a Německem ovlivňuje bezpečnostní situaci v kraji. V okrese Semily se na kriminalitě nejvíce podílí fakt, že se jedná o nejnavštěvovanější místo v rámci ČR, v létě je lákadlo pro turisty oblast Českého ráje a v zimním období Krkonoše a Jizerské hory. Bezpečnost v kraji zhoršují i domácí utkání dvou fotbalových klubů (FC Slovan Liberec a FK Jablonec) a hokejové extraligy (HC Bílí tygři Liberec). Největší podíl z celkové kriminality měla v roce 2011 obecná kriminalita 78,2 % a hospodářská kriminalita 8,4 %. U obecné kriminality se jednalo zejména o krádeže prosté a krádeže vloupáním., dále pak násilná trestná činnost. Z této oblasti dominovalo především úmyslné ublížení na zdraví, loupeže,

nebezpečné vyhrožování a porušování domovní svobody. Od roku 2009 došlo také k poklesu dopravních nehod, a to o 17,1 % ke konci roku bylo evidováno 3 620 případů. Ve srovnání s ostatními kraji patří kraji 8 nejhorší hodnota (Krajská správa ČSÚ v Liberci, 2018).

Graf 3.4.7.: Vývoj registrovaných trestných činů (absolutní počet) a indexu na 1 000 obyvatel v Libereckém kraji mezi roky 2004-2011 (%)

Zdroj: vlastní zpracování, na základě [www.czso](http://www.czso.cz)

3.4.8 Královéhradecký kraj

Obklopuje ho kraj Středočeský, dále Pardubický a Liberecký, se kterým utváří oblast Severovýchod a jeho hranice jsou tvořeny z větší části státní hranicí s Polskem. Rozloha kraje činí 4 759 km², touto velikostí představuje 6 % celkového území České republiky. Od roku 2003 se kraj skládá z 15 správních obvodů s rozšířenou působností a 35 správních obvodů s pověřeným úřadem. Kraj měl ke konci roku 550 804 obyvatel, což je 5,2 % z celkového počtu v ČR. Hlavním sídlem kraje je statutární město Hradec Králové. V kraji nalezneme pohoří Orlické hory či Krkonoše a významné oblasti se zásobárnami pitné vody jako jsou Teplické a Adršpašské skály, Křížový vrch a Broumovské stěny. Nejvyšším bodem je Sněžka, která je také největší horou na našem území a nejnižším místem pak hladina Cidliny. Za nejznámější hlavní tok je považována řeka Labe s přítoky Metuje a Orlice. Nachází se zde také Krkonošský národní park, chráněné krajinné oblasti Český ráj, Broumovsko a Orlické hory. V kraji nalezneme také kvalitní pracovní sílu zejména v oblasti průmyslu. Mezi

významné obory řadíme textilní průmysl, strojírenství, výrobu potravin, plastikářský a gumárenský průmysl.

Ekonomický a sociální vývoj

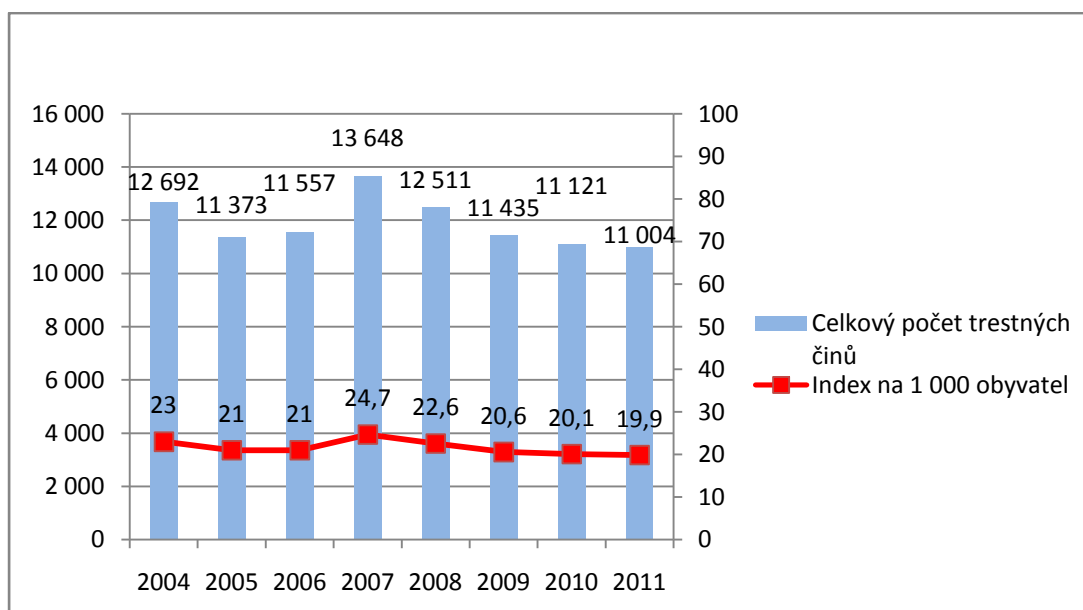
Vývoj HDP byl od roku 2004 příznivý, v roce 2011 dosáhl 183 508 mil. Kč tj. 4,6 % na celkovém podílu v České republice. Za sledované období tedy kraj zaznamenal nárůst o 39 364 mil. Kč. HDP na 1 obyvatele činilo v roce 2004 236 520 Kč a v roce 2011 331 212 Kč. Další informace o ekonomickém vývoji nalezneme v příloze č. 8. Obecná míra nezaměstnanosti byla nejvyšší v roce 2009 s hodnotou 7,7 %, v posledním zkoumaném roce pak 7,1 %. Podíl nezaměstnaných osob měl nejvyšší hodnotu v okrese Trutnov a nejmenší v Rychnově nad Kněžnou. Uchazečů o zaměstnání bylo dosaženo 22 185, což je o 2 493 méně než v roce 2010 a volných pracovních míst na úřadech práce bylo nejvíce v roce 2009 s počtem 23 386. Průměrná hrubá měsíční mzda rostla do roku 2010 a po té zaznamenáváme pokles na 22 697 Kč (Krajská správa ČSÚ v Hradci Králové, 2018).

Bezpečnost v Královéhradeckém kraji

V roce 2011 bylo v tomto kraji spácháno 11 004 trestných činů, což je nejméně od roku 1992. Počet registrovaných činů od roku 2006 poklesl o 4,5 % a meziroční nárůst byl zaznamenán v roce 2007 a od roku 2008 se trestné činy opět snižují. Ve srovnání s ostatními kraji je poslední naměřená absolutní hodnota 5. nejmenší a v přepočtu na 1 000 obyvatel 4. nejnižší. V rámci relativního výpočtu bylo v roce 2011 zjištěno 19,9 případů, což ve sledovaném období znamená pokles o 1,1 činů. Největší podíl na celkové kriminalitě má obecná kriminalita, po té hospodářská 11,5 %. Výrazný nárůst byl zejména u znásilnění a vloupání do bytů naopak ubylo případů vražd a hospodářské kriminality. Mezi problémy, které zvyšují kriminalitu v kraji, patří výskyt nových agenturních zaměstnanců v okrese Nový Bydžov i Rychnov nad Kněžnou a riziková lokalita Lázně Bělohrad. Mezi kriminogenní faktory na územním odboru Hradec Králové patří trestné činy páchané sociálně slabšími, drogově závislými a problémy s diváckým násilím. V oblasti Jičína je to pak turistické území Českého ráje či přítomnost agenturních zaměstnanců zahraničních firem. Turisticky důležité lokality jako Adršpach, Broumovské stěny, kriminalita drogově závislých, dopravní uzel do Polské republiky trápí územní odbor Náchod. Rychnov nad Kněžnou pak mezi své kriminogenní faktory uvedl pobytové středisko v Kostelci nad Orlicí a s tím spojený problém se zvýšeným pohybem cizinců a rekreační oblast Orlických hor. Poslední oblast Trutnov pak uvádí kriminalitu mládeže, turistickou lokalitu Krkonoše, výchovné ústavy a Věznici Odolov.

Nejvyšší počet trestných činů byl zaznamenán v Trutnově a nejmenší pak v Rychnově nad Kněžnou. Kraj vidí další problémy u výskytu společnosti Škoda Auto a.s, se kterou je spojen větší počet pracovníků z ČR, ale i cizinců, kdy vzniká vyšší riziko dopravních nehod při střídání směn a porušování dalších pravidel. Královéhradecký kraj se nadále snaží stabilizovat problematiku spjatou s fotbalovým klubem FC Hradec Králové, kdy je pravidelně narušován veřejný pořádek. Dále sleduje skupinu mládeže z Trutnova hlásící se k extremismu a monitoruje působení menšin z islámského prostředí. V Královéhradeckém kraji bylo také spácháno několik trestných činů v rámci drogové problematiky, a to především na zábavních festivalech, například HIP HOP kemp v Hradci Králové. Oproti roku 2010 se počet dopravních nehod snížil o 146, celková hodnota dosáhla 3 843 případů (Krajská správa ČSÚ v Hradci Králové, 2018).

Graf 3.4.8.: Vývoj registrovaných trestných činů (absolutní počet) a indexu na 1 000 obyvatel v Královéhradeckém kraji mezi roky 2004-2011 (%)

Zdroj: vlastní zpracování, na základě www.czso

3.4.9 Pardubický kraj

Pardubický kraj obklopuje kraj Královéhradecký, Olomoucký, Středočeský, Jihomoravský, Vysočina a jeho hranice na severovýchodu jsou zároveň státní česko-polskou hranicí. Jeho území tvoří oblast Žďárských vrchů, Polabské nížiny, Železných a Orlických hor. Nejnižší bod najdeme na hladině Labe u Kojic a za nejvyšší místo považujeme Kralický Sněžník. Pardubický kraj je pátým nejmenším krajem v České republice, a to s rozlohou 4 519

km². Největším a zároveň hlavním centrem je město Pardubice. Kraj měl k 31. 12. 2016 celkem 517 087 obyvatel, což je 4,9 % z celkového počtu ČR. V kraji neustále roste počet obyvatel, v roce 2016 dosáhl přirozený přírůstek nejvyšších hodnot, a to díky zahraniční migraci a stěhování. Významnost spatřujeme v přebytku podzemních vod a také odběrů povrchových vod. Mezi největší vodní plochy řadíme Bohdanečský rybník, Pastviny a Sečskou přehradu. V kraji se nachází mezinárodní letiště s civilní a vojenskou činností a celkově zaujímá významnou polohu v rámci dopravního spojení, například železničním uzlem města Pardubice a Česká Třebová. Nadále se rozvíjí cestovní ruch, a to díky oblasti Orlických hor, Horního Bradla, Bojanova, okresu Ústí nad Labem i mnoha kulturních aktivit a zařízení. Například zámecký areál v Litomyšli, hrad Svojanov a Lanšperk.

Ekonomický a sociální vývoj

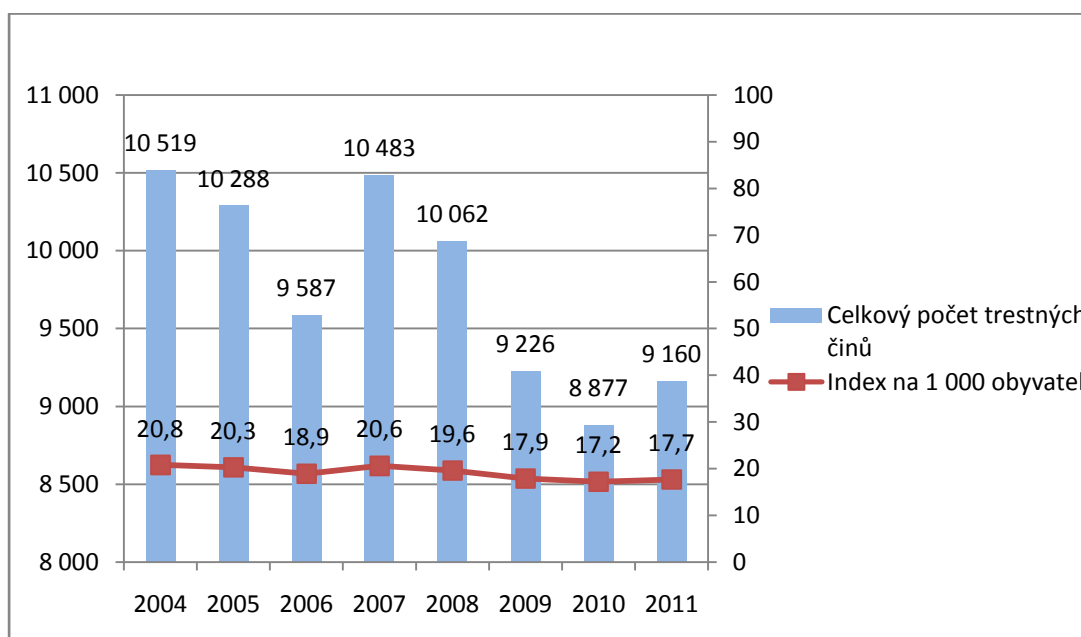
Pardubický kraj je z hlediska ekonomiky průměrný, celkové HDP v roce 2011 činilo 165 724 mil. Kč a na jednoho obyvatele 321 009 Kč. V rámci srovnání mezi ostatními kraji patří hodnota mezi třetí nejnižší a na celkovém podílu HDP ČR má 3,9 %. Tak jako v ostatních krajích od roku 2004 HDP neustále roste, celkově byl zaznamenán nárůst o 39 469 mil. Kč. Nezaměstnanost v kraji není až tak závažný problém, její hodnota každoročně klesá, obecná míra nezaměstnanosti dosáhla 5,6 %. Nejmenší podíl byl evidován v roce 2008, a to 3,6 %. Volných pracovních míst v evidenci úřadů práce bylo ke konci roku 2011 celkem 2 609, což je o 447 více oproti předešlému roku a uchazečů o zaměstnání bylo celkem 23 631. V neposlední řadě se ve stejném roce snížila průměrná hrubá měsíční mzda o 4,3 %, hodnota dosahovala 22 792 Kč, detailnější vývoj najdeme v příloze č. 9 (Krajská správa ČSÚ v Pardubicích, 2018).

Bezpečnost v Pardubickém kraji

V Pardubickém kraji patří kriminalita k dlouhodobě nejnižším, celkový počet trestných činů byl v roce 2011 9 160 a na 1 000 obyvatel připadalo 18 trestných činů. V obou případech se kraj nachází na třetí nejnižší pozici ze všech sledovaných krajů. Dle grafu 3.4.9. můžeme vidět, že trestné činy mají dlouhodobě klesající tendenci, oproti roku 2006 je zaznamenán téměř 4 % pokles. Na území kraje pozorujeme také zřetelné rozdíly, v okrese Pardubice bylo na 1 000 obyvatel evidováno 21,5 trestných činů a v ostatních okolo 16 případů. Tento fakt je způsoben vyšší koncentrací lidí, z důvodu výskytu velkého množství firem, restaurací, úřadů a dalších. V absolutním vyjádření byla nejvyšší kriminalita v okrese Pardubice a nejmenší v Chrudimi. Mezi rizikovější území v rámci toho kraje patří město

Přelouč, a to z důvodu existence významných průmyslových podniků, což má za následek přítomnost většího počtu cizinců a sezónních zaměstnanců. Další zatížené území je díky řady rekreačních oblastí Králícko a Třemošnice, kde se páchají trestné činy zejména v rámci majetkové kriminality. Z hlediska celého kraje patří mezi kriminogenní faktory hustota obyvatel jednotlivých okresů a jejich nezaměstnanost, dále alkoholismus, patologické hráčství, sdělovací prostředky a jednodušší přístup k sociálním sítím. Za sledované období tedy od roku 2004-2011 má stoupající tendenci počet případů domácího násilí a problémem zůstává užívání a držení omamných látek, zadluženost obyvatelstva či výskyt bezdomovců. Z celkové skladby kriminality měla největší podíl kriminalita majetková 55 %, dále zbývající 15 %, hospodářská 12 %, ostatní 10%, násilná a mravnostní 8 %. Stejně jako v ostatních krajích, se od roku 2009 z důvodu změny pravidel hlášení dopravních nehod jejich počet snížil. V roce 2011 bylo uskutečněno 3 582 dopravních nehod, o proti roku 2009 je to nárůst o 81 případů (Koncepte prevence kriminality Pardubického kraje na léta 2013-2016, 2012).

Graf 3.4.9: Vývoj registrovaných trestných činů (absolutní počet) a indexu na 1 000 obyvatel v Pardubickém kraji mezi roky 2004-2011 (%)

Zdroj: vlastní zpracování, na základě www.czso

3.4.10 Kraj Vysočina

Z hlediska České republiky zaujímá kraj Vysočina centrální polohu, sousedí s Jihomoravským, Jihočeským, Středočeským a Pardubickým krajem. Díky blízkosti ke státním hranicím se kraj zapojuje do mnoha příhraničních činností s Rakouskem. Z hlediska počtu obyvatel kraj řadíme na třetí nejnižší místo, ke konci roku měl 508 952 obyvatel, což je 4,8 % podílu České republiky. Administrativně se dělí na 26 obvodů pověřených obecním úřadem a 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Charakteristickým rysem je vyšší nadmořská výška, členitost území nebo řídké osídlení. Kraj svou atraktivitu spatřuje i nízkým znečištěným ovzduším, zdravými lesy či existencí vodohospodářských vodních ploch a zdrojů vody. Co se týče velikosti, řadíme kraj mezi nadprůměrné, a to s rozlohou 6 796 km². Podíl na celkové oblasti České republiky je 8,6 %. Na území se nachází dvě chráněné krajinné oblasti Železné hory a Žďárské vrchy. Nejnižší je místo v okrese Třebíč, kde řeka Jihlava opouští území a nejvyšší bod představuje vrchol Javořice. Za geografický střed je v některých publikacích považován vrch Melechov. Význam kraje spočívá zejména v zemědělství zaměřené na živočišnou a rostlinnou výrobu. Z hlediska celoevropského i vnitrostátního charakteru představuje významnou silniční a železniční síť. Podstatou pro cestovní ruch je i existence památek zapsaných na seznamu UNESCO, a to poutní kostel sv. Jana Nepomuckého, židovská čtvrť se hřbitovem a bazilikou sv. Prokopa v Třebíči, městská památková rezervace Telč a také kulturní akce mezinárodního charakteru.

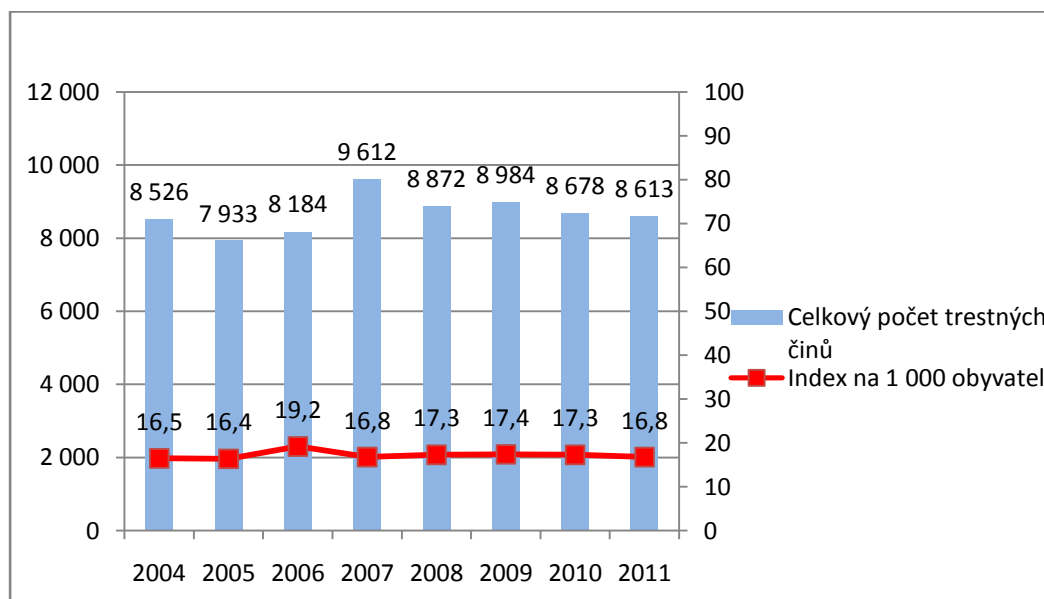
Ekonomický a sociální vývoj

Kraj Vysočina se na HDP ČR podílí pouze 4 %, a to v celkové výši 162 057 mil. Kč a na jednoho obyvatele 315 535 Kč. V rámci celkového HDP se kraj nachází na předposledním místě, a v přepočtu na jednoho obyvatele pak na místě desátém. Podíl nezaměstnaných osob činil v roce 2011 5,17 % stejně jako v kraji Libereckém. V okrese Třebíč byla naměřena nejvyšší hodnota naopak v okrese Pelhřimov nejnižší. Obecná míra nezaměstnanosti měla do roku 2008 klesající tendenci, v následujícím roce rapidně stoupla, a to na 5,7 %. V posledním sledovaném roce byla hodnota vy výši 6,4 %. Kraj evidoval 25 605 neumístěných uchazečů o zaměstnání a 921 pracovních míst na úřadech práce. Průměrná hrubá měsíční mzda odpovídala celkovému průměru ČR, ke konci roku 2011 byla ve výši 22 680 Kč, což je o 1 264 Kč méně než v roce předchozím. Nejmenší hodnota byla v roce 2004, a to 18 360 Kč. Dlouhodobý vývoj těchto ukazatelů najdeme v příloze č. 10 (Krajská správa ČSÚ v Jihlavě, 2018).

Bezpečnost v kraji Vysočina

Vzhledem k počtu obyvatel má kraj Vysočina nízkou kriminalitu a malou sebevražednost, do roku 2008 byl v rámci České republiky počet trestných činů nejnižší. V roce 2009 se kraj zařadil za Karlovarský kraj a počínaje rokem 2011 má třetí nejnižší hodnotu, přesněji 8 613 případů. Z hlediska přepočtu na 1 000 obyvatel bylo ve stejném roce zjištěno 16,8 trestných činů. Největší počet trestných činů se uskutečnil v okrese Jihlava a nejmenší pak v okrese Pelhřimov. Jak jsem již uvedla, v rámci celkové kriminality bylo spácháno 8 613 trestných činů, což je o 65 méně než v roce 2010 a nadále pokračuje v klesající tendenci kriminality na svém území. V rámci násilné kriminality byl zaznamenán nárůst u trestných činů porušení domovní svobody, domácího násilí i loupeží a naopak pokles u úmyslného ublížení na zdraví. U mravnostní kriminality zůstává problém šíření a výroba dětské pornografie skrze sociální sítě, nejčastější jsou pak případy pohlavního zneužívání a znásilnění. Ve srovnání s rokem 2010 také klesla celková majetková kriminalita, v rámci této kriminality pak vzrostly trestné činy poškození cizích věcí a krádeže vloupáním do bytu či majetkové podvody. Tyto podvody úzce souvisí s problematikou zadlužování, která patří mezi jeden z kriminogenních faktorů v tomto kraji. Zde jsou nejvíce ohroženou skupinou obyvatele sociálně vyloučených lokalit a senioři. Stejně jako v ostatních krajích je u zbývajících kriminality největším rizikem ohrožení pod vlivem návykových látek, zejména alkohol a drogy, a to u mladistvých občanů. Největším podílem u ostatní kriminality zůstává maření výkonu úředního rozhodnutí a neustále dochází ke zvyšování počtu trestné činnosti pomocí komunikačních a informačních technologií, která je spojena i s pácháním jiných druhů kriminality. Z hlediska pachatelů v tomto kraji vzrostl počet mladistvých, kdy je největší hrozba užívání drog, alkoholu i hazardní hry. Mezi aktuální bezpečnostní problémy kraj řadí problematiku zneužívání látek, majetkové a úvěrové podvody nebo kriminalitu páchanou na seniorech. Mimo jiné kraj zaznamenal nárůst o 8,5 % v rámci počtu dopravních nehod, kterých bylo v roce 2011 2 594 (Krajská správa ČSÚ v Jihlavě, 2018).

Graf 3.4.10.: Vývoj registrovaných trestných činů (absolutní počet) a indexu na 1 000 obyvatel v kraji Vysočina mezi roky 2004-2011 (%)

Zdroj: vlastní zpracování, na základě www.czso

3.4.11 Jihomoravský kraj

Jihomoravský kraj je často považován za křižovatku Evropy, v rámci České republiky ho obklopuje kraj Jihočeský, Vysočina, Olomoucký, Zlínský, Pardubický, dále sousedí s Rakouskem a Slovenskem. Z hlediska velikosti se řadí na čtvrté místo, rozloha kraje je 7 188 km². Dle počtu obyvatel kraj zastupuje čtvrté místo, ke konci roku 2016 bylo zaznamenáno 1 178 812 obyvatel, s podílem 11,1 % v ČR. Oproti roku 2015 evidujeme zvýšení počtu obyvatel o 3 789 osob, tento příznivý přírůstek sledujeme již od roku 2003. Přírodní podmínky kraje jsou velmi odlišné, a proto rozlišujeme různé charaktery krajinných typů. V první řadě to jsou jeskynní komplexy Moravského krasu se známou propastí Macocha, východní část považujeme za nejceněnější, a to díky biologické rezervaci Bílé Karpaty. Dále jižní oblast, která je charakteristická Lednicko-valtickým areálem či Pálavou. Mimo městskou aglomeraci je okolí Brna s lesy Moravského krasu, Brněnskou přehradou či rovinami jižní Moravy označována za nejkrásnější místa v České republice. Úbočí u kopce Durda je považováno za nejvyšší místo v kraji, nejnižším bodem je pak soutok řek Dyje a Moravy. Prioritou zůstává zpracovatelský průmysl, komerční služby, v jižní oblasti pak zemědělství s důrazem na ovocnářství, zelinářství a zejména vinařství. Téměř 90 % ploch vinic najdeme právě v Jihomoravském kraji, nejvíce v okrese Břeclav. Hlavní krajskou metropolí je město Brno situované na soutoku Svitavy a Svratky, které je také druhé největší

v ČR. Je považováno za mezinárodní obchodní centrum s nadregionálním významem. Konají se zde tradiční veletrhy, výstavy a mimo jiné je sídlem soudnictví, organizací celostátního charakteru a střediskem vysokého školství a kultury. Kraj je pro své návštěvníky velice významný, například díky vile Tugendhat, zámčích ve Valticích a Lednici, Národním parkem Podyjí nebo biosférickými rezervacemi Bílé Karpaty a Dolní Morava.

Ekonomický a sociální vývoj

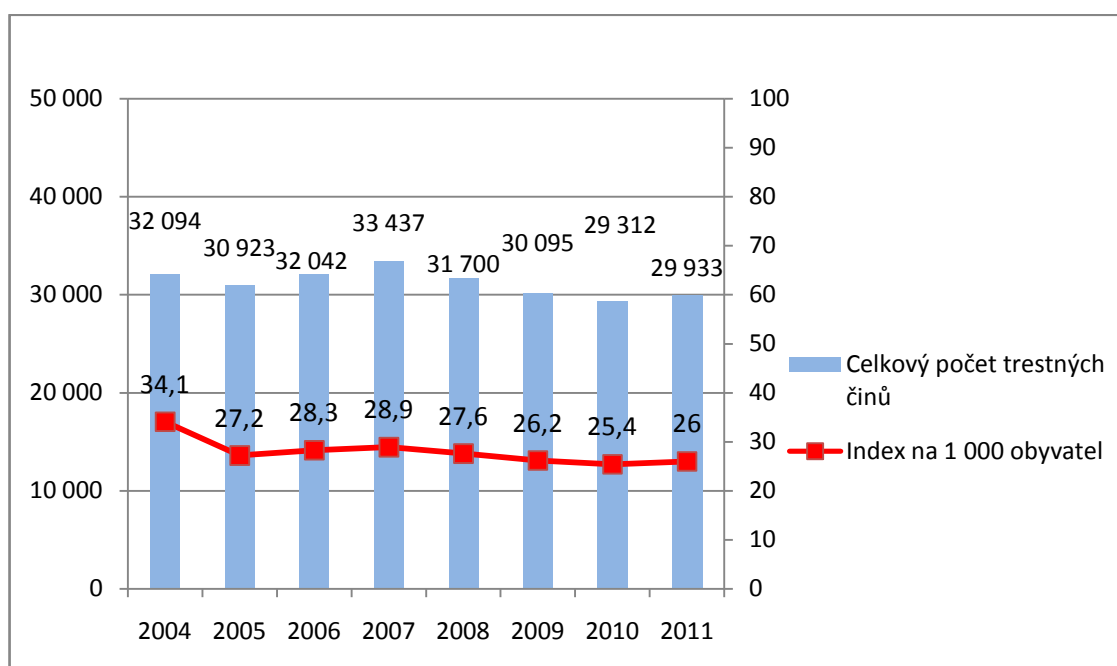
Jihomoravský kraj má vysoký ekonomický potenciál, celkové HDP činilo v roce 2011 421 653 mil. Kč a v přepočtu na 1 obyvatele pak 362 048 Kč. Podíl kraje na celorepublikovém HDP činil 10,8 %, v porovnání s ostatními kraji byla hodnota 4. nejvyšší. Celkové HDP zaznamenalo od roku 2004 do roku 2011 nárůst o 116 538 mil. Kč. Obecná míra nezaměstnanosti v roce 2010 dosáhla 7,7 % a v následujícím roce 7,5 %. Nejnižší hodnotu kraj evidoval v roce 2008, a to 4,4 % a nejvyšší v roce 2004. Dle statistik Ministerstva práce a sociálních věcí bylo v roce 2011 evidováno 62 722 uchazečů o zaměstnání. Do roku 2008 hodnota klesala, poté kraj zaznamenal opětovný nárůst. V roce 2011 bylo mimo jiné registrováno 394,7 tisíc neaktivních osob a 2 775 pracovních míst na úradech práce, což je o 180 méně než v roce 2010. Podíl nezaměstnanosti ve stejném roce činil 7,6 %, mezi ostatními kraji zaujímá tato hodnota 3. nejvyšší místo. Důvodem pro vyšší podíl v kraji jsou uváděny sezónní práce. Průměrná hrubá mzda klesla o 1 705 Kč, v roce 2011 činila 24 518 Kč (Krajská správa ČSÚ v Brně, 2018).

Bezpečnost v Jihomoravském kraji

V roce 2011 bylo v tomto kraji spácháno 29 933 trestných činů, což je o 621 více než v předchozím roce. Jak můžeme vidět na grafu 3.4.11., právě v roce 2010 byl počet případů za sledované období nejmenší. Ve srovnání s ostatními kraji je hodnota v posledním roce 5. nejvyšší a na celkovém počtu trestných činů v ČR se podílí 9,4 %. I přes tento fakt má kriminalita od roku 2007 klesající tendenci. V přepočtu na 1 000 obyvatel připadalo v roce 25,7 případů, což řadí kraj na 8. nejnižší pozici. V rámci členění kriminality bylo nejvíce trestných činů spácháno v oblasti majetkové kriminality, nejméně mravnostní a násilné. Na složení kriminality v Jihomoravském kraji má vliv koncentrace obyvatel a geografická poloha kraje. Mezi další faktory patří nezaměstnanost, převládající konzumní způsob života či vyšší počet nepřízpůsobivých osob s nízkou vzdělaností. V příhraničních oblastech se také nově objevují trestné činy spojené s migrací a nelegálním překračováním státních hranic republiky. Neustále přibývá případů vydírání na sociálních sítích a snižování věku uživatelů

psychotropních a omamných látek. Ohroženou třídou jsou senioři, kteří se stále častěji stávají oběťmi majetkové trestné činnosti. Nejvyšší kriminalitu má bezesporu Brno-město, které je hlavním centrem kraje, charakteristické vysokou koncentrací zábavních i prodejních středisek a osob, nejnižší pak v okrese Vyškov. Meziroční pokles byl dosažen ve všech okresech tohoto kraje, kromě okresu Hodonín. Počet dopravních nehod se v kraji meziročně zvyšuje, v roce 2011 bylo zaznamenáno 5 491 dopravních nehod (Koncepce prevence kriminality Jihomoravského kraje na období 2017-2021, 2016).

Graf 3.4.11.: Vývoj registrovaných trestných činů (absolutní počet) a indexu na 1 000 obyvatel v Jihomoravském kraji mezi roky 2004-2011 (%)

Zdroj: vlastní zpracování, na základě www.czso

3.4.12 Olomoucký kraj

Na jihu tento kraj sousedí se Zlínským, na západě s Pardubickým, na východě s Moravskoslezským krajem a na severu pak s Polskou republikou. Nyní je kraj rozdělen na 20 správních obvodů s pověřeným obecním úřadem a 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Z geografického hlediska jižní část tvoří rovinatá oblast Haná a severní pak pohoří Jeseníky s nejvyšším bodem horou Praděd. Krajem protéká nejznámější řeka Morava, jejíž hladinu u Kojetína považujeme zároveň za nejnižší bod. Celková velikost kraje dosahuje hodnoty 5 271 km², což je 6,7 % z celkového území ČR. Počet obyvatel byl ke konci roku 2016 633 925. Krajským městem je Olomouc, kde najdeme mnoho uměleckých a

historických objektů, nejznámější je barokní sloup Nejsvětější Trojice na náměstí. Olomoucký kraj můžeme charakterizovat jako průmyslový s rozvinutými službami. Hanácké okresy jsou ekonomicky stabilní, kdežto okres Jeseník či Šumperk díky své poloze, zhoršení hospodářského i sociálního života, dopravní dostupnosti patří ke slabším regionům. Centrální a jižní oblast kraje patří mezi území s nejúrodnější půdou, výnosy z pěstovaných plodin pak dosahují v rámci ČR největších hodnot. Z hlediska cestovního ruchu je významná chráněná krajinná oblast Jeseníky a Litovelské Pomoraví, vodní nádrž Dlouhé stráně nebo Zbrašovské či Javoříčské jeskyně. Dále se zde vyskytují významné historické památky, jako například hrad Bouzov, Šternberk a Helfštýn. V kraji působí mnoho průmyslových podniků zaměřených na výrobu strojů, dopravních prostředků a průmysl elektrických zařízení i optiky.

Ekonomický a sociální vývoj

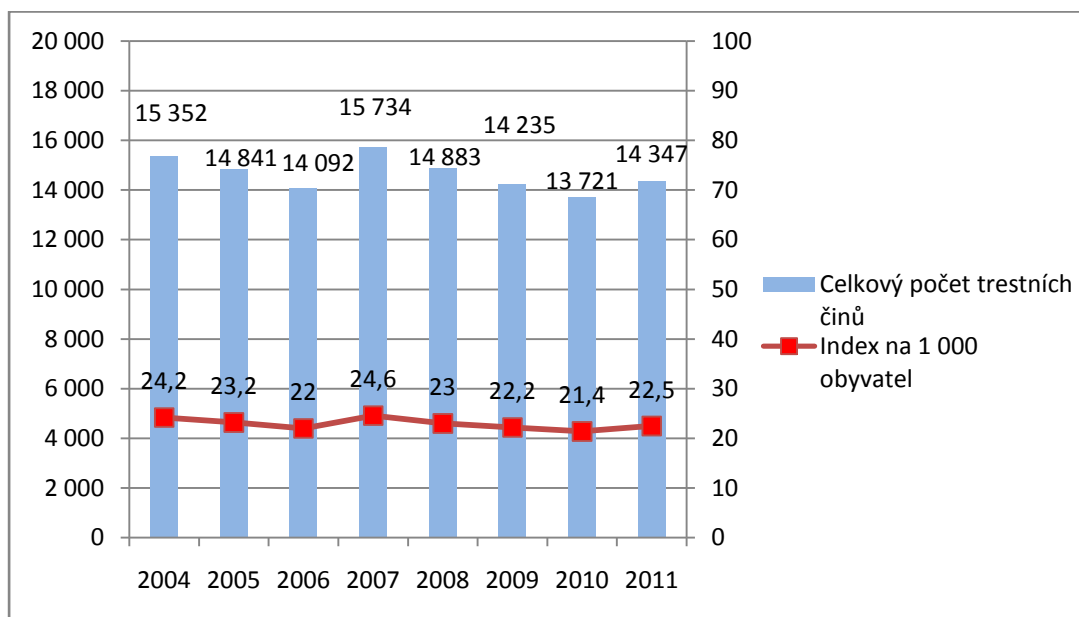
Kraj disponuje bohatou historií a nádhernou přírodou s možností rekreačních a sportovních aktivit. Příležitostí pro další rozvoj kraje je rozvinutá infrastruktura, prospěšná dopravní dostupnost, nový zahraniční investoři i kvalifikovaná pracovní síla. Ekonomika se zde zaměřuje zejména na zemědělsky zpracovatelský průmysl a služby. HDP v kraji tvořilo v roce 2011 stejně jako v Královéhradeckém 4,6 % na celkovém podílu HDP ČR. Celková hodnota činila 189 721 mil. Kč, což je 5. nejnižší hodnota, na jednoho obyvatele 296 974 Kč, to je 3. nejnižší hodnota za všech sledovaných krajů. Od roku 2004 se celková hodnota HDP zvýšila o 40 303 Kč. Ekonomická situace se stále zlepšuje a její vzestup má následovat i v dalších letech. Obecná míra nezaměstnanosti činila v roce 2011 7,6 %, v předchozím roce pak 9,1 %. Z hlediska srovnání mezi ostatními kraji byl podíl nezaměstnaných osob třetí nejhorší, a to 8,3 %. Vysoký podíl byl zaznamenán v okrese Jeseník a nejnižší pak v okrese Prostějov. V roce 2011 dosáhl počet neumístěných uchazečů o zaměstnání na úřadech práce šestou nejvyšší hodnotu, tj. 22 670 a 1 065 evidovaných pracovních míst. Průměrná hrubá měsíční mzda zaregistrovala meziroční pokles o 1 327 Kč, ke konci roku 2011 činila 22 670 Kč (Krajská správa ČSÚ v Olomouci, 2018).

Bezpečnost v Olomouckém kraji

V roce 2011 bylo v Olomouckém kraji spácháno 14 347 trestných činů, což je o 626 případů více než v roce předchozím. V mezi krajském srovnání je hodnota v posledním sledovaném roce pátá nejnižší. Celkový vývoj kriminality je velmi kolísavý, nejvyšší počet trestných činů byl zaznamenán v roce 2007 a nejmenší v roce 2010. Souhrnná analýza poukázala na snížení počtu trestných činů zhruba o 10 %, a to díky snížení majetkové

kriminality a nárůstu počtu objasněnosti. Jak můžeme vidět na grafu 3.4.12., v přepočtu na 1 000 obyvatel hodnoty nemají větší odchylky. V roce 2004 bylo evidováno 24,2 trestných činů a v roce 2011 22,5. V rámci srovnání okresů Olomouckého kraje je nejvyšší kriminalita v Olomouci a nejmenší v okrese Šumperk. Zajímavostí je, že u násilné kriminality a krádeží vloupáním zastupuje první místo okres Jeseník. Největší podíl na celkové kriminalitě měla kriminalita majetková celkem 8 379 trestných činů, dále hospodářská 1 211 a násilná 1 202 případů. Za jeden z hlavních kriminogenních faktorů patří míra nezaměstnanosti, se kterou úzce souvisí zhoršení kvality života i bezpečí obyvatel v tomto kraji. Nejzatíženějším okresem z hlediska nezaměstnanosti je Jeseník a nejméně pak Olomouc či Prostějov. Dalším negativním jevem ovlivňující vývoj kriminality na tomto území je nízká úroveň mezd obyvatel, jejichž průměr se řadil v roce 2011 na 12. místo. Geografické uspořádání kraje, zejména severní příhraniční část je také považována za jeden z kriminogenních faktorů. Trestné činnosti se koncentrují tak, jako v ostatních krajích převážně do větších měst, kde je zvýšený výskyt návštěvníků či turistů, vyšší mobilita obyvatelstva a veřejná doprava. Mezi další rizika spojené s kriminalitou v Olomouckém kraji neustále patří kybernetická kriminalita, loupeže a trestné činy vztahující se na pořádání sportovních akcí. Mimo jiné se kraj zaměřuje na snížení trestné činnosti pomocí preventivních postupů páchané na dětech i seniorech. Dále na menšiny a bezpečnostní situaci ve světě, kde vynakládá finanční opatření na snížení rizik spojené například s terorismem. Celkem o 2,8 % stoupl oproti roku 2010 počet dopravních nehod, Policii ČR bylo ke konci roku 2011 nahlášeno 4 274 případů (Strategie prevence kriminality Olomouckého kraje na období 2013-2016, 2012).

Graf 3.4.12.: Vývoj registrovaných trestných činů (absolutní počet) a indexu na 1 000 obyvatel v Olomouckém kraji mezi roky 2004-2011 (%)

Zdroj: vlastní zpracování, na základě na www.czso

3.4.13 Moravskoslezský kraj

Předposledním krajem je Moravskoslezský, který leží na severovýchodě ČR. Sousedí se Zlínským a Olomouckým krajem, dále s polskými vojvodstvími (Slezským a Opolským) a s krajem Žilinským, nacházející se na Slovensku. Tato výhodná poloha poskytuje kraji příhraniční spolupráci v rozvoji infrastruktury, ochraně životního prostředí a při kulturních či vzdělávacích aktivitách. Z hlediska geografické stránky do kraje spadá Hrubý Jeseník, Nízký Jeseník, Opavská nížina, Moravská brána, Ostravská pánev, Beskydy s nejvyšším bodem Lysá Hora a další. Člení se na 22 správních obvodů s rozšířenou působností, do kterých spadá 300 obcí. Rozloha kraje se podílí na 6,9 % celého území ČR, tj. 5 428 km², a tím patří na šesté místo v rámci všech krajů. Kraj je třetím nejlidnatějším v České republice, počet obyvatel ke konci roku 2016 byl 1 209 8879. Na rozdíl od ostatních krajů pozorujeme postupný úbytek obyvatelstva, a to zejména díky migraci. Hlavním tokem je řeka Odra, v jejímž soutoku s Olší nalezneme nejnižší bod. Mezi zdroje pitné vody patří vodárenské nádrže Morávka, Kružberk a Šance. V rámci životního prostředí patří kraj k nejvíce zatíženým, a to díky kontaminaci půd, podzemních vod, znečištění ovzduší a důlních poklesů. Nejhorší dopady jsou pak na část Ostravsko, Karvinsko a Třinecka. Na druhou stranu spatřujeme významné přírodní místa jako chráněné krajinné oblasti Beskydy, Poodří a Jeseníky. Mimo přírodní bohatství je tento kraj typický pro významné zásoby nerostných

surovin, jako například ložiska zemního plynu a černého uhlí, jehož těžba představuje celou produkci v rámci ČR. Většina území kraje je považována za nejdůležitější průmyslovou oblast s centrem v ostravsko-karvinské těžební pánvi. Kromě tradičních odvětví se zde soustřeďuje také chemický, farmaceutický průmysl či rozvod plynu a elektřiny. Zaměření kraje na odvětvovou strukturu však přináší řadu problémů, největší z nich je vyšší nezaměstnanost, a to zejména v okrese Bruntál a Karviná. Kraj protíná evropsky významné železniční tahy a najdeme zde i druhé největší letiště v ČR, a to mezinárodní letiště Leoše Janáčka.

Ekonomický a sociální vývoj

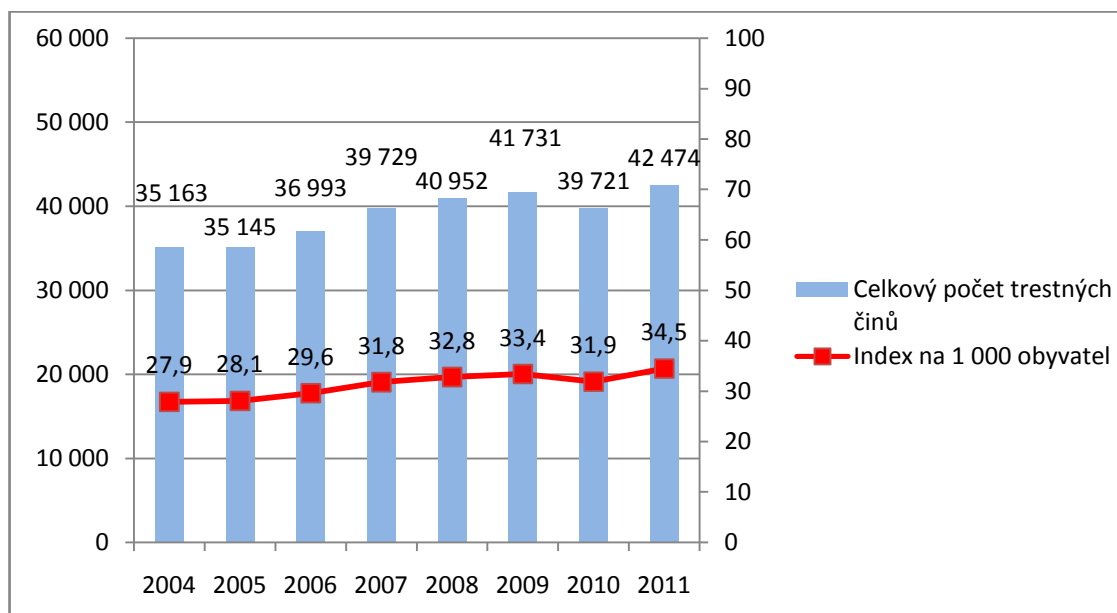
Na celkovém HDP ČR se kraj podílel 9,8 %, což je čtvrtá nejvyšší hodnota po hlavním městě Praha, Středočeském a Jihomoravském kraji. Ke konci roku činila celková hodnota HDP 405 979 mil. Kč, od roku 2004 se zvýšila o 101 638 mil Kč. V přepočtu na jednoho obyvatele dosáhlo HDP v roce 2004 241 811 Kč a v roce 2011 329 361 Kč. Obecná míra nezaměstnanosti ke konci roku 2011 činila 9,3 %, což je nejvyšší hodnota ze všech sledovaných krajů. V rámci kraje byla nejvyšší hodnota v roce 2004, a to 14,5 %. Dle výsledků Ministerstva práce a sociální věcí bylo ve stejném roce registrováno 75 019 uchazečů o zaměstnání, v meziročním srovnání je to pokles o 7 757 osob. Úřady práce dále evidovaly 4 163 volných pracovních míst, v celorepublikovém srovnání patří okres Ostrava-město na třetí místo s nejvyšším počtem hned po okrese Praha a Pardubice. Podíl nezaměstnanosti představuje druhou nejhorší hodnotu hned po kraji Ústeckém, tj. 8,3 %. Nejvyšší nezaměstnanost byla v kraji i v rámci celé České republiky v okrese Bruntál, nejnižší pak v okresech Frýdek-Místek a Nový Jičín. Dlouhodobě nezaměstnané osoby tvoří skoro polovinu z celkového počtu nezaměstnaných v kraji. Průměrná hrubá měsíční mzda se od roku 2004 zvýšila o 4 809 Kč, ke konci roku 2011 dosáhla hodnoty 23 909 Kč (Krajská správa ČSÚ v Ostravě, 2018).

Bezpečnost v Moravskoslezském kraji

Moravskoslezský kraj se hned po hlavním městě Praha řadí na druhé místo z hlediska počtu trestných činů, v roce 2011 bylo evidováno 42 474 případů. Počet trestných činů se od roku 2005, kdy byla hodnota za sledované období nejmenší, do roku 2010 neustále zvyšoval. Na 1 000 obyvatel v posledním roce připadalo 34,5 % trestných činů. Největší podílem na zvýšené kriminalitě je nezaměstnanost, která je dlouhodobým problémem kraje. Dále se na kriminalitě podílí zneužívání návykových látek, výskyt sociálně vyloučených lokalit, počet ubytoven a vyplacených sociálních dávek. Mezi další dlouhodobé kriminogenní faktory kraj

řadí například příhraniční polohu, průmyslové oblasti, větší počet kulturních či sportovních akcí a sídlišť, obyvatelstvo s nižším stupněm vzdělanosti nebo výskyt zastaváren či burz. Kraj zaznamenal také zvyšující se počet přestupků v rámci dopravy spjaté s řízením pod vlivem drog či alkoholu. Největší počet spáchaných trestných činů byl v okrese Ostrava, nejmenší pak v okrese Bruntál. Dle přepočtu na 1 000 obyvatel je nejvíce zatížen opět okres Ostrava, nejméně okres Opava. V rámci celého kraje má největší podíl majetková kriminalita 67,9 % s dominancí krádeží prostých. Dále pak zbývající 10,4 %, násilná a mravnostní 7,7 %, zde je největším problémem domácí násilí, poté hospodářská 7,5 % a ostatní 6,5 %. Můžeme konstatovat, že úroveň kriminality je v kraji vysoká, avšak z dlouhodobého hlediska sledujeme postupný klesající trend. V roce 2011 kraj realizoval Výzkum pocitu bezpečí Moravskoslezského kraje, s cílem zjistit názor minimálně 1 200 občanů starších 15 let. Dle výsledků lze říci, že obyvatele vnímají kraj spíše jako bezpečný, za nebezpečná místa označily již konkrétní ulice, obce či města. Za nejčastější oběti vnímají seniory a za pachatele pak drogově závislé. Mezi hlavní důvody zvýšené kriminality v kraji řadí nezaměstnanost a sociálně ekonomickou situaci, nejméně pak stav životního prostředí a zdravotnictví. Občané mají největší obavy z přepadení a krádeží, nižší riziko vidí u domácího násilí či rušení nočního klidu. Z pohledu preventivních opatření proti kriminalitě byly nejlepší výsledky u přítomnosti policie v ulicích, pouličního osvětlení a kamerových systémů. Nejhorší hodnocení dostaly informační kampaně, přednášky a vzdělávání. Co se týče dopravních nehod, jejich počet od roku 2005 klesá, v roce 2010 jich bylo způsobeno 7 902 a v následujícím roce 8 071 (Bezpečnostní analýza Moravskoslezského kraje, 2012).

Graf 3.4.13: Vývoj registrovaných trestných činů (absolutní počet) a indexu na 1 000 obyvatel v Moravskoslezském kraji mezi roky 2004-2011 (%)

Zdroj: vlastní zpracování, na základě www.cszo

3.4.14 Zlínský kraj

Východní část kraje tvoří hranice se Slovenskem, dále sousedí s krajem Moravskoslezským, Olomouckým a Jihomoravským. Díky své rozloze 3 963 km² je kraj čtvrtým nejmenší v České republice. Nyní zahrnuje 307 obcí a od roku 2003 tvoří 25 územních obvodů pověřených obcí a 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností. Jeho vznik spočíval ve spojení okresů Zlín, Uherské Hradiště a Kroměříž. K 31. 12. 2016 bylo zaznamenáno 583 698 obyvatel. Na území se nachází dvě chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty, Beskydy a nespočet přírodních rezervací. Geograficky do kraje spadá rovinná oblast Haná, Slovácko, dále pohoří Moravskoslezské Beskydy, Javorníky, Bílé Karpaty, Chřiby a jiné. Využití zde najdeme zejména v ložiskách šterkopísků, stavebního kamene nebo v těžbě pískovce. V kraji se nachází instituce zaměřující se na zpracovatelský průmysl, převážně dřevozpracující a kovodělný. Nejvíce jsou navštěvované moravské lázně Luhačovice se svými přírodními léčivými prameny a vhodnými klimatickými podmínkami. Dále se v kraji nachází skanzen v Rožnově pod Radhoštěm, Holešov s muzeem židovské kultury, zámek v Buchlovicích, Valašské muzeum v přírodě, socha pohanského boha Radegasta a mnoho dalších.

Ekonomický a sociální vývoj

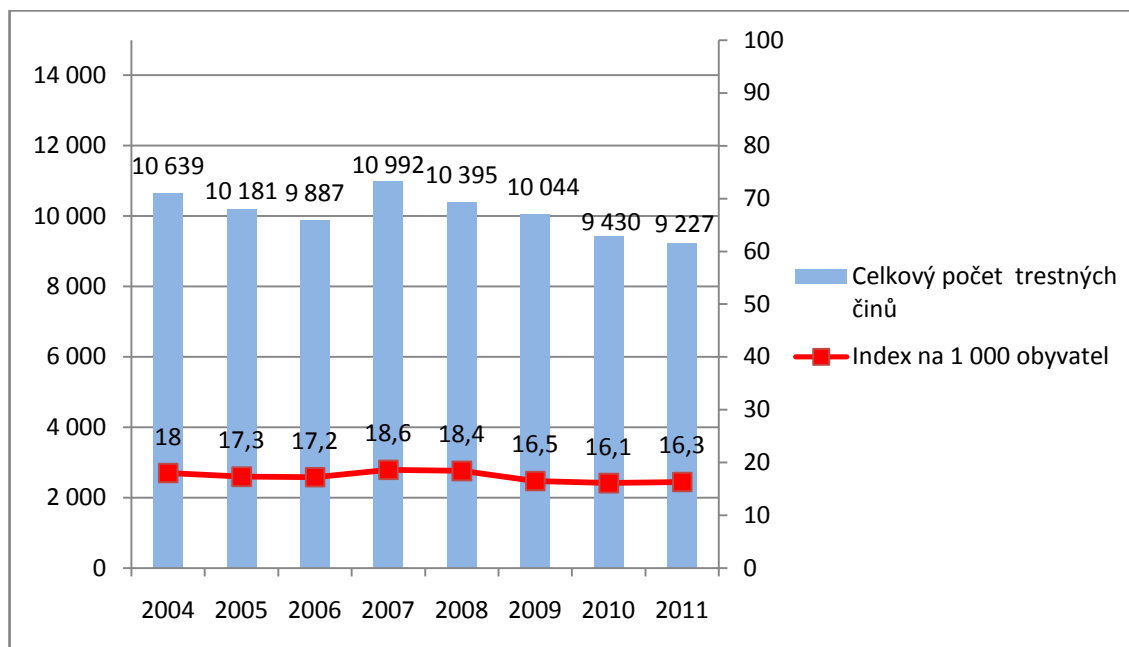
Ekonomika kraje se zaměřuje zejména na vyhodnocení vstupních polotovarů a surovin. Důležitou roli pak hrají podniky průmyslu elektrochemického, kovodělného, dřevozpracujícího, zpracování plastu a další. HDP v roce 2011 vzrostlo o 2,3 %, celkem činilo 191 345 mil. Kč, na jednoho obyvatele 324 536 Kč. Na tomto růstu se nejvíce podílely výdaje domácností na konečnou spotřebu. Vývoj HDP je až od roku 2008 příznivý, v rámci HDP ČR se Zlínský kraj podílel ke konci roku 2011 4,8 %. Obecná míra nezaměstnanosti dosáhla v roce 2011 hodnoty 7,6 %, dopadem je pak zhoršující se životní standart a v delším horizontu sociální vyloučení. Nejohroženější skupinou nezaměstnanosti jsou osoby se zdravotním postižením, nad 50 let a pečující o děti do 15 let. Kraj zároveň registroval 29 418 neumístěných uchazečů o zaměstnání, což je 8. nejvyšší hodnota v rámci všech krajů a 1 590 pracovních míst na úřadech práce. Podíl nezaměstnaných osob dosáhl hodnoty 7 %, z toho největší hodnota byla v okrese Vsetín a nejmenší ve Zlíně. Průměrná hrubá měsíční mzda se oproti roku 2010 snížila o 758 Kč, ke konci roku byla hodnota ve výši 22 461 Kč. V rámci celorepublikového srovnání je druhá nejnižší (Krajská správa ČSÚ ve Zlíně, 2018).

Bezpečnost ve Zlínském kraji

Zlínský kraj patří mezi kraje, který není zcela zatížený kriminalitou, v roce 2011 bylo spácháno 9 227 trestných činů, což je 4. nejnižší hodnota. Celkový podíl kriminality v rámci ČR tvoří 3,4 %. Od roku 2007 do 2011 měla kriminalita klesající charakter, právě v posledním sledovaném roce byl počet trestných činů nejmenší. Z hlediska výpočtu na 1 000 obyvatel se hodnota od roku 2004 snížila o 1,7 %. Největší zastoupení měla kriminalita majetková (50,13 %) po té zbývající (17,40 %) a nejmenší podíl měla násilná a mravnostní (8,74 %). Vznik násilné kriminality se stále častěji děje pod vlivem návykových látek, zejména pak díky alkoholu. I přes celkový pokles kriminality se v kraji navýšil počet mravnostních činů, a to zejména výtržnictví na veřejných a sportovních akcích, krádeže jízdních kol, ohrožení výchovy dítěte, padělání veřejné listiny či hrozba pod vlivem opilství a návykové látky. V rámci okresů je nejmenší počet trestných činů vedený v okrese Kroměříž a nejvyšší ve Zlíně. Mimo jiné kraj zaregistroval vyšší podíl kriminality mladistvých, a to z důvodu výskytu výchovných zařízení pro děti a mládež. Díky útěkům z těchto zařízení se mladiství dopouštějí násilné a majetkové kriminality, která navyšuje celkový podíl kriminality v kraji. Nejvíce ohroženou skupinou obyvatelstva z hlediska obětí trestné činnosti jsou nadále senioři, a to i z důvodu stále rostoucího podílu občanů nad 65 let. Další skupinou jsou pak mladistvé a nezletilé osoby, na kterých je pácháno nejvíce trestných činů díky využívání

internetových a sociálních sítí, mobilních telefonů a dalších. Za příčiny spáchaných trestných činů kraj přikládá městskému prostředí, chudobě, zadluženosti občanů, užívání alkoholu a v nemalé míře je rizikem i nezaměstnanost. Další hrozbou jsou sociálně vyloučené skupiny, a to především osoby bez přístřeší, závislé na návykových látkách, propuštěné z výkonu odnětí svobody či z ochranné a ústavní výchovy. Problematickým okruhem zůstávají dopravní uzly s vysokou migrací obyvatelstva, turisticky a rekreačně významné lokality, větší nákupní centra, městské lokality s vyšší koncentrací zábavních institucí (Koncepce prevence kriminality Zlínského kraje na léta 2012-2016, 2012).

Graf 3.4.14: Vývoj registrovaných trestných činů (absolutní počet) a indexu na 1 000 obyvatel ve Zlínském kraji mezi roky 2004-2011 (%)

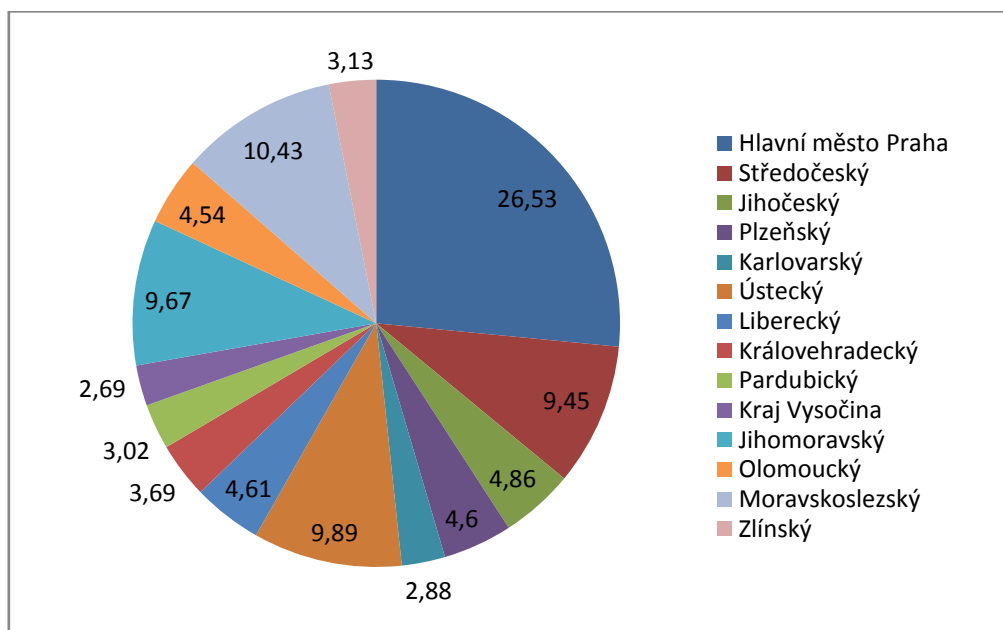

Zdroj: vlastní zpracování, na základě [www.czso](http://www.czso.cz)

Celkový vývoj kriminality od roku 2004 měl ve všech sledovaných krajích klesající tendenci, což může mít za následek vstup České republiky do Evropské Unie, kdy se stát snažil ekonomicky a sociálně vyrovnat ostatním evropským velmocím. Od roku 2007 však počet trestných činů začal růst, což může být díky začínající celosvětové hospodářské krizi, která měla za následek rapidní pokles nezaměstnanosti. Dalším důvodem je i novelizace trestního řádu, který přinesl překvalifikování přestupků. Například u řízení motorového vozidla pod vlivem alkoholu a bez řidičského oprávnění, za trestný čin. V grafu 3.4.15. znázorňují jednotlivé podíly krajů ČR na celkové kriminalitě za sledované období od 1. dubna

2004 do 31. prosince 2011. Je zřejmé, že největší podíl byl u hlavního města Prahy, po té u Moravskoslezského, Jihomoravského a také u Středočeského kraje. Překvapivě vyšší hodnota byla také v kraji Ústeckém. Nejmenší výskyt trestných činů byl v kraji Vysočina.

Graf 3.4.15.: Podíl jednotlivých krajů na celkové kriminalitě v ČR v letech 2004-2011(%)

Zdroj: vlastní zpracování, na základě www.czso

4 Pohled médií na bezpečnost v krajích České republiky

Jak jsme se dozvěděli z předešlých kapitol, média vysoce ovlivňují chování či jednání lidí, a tím také území, na kterém žijí. Oblast bezpečnosti je pro média velice atraktivní a největší podíl jejich příspěvků se věnuje právě tomuto tématu. V krátkém časovém úseku mohou globálně rozšířit informace či vyvolat paniku a strach obyvatel. Bezesporu jsou odvysílané příspěvky v rámci bezpečnosti převážně negativní a tím mohou mít velký dopad na představy a celkovou image jednotlivých krajů. V předešlé kapitole byla představena charakteristiku krajů ČR se zaměřením na jejich bezpečnostní situaci, která posléze poslouží ke srovnání mediálního obrazu se stavem skutečným. Pro výzkum bude použita kvantitativní a kvalitativní analýza.

4.1 Metodický postup

Tato kapitola upřesní metodický postup, který poslouží k naplnění cíle diplomové práce. Při zkoumání byla využita metoda analýzy, díky které dané záležitosti rozdělíme na jednodušší části pomocí tabulek, ukazatelů a grafů. V práci jsou použity zejména grafy spojnicové, pruhové, výsečové a sloupcové. Dále budou aplikovány metody analogie a komparace, které pomohou stanovit rozdíly daných jevů a zejména poslouží k porovnání zjištěných dat. Na základě indukce a dedukce jsou následně vyvozeny závěry výzkumu.

Mediální příspěvky jednotlivých krajů budou zkoumány za období 1. dubna 2004 do 31. prosince 2011, a to konkrétně u televizních stanic, které jsem popsala výše. Jedná se tedy o Televizní noviny (TV Nova), Zprávy FTV Prima (TV Prima), Události a Události a komentáře (Česká televize). Potřebná data nám poskytla společnost Media Tenor a veřejně dostupná databáze Českého statistického úřadu, která posloužila k vypracování socioekonomických charakteristik jednotlivých krajů ČR.

Jak již bylo zmíněno, tato kapitola bude zaměřena na kvantitativní a kvalitativní analýzu, které se vzájemně doplňují. Kvantitativní části této práce zkoumá množství mediálních příspěvků za jednotlivé televizní stanice v krajích České republiky, a to v určitých časových intervalech. Mimo jiné bude provedena analýza za dané časové řady v rámci krajů ČR s důrazem na sezónnost, vývojové trendy apod. Součástí je také vypracování základní popisné statistiky a posléze porovnání v čase. Dále poukáže na počet příspěvků za jednotlivé kraje ČR, který je aplikován k počtu obyvatel žijících na daném území. Počet obyvatel považujeme za jeden z významných faktorů pro zaznamenání ekonomického a sociálního

vývoje v těchto oblastech. Obsahem této analýzy je také index medializace, který vypočteme dle vzorce (4.1). Tento index poslouží ke srovnání jednotlivých krajů ČR, a to z hlediska počtu mediálních zpráv vztažený k počtu obyvatel daného kraje. Čím vyšší je výsledná hodnota, tím má kraj větší mediální pozornost.

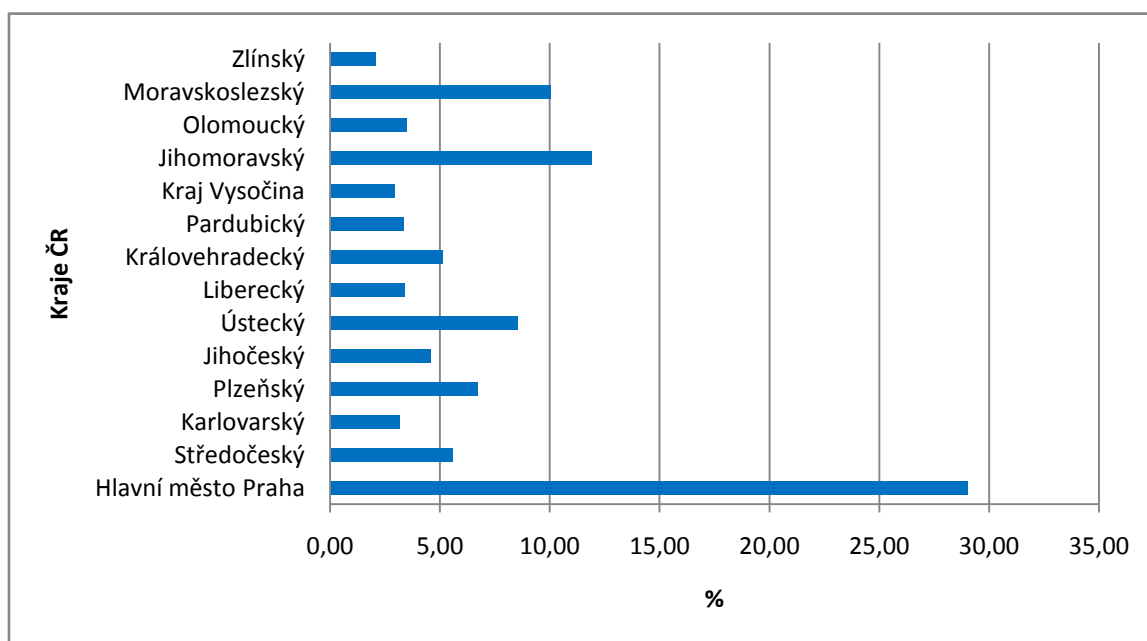
$$\text{Index medializace} = \text{počet mediálních příspěvků} / \text{počet obyvatel} * 1000 (\text{‰}) \quad (4.1)$$

Kvalitativní analýza bude zkoumat přesnější tematickou skladbu mediálních příspěvků z oblasti bezpečnosti v rámci uvedených televizních stanic o všech krajích ČR. Obsah těchto příspěvků nastíní představu, jak jsou kraje médií vnímány a zda mediální obraz odpovídá skutečnosti.

4.2 Kvantitativní analýza mediálních příspěvků

První část analýzy se zaměří na počet mediálních příspěvků odvysílaných ve výše uvedených televizních relacích z oblasti bezpečnosti o krajích České republiky. Druhá část pak obsahuje souvislost mezi počtem mediálních zpráv a počtem obyvatel. Na grafu 4.2.1. jsou znázorněny mediální příspěvky na celkovém počtu příspěvků, a to z oblasti bezpečnosti v letech 2004-2011.

Graf 4.2.1: Podíl mediálních příspěvků z oblasti bezpečnosti na celkovém počtu příspěvků z této oblasti v krajích ČR mezi roky 2004-2011 (%)

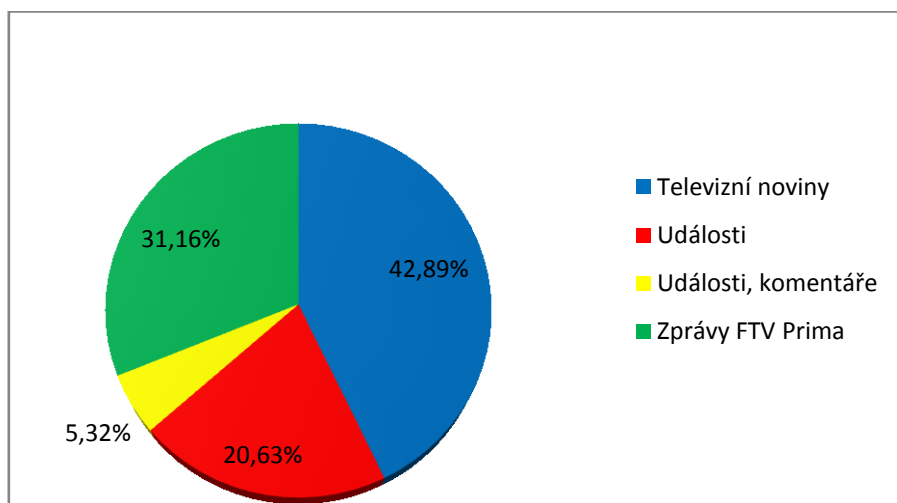
Zdroj: vlastní zpracování, podle dat společnosti Media Tenor

Z výsledků výzkumu je zřejmé, že média upřednostňují především zprávy z této oblasti, jelikož zveřejněné hodnoty jsou ze všech sledovaných témat nejvyšší. Díky počtu obyvatel, velikostí území, koncentraci turistů či cizinců a celkového administrativního i ekonomického postavení hlavního města Prahy, zde spatřujeme největší podíl zpráv, a to 29,05 %. Mimo působení kriminogenních faktorů mohou být dalším důvodem i sídla televizních stanic, které se nachází právě v tomto městě, a tím zvyšují počet mediálních příspěvků. Kriminalita v hlavním městě Praha několikanásobně převyšuje hodnoty ze všech krajů ČR. I přes příznivé životní podmínky a celkový pokles kriminality je druhá nejvyšší hodnota 11,09 % zaznamenána v kraji Jihomoravském. Objevují se zde problémy spojené s migrací, které jsou dlouhodobě aktuálním tématem všech televizních stanic, a tím zvyšují celkový počet příspěvků v kraji. Díky významným památkám, atraktivního centra Brna či nejnavštěvovanějším místům jižní Moravy, specifické svou vinařskou oblastí, je zde neustálá koncentrace turistů, kteří zvyšují kriminalitu kraje. Hlavní centrum kraje a zároveň druhé největší město Brno je charakteristické výskytem mnoha vysokých škol, které mohou přispět k páčání trestných činů mladistvými. Jedním z dalších důvodů může být i vyšší počet obyvatel a velikost území.

Třetí nejvyšší hodnotu 10,04 % zaujímá kraj Moravskoslezský, který se dlouhodobě potýká se zvýšenou kriminalitou. Nezaměstnanost, vyšší výskyt osob závislých na návykových látkách nebo také každoročního konání několika mezinárodních festivalů patří mezi faktory, které souvisí s páčáním trestných činů na tomto území. Mezi další kraje s vyšším podílem mediálních příspěvků patří kraj Ústecký, který má také dlouhodobé problémy s nezaměstnaností a výskytem sociálně vyloučených lokalit. Nejmenší hodnota 2,09 % byla zaznamenána v kraji Zlínském, který se nachází ve větší vzdálenosti od hlavního města Praha, proto může být médii často opomíjen.

Autor Wanta a kol. (2004) potvrzuje fakt, že se televizní stanice zaměřují nejvíce na události v okolí svých centrálních míst, a tím pádem omezují a zanedbávají některé regiony. Tato nerovnováha v rámci pokrytí vysílání na území České republiky může ovlivnit pohled na jednotlivé situace odvysílané v televizním zpravodajství.

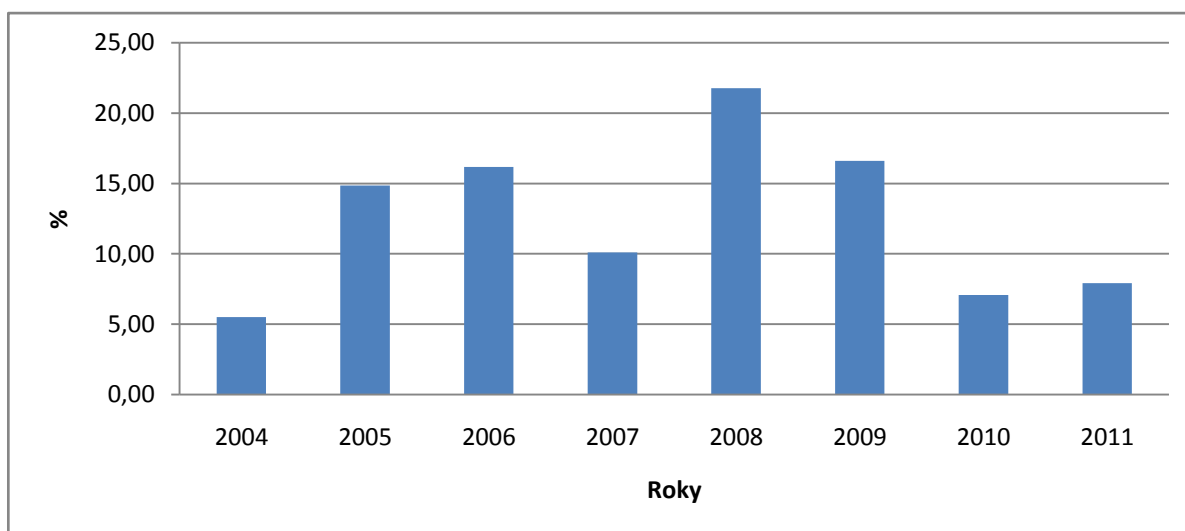
Graf 4.2.2.: Podíl zpráv z oblasti bezpečnosti v rámci sledovaných televizních stanic na celkovém počtu příspěvků mezi roky 2004-2011 (%)

Zdroj: vlastní zpracování, podle dat společnosti Media Tenor

Jak můžeme vidět z výsledků grafu 4.2.2., na sdílení zpráv z oblasti bezpečnosti se nejvíce podílely Televizní noviny 42,89 % a poté Zprávy FTV Prima 31,16 %. Zajímavým faktem je, že tato oblast je nejvíce diskutována právě v soukromých televizních stanicích, naopak poměr zpráv z bezpečnosti podáván veřejnými stanicemi je o dost menší. Potvrzují se nám i fakta z teoretické části, kdy se soukromé televize zaměřují především na okamžité přilákání diváků s cílem zvýšit jejich sledovanost. Nejmenší počet zpráv byl odvysílán v Událostech a komentářích, a to pouhých 5,32 % z celkového počtu příspěvků.

Graf 4.2.3: Podíl mediálních příspěvků z oblasti bezpečnosti v krajích ČR za jednotlivé roky (%)

Zdroj: vlastní zpracování, podle dat společnosti Media Tenor

Graf 4.2.3. nám pro jasnější představu, znázorňuje mediální příspěvky za léta 2004 až 2011. Největší počet příspěvků byl evidován v roce 2008 (21,78 %) a také v roce 2009 (16,61 %). Příčinou těchto vysokých hodnot mohla být mimo jiné i celosvětová hospodářská krize, která měla vliv na sociální a ekonomickou situaci na celém území ČR. Díky této události rapidně klesla nezaměstnanost ve všech krajích, která mohla mít dopad na chování občanů a zvýšit jejich celkovou kriminalitu. Další vysoké hodnoty dosáhly příspěvky v roce 2005 a 2006. Nejmenší hodnota byla zaznamenána v roce 2004, a to s podílem 5,50 %. Po roce 2011 se počty příspěvků z oblasti bezpečnosti snižují, což potvrzují i aktuální situace v jednotlivých krajích, kdy má vývoj kriminality dlouhodobě klesající tendenci.

Tab. 4.2.1.: Podíl počtu mediálních příspěvků z oblasti bezpečnosti o krajích ČR za jednotlivé televizní stanice v letech 2004-2011 (%)

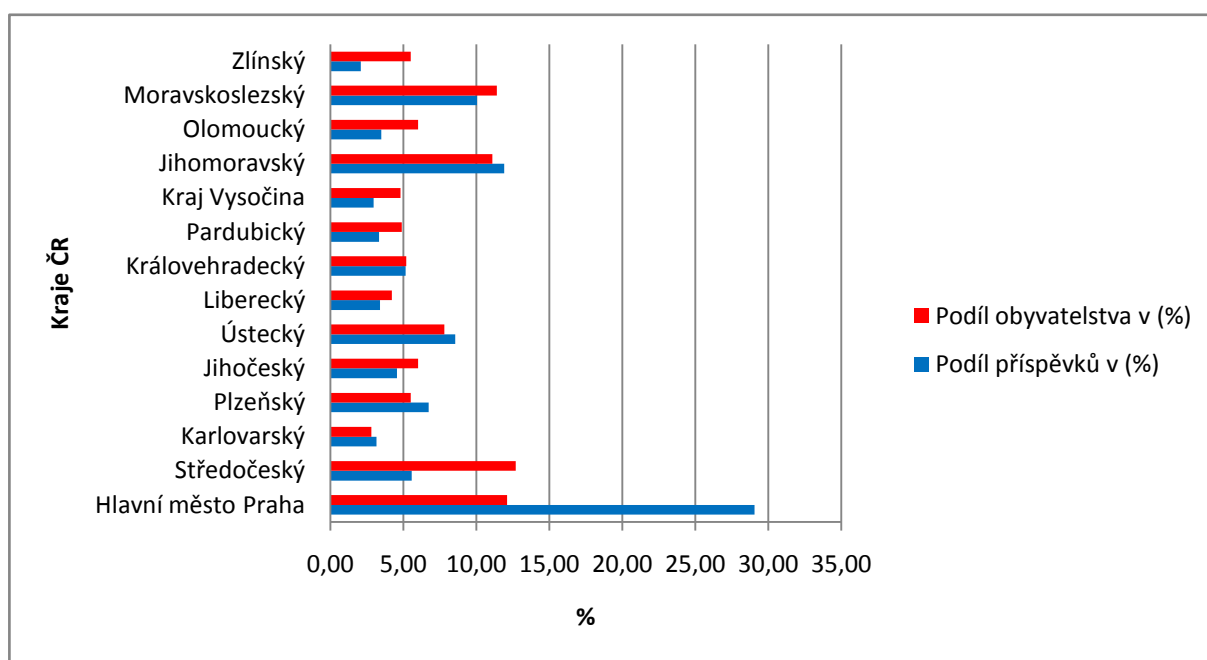
Televizní noviny		Zprávy FTV Prima		Události		Události, komentáře	
Kraj	Podíl počtu zpráv (%)	Kraj	Podíl počtu zpráv (%)	Kraj	Podíl počtu zpráv (%)	Kraj	Podíl počtu zpráv (%)
Hlavní město Praha	32,94	Hlavní město Praha	22,90	Hlavní město Praha	28,48	Hlavní město Praha	35,72
Středočeský	5,55	Středočeský	6,25	Středočeský	4,42	Středočeský	6,28
Karlovarský	2,82	Karlovarský	2,90	Karlovarský	3,65	Karlovarský	2,66
Plzeňský	5,63	Plzeňský	9,16	Plzeňský	5,15	Plzeňský	7,36
Jihočeský	3,73	Jihočeský	4,70	Jihočeský	5,93	Jihočeský	5,34
Ústecký	9,62	Ústecký	8,99	Ústecký	6,53	Ústecký	5,14
Liberecký	4,42	Liberecký	2,87	Liberecký	2,84	Liberecký	3,52
Královéhradecký	4,91	Královéhradecký	5,29	Královéhradecký	5,51	Královéhradecký	5,00
Pardubický	3,34	Pardubický	4,00	Pardubický	2,72	Pardubický	1,70
Kraj Vysočina	2,71	Kraj Vysočina	3,04	Kraj Vysočina	3,23	Kraj Vysočina	2,95
Jihomoravský	9,51	Jihomoravský	13,48	Jihomoravský	14,58	Jihomoravský	11,59
Olomoucký	3,50	Olomoucký	3,83	Olomoucký	3,21	Olomoucký	2,59
Moravskoslezský	9,06	Moravskoslezský	10,53	Moravskoslezský	11,60	Moravskoslezský	8,92
Zlínský	2,26	Zlínský	1,97	Zlínský	2,15	Zlínský	1,22

Zdroj: vlastní zpracování, podle dat společnosti Media Tenor

Ve všech sledovaných televizních stanicích má hlavní město Praha nejvyšší podíl mediálních příspěvků. Praha má velmi stabilní situaci na trhu práce, dle dostupných statistik i nízkou míru nezaměstnanosti, vyšší průměrnou mzdu a mnoho nabídek pracovních míst. Za existenci většího počtu zpráv můžeme tedy považovat například výskyt sociálně patologických jevů, zvýšený migrační pohyb obyvatelstva nebo anonymitu velkoměstského osídlení. Nejmenší podíl příspěvků bylo ve všech stanicích v kraji Zlínském. Hodnoty pod 5 % byly dále naměřeny u kraje Olomouckého, Karlovarského, Jihočeského, Libereckého,

Pardubického a v kraji Vysočina. Oproti ostatním stanicím, Události a komentáře nevěnovaly velkou pozornost kraji Ústeckému, ale například více kraji Plzeňskému či Středočeskému. Druhý největší podíl byl v této stanici naměřen v kraji Jihomoravském 11,59 %, a posléze v Moravskoslezském 8,92 %. U televizních novin po hlavním městě Praha je nejvíce medializován kraj Ústecký 9,62 %, dále Jihomoravský 9,51 % a Moravskoslezský 9,06 %. Zprávy FTV Prima se nejvíce zaměřily na kraj Jihomoravský 13,48 %, Moravskoslezský 10,53 % a také Plzeňský 9,16 %. Vysoký podíl u televizní stanice Události dosáhl kraj Jihomoravský 14,58 % a Moravskoslezský 11,60 %. V posledních letech se kraje potýkají spíše se zvýšenou drogovou kriminalitou a v rámci vývoje technologie také s kriminalitou spáchanou přes internet, především skrze sociální sítě. Všechny kraje také zaznamenávají nárůst kriminality spáchané nezletilými a mladistvými.

Graf 4.2.4.: Podíl mediálních příspěvků z oblasti bezpečnosti a podílu obyvatelstva v krajích ČR na celkovém počtu příspěvků (%)

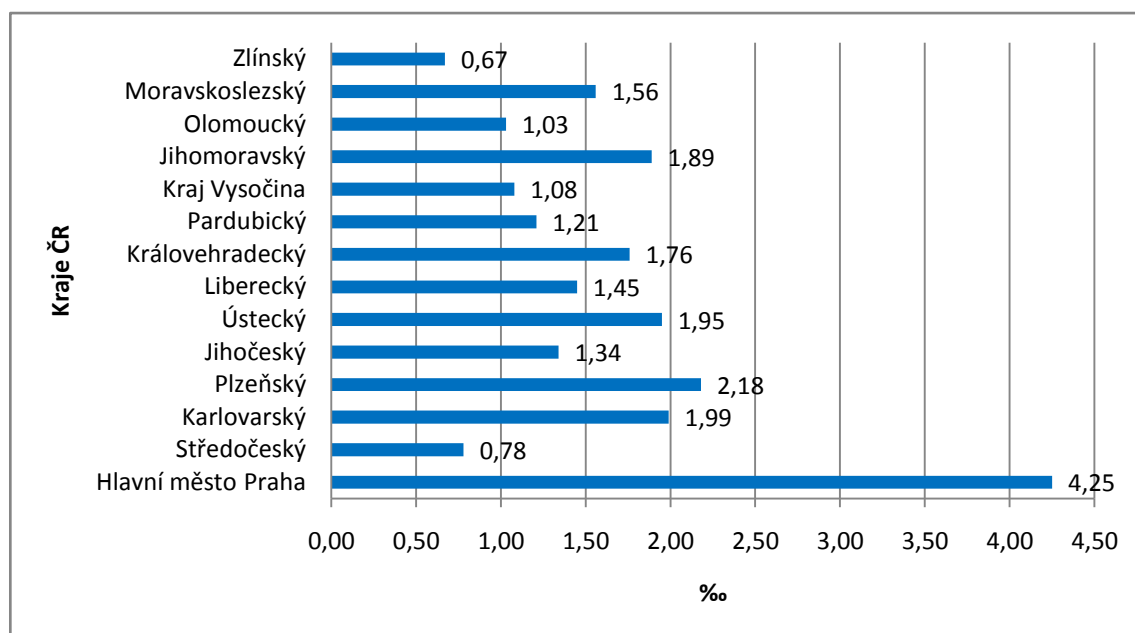
Zdroj: vlastní zpracování, podle dat společnosti Media Tenor

Na grafu 4.2.4. lze vidět, že nejvíce nadhodnoceným krajem je hlavní město Praha, kdy podíl příspěvků je okolo 31 % a podíl obyvatelstva pouhých 12 %. Projevuje se zde velký vliv hlavního města Prahy na Středočeský kraj, který je médii poměrně opomíjen. Potvrzuje nám to i větší rozdíl mezi podílem příspěvků a jeho obyvatelstvem. Středočeský kraj by měl být právě naopak v zájmu médií, a to i z důvodu většího počtu registrovaných trestných činů,

kteřé se na území kraje staly. Z hlediska odvysílanců mediálních příspěvků jsou převážně zanedbanými kraji Zlínský a Olomoucký, což může být i následkem větší vzdálenosti od hlavního města Prahy, kde jsou soustředěna sídla televizních stanic. Dále pak kraj Pardubický, kraj Vysočina či Jihočeský. Naopak Jihomoravský a Ústecký patří mezi kraje, které jsou z pohledu médií nadhodnocovány i přes to, že počet trestných činů oproti ostatním krajům neustále klesá.

Graf 4.2.5. znázorňuje index medializace vypočtený u všech krajů v ČR, dle kterého zjistíme jejich mediální zájem. Výsledků dosáhneme pomocí vzorce (4.1), uvedené hodnoty jsou pak vyjádřeny v promilích.

Graf 4.2.5.: Index medializace jednotlivých krajů České republiky (‰)

Zdroj: vlastní zpracování, podle dat společnosti Media Tenor

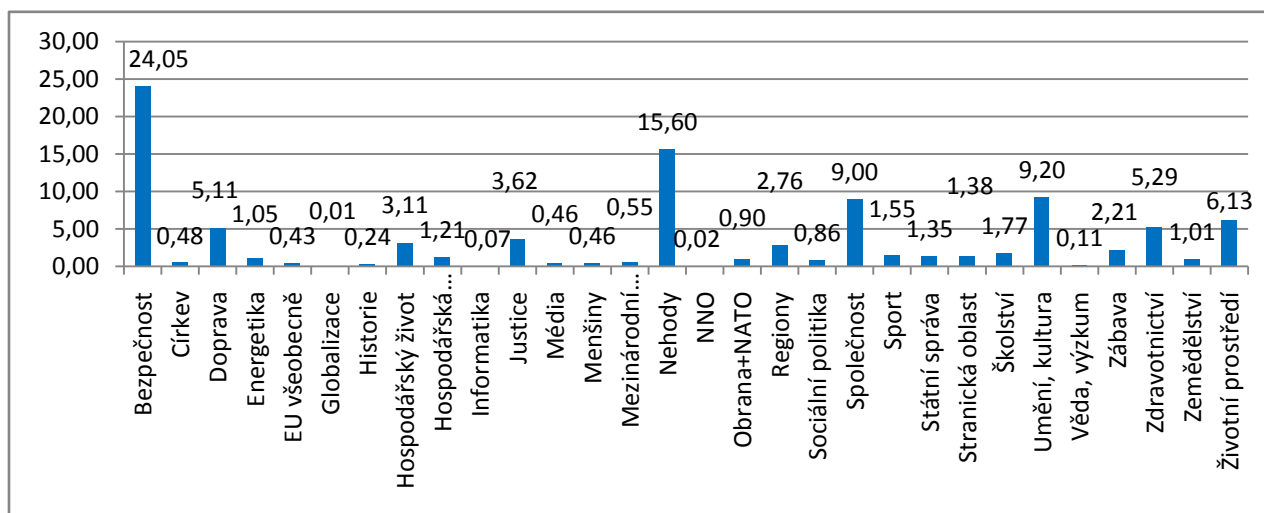
Největší hodnotu indexu medializace spatřujeme opět v hlavním městě Praha, naopak nejmenší v kraji Zlínském. Jak již bylo uvedeno, ten je díky velké vzdálenosti od hlavního města často mediálně zanedbáván, stejně jako Olomoucký kraj. Tento kraj není ve větším zájmu médií, přitom se už delší dobu potýká s problémem zvýšené majetkové kriminality a dalšími ukazateli charakterizující kriminalitu. Dále v kraji Vysočina nedosahuje kriminalita dle statistik vyšších hodnot, a proto je pro média méně zajímavý. Může to také souviset s menším počtem obyvatel či zaměřením kraje na zemědělství. Díky geografické poloze, vyššího počtu obyvatel, výskytu hromadných i sociálních ubytoven a řady dalších kriminogenních faktorů zaznamenáváme ve Středočeském kraji každoročně vysoký počet registrovaných

trestných činů. Ovšem index medializace oproti ostatním krajům dosahuje nízkých hodnot. Hlavní město Praha na sebe poutá veškerou pozornost a bezpečnostní situace ve Středočeském kraji je často opomíjena a tím to zkreslována. Vyšší index je naměřen překvapivě u kraje Plzeňského či Jihomoravského, a díky předešlým výsledkům také u Ústeckého, Karlovarského a Moravskoslezského.

4.3 Kvalitativní analýza mediálních příspěvků

Druhou částí výzkumu je zpracování kvalitativní analýzy, která nám znázorní jednotlivé mediální zprávy z oblasti bezpečnosti a nejčastěji odvybírané příspěvky ve všech krajích ČR. Pro srovnání skutečného stavu s mediálním obrazem je důležité zaměřit se také na obsahovou stránku, kterou představují dané zprávy. Graf 4.3.1. znázorňuje podíl mediálních příspěvků u všech 30 zkoumaných témat společnosti Media Tenor. Jak můžeme vidět, největší podíl je u oblasti bezpečnosti, která je bezesporu pro média nejvíce zajímavá. V krátkém čase dokáže ovlivnit spousty lidí, jejich chování a názory na jednotlivá území. Dále byly nejvíce zveřejněné příspěvky z oblastí nehod, společnosti a pozitivní počet byl evidován u umění, kultury a životního prostředí. Nejmenší podíl je u tématu globalizace, nižších hodnot dosahuje také NNO, historie, církev, informatika, menšiny či mezinárodní události. Dle mého názoru jsou nejvíce zanedbanými oblastmi věda a výzkum, obrana a NATO, sociální politika nebo také Evropská Unie.

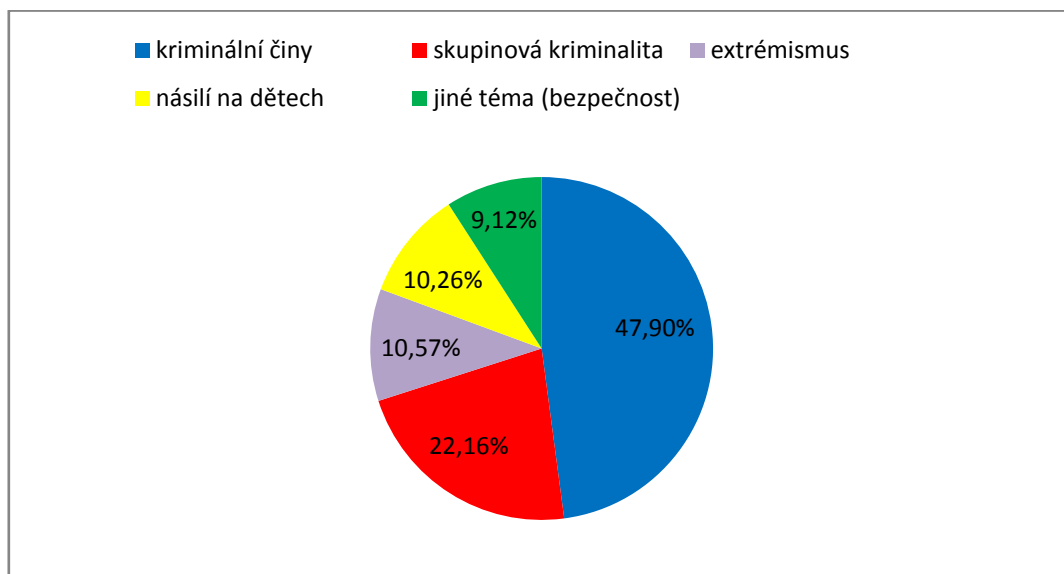
Graf 4.3.1.: Podíl mediálních příspěvků za jednotlivé kategorie mezi lety 2004-2011 (%)

Zdroj: vlastní zpracování, podle společnosti Media Tenor

Na grafu níže můžeme vidět pět nejčastěji odvysílaných mediálních příspěvků z oblasti bezpečnosti, a to v rámci všech televizních stanic v období od 1. dubna 2004 do 31. prosince 2011.

Graf 4.3.2.: TOP 5 témat z oblasti bezpečnosti ve všech televizních stanicích v krajích ČR % (2004-2011)

Zdroj: vlastní zpracování, podle společnosti Media Tenor

Z témat v oblasti bezpečnosti byly nejvíce zveřejněny příspěvky zabývající se kriminálními činy individuálního charakteru, dále skupinová kriminalita, převážně činnost skupin a malých gangů. Třetí v pořadí je extremismus všeobecně (anarchismus, nacismus apod.). Pod extremismem si představíme netolerantní a nesmiřitelné postoje, které stojí proti ústavním a zákonným normám a útočí proti hlavním demokratickým principům. Tento pojem je velmi nejasný a je s ním spojena řada definic (Co je to extremismus, 2018).

Posléze násilí na dětech, a to konkrétní kriminální delikty a ochranná opatření. Mezi posledních pět nejčastěji zveřejněných kategorií patří jiné téma (bezpečnost). Další tabulka nám znázorní jednotlivé tematické okruhy z oblasti bezpečnosti ve všech krajích České republiky v letech 2004-2011. Pro jasnější představu je uveden % podíl na celkovém počtu mediálních příspěvků.

Tab. 4.3.1.: Přehled jednotlivých tematických oblastí z bezpečnosti a jejich podíl na celkovém počtu příspěvků (%)

Témata z oblasti bezpečnosti	% podíl příspěvků
kriminální činy individuálního charakteru	47,90
skupinová kriminalita činnost skupin, malých gangů	22,16
extremismus všeobecně (anarchismus, nacismus apod.)	10,57
násilí na dětech - konkrétní kriminální delikty, ochranná opatření	10,26
jiné téma (bezpečnost)	9,12
bezpečnost silničního provozu	4,58
kriminalita cizinců na území sledovaného státu	3,17
kriminalita hospodářská	2,86
kriminalita Policie	3,32
prevence kriminality (monitorovací systémy apod.)	2,30
kriminalita mladistvých	2,27
pochybení policie	2,27
útoky zvířat na člověka, nebezpečí zběhlých zvířat	2,21
organizovaný zločin	2,20
bezpečnostní opatření před zasedáním mezinárodních institucí	2,06
Policie (práce, struktura, útvary, kompetence apod.)	1,97
zásahy proti distribuci drog	1,77
týrání zvířat	1,56
násilí při veřejných názorových projevech	1,52
korupce a úplatky politiků, ústavních činitelů a státních úředníků	1,46
zneužití pravomoci veřejného činitele	1,43
rasismus (útoky, pamflety, xenofobie, nálada)	1,28
daňové úniky	1,10

Zdroj: vlastní zpracování, podle společnosti Media Tenor

Všechny mediální příspěvky z oblasti bezpečnosti jsou rozděleny celkem do 60 kategorií. Pro jasnější přehled jsou vybrány oblasti, ve kterých dosáhl počet příspěvků přes 2 000, tomuto požadavku odpovídalo celkem 23 kategorií. Na tabulce 4.3.1. jsou seřazeny sestupně od nejvyššího % podílu na celkové hodnotě zveřejněných zpráv. Nejvyšší počet, jak už bylo zmíněno, dosahují kriminální činy individuálního charakteru a nejmenší je u daňových úniků. Zajímavostí je, že se do této skupiny dostala korupce politiků, násilí při veřejných projevech nebo také rasismus. Mezi další témata, která byla v rámci televizních stanic zveřejněna, ale nedostala se tohoto výběru, patří například vandalismus, nelegální překračování státních hranic, hasičský záchranný sbor, práce a kompetence Městské policie nebo protiteroristická záchranná opatření.

V příloze č. 15 najdeme tabulku, která znázorňuje pět nejčastěji zveřejněných mediálních zpráv z oblasti bezpečnosti v jednotlivých krajích ČR. Z vybraných 23 kategorií se do tohoto výběru dostalo celkem 13 témat. U všech sledovaných krajů byl největší podíl

mediálních příspěvků věnován tématu kriminální činy individuálního charakteru. Na druhé pozici byly nejvíce zveřejněny příspěvky z oblasti skupinové kriminality, kromě kraje Vysočina, kde se umístila bezpečnost silničního provozu. V hlavním městě Praha a Karlovarském kraji se oproti ostatním krajům, díky celkového významu a mnoha rekreačních oblastí častěji publikovaly zprávy o cizinecké kriminalitě. S tímto problémem se však nesetkáváme pouze v těchto oblastech, ale i v ostatních krajích, kde bylo téma zcela zanedbáno. Počet mediálních příspěvků ohledně hospodářské kriminality měl největší podíl v kraji Moravskoslezském, Libereckém, Zlínském a kraji Vysočina. Do nejčastěji odvysílaných příspěvků se u Moravskoslezského kraje dostal také rasismus (útoky, xenofobie) a násilí při veřejných názorových projevech.

Z výsledků výzkumu si mimo jiné můžeme všimnout, že z oblasti bezpečnosti média zveřejnily spíše negativní příspěvky. Práce policie či Hasičského záchranného sboru, prevence kriminality, popřípadě bezpečnostní opatření byly spíše opomíjeny. Mezi další témata, která se objevila u většiny krajů, patří bezpečnost silničního provozu, násilí na dětech, kriminalita mladistvých a extremismus.

Hlavní město Praha

Hlavní město Praha se za sledované období na celkové kriminalitě ze všech krajů ČR podílí skoro 27 %, je tedy zřejmé, že hodnoty mediálních příspěvků jsou vysoké. Celkový vývoj kriminality v přepočtu na 1 000 obyvatel má v Praze klesající tendenci. Zajímavým faktem je, že i během světové hospodářské krize počet trestných činů nezaznamenal zásadní nárůst. Mediální příspěvky se nejvíce věnovaly tématům, která jsou uvedena v příloze č. 15. Další zprávy se zabývaly drogami všeobecně, hospodářskou kriminalitou, násilím na dětech a při veřejných názorových projevech, které patří mezi hlavní problémy tohoto města. Velký podíl měly i příspěvky u kriminality policie, terorismu a zneužití pravomoci veřejného činitele. Odvysílané příspěvky o bezpečnostní situaci v hlavním městě Praha odpovídaly problémům, se kterými se za sledované období potýká.

Středočeský kraj

V tomto kraji je evidována třetí nejhorší kriminalita ze všech krajů ČR. Z výsledků výzkumu však počet odvysílaných zpráv dosahuje nízkých hodnot, a to pouhých 6 % z celkového podílu mediálních příspěvků. Tímto může být stav v kraji zcela zkreslován a měnit pohled obyvatel na toto území. Jak již bylo zmíněno, geografická poloha v okolí hlavního města Prahy staví kraj do ústraní a jednotlivým záležitostem média nepřikládají

velký význam. V Středočeském kraji převládaly příspěvky zabývající se kriminálními činy individuálního charakteru, bezpečností silničního provozu či extremismem. Velký podíl zastupoval také organizovaný zločin, a to činnosti mafie a velkých zločineckých organizací, tak i daňové úniky a pochybení policie. Dále se zaměřovaly na kriminalitu mladistvých, jejichž účast na páchání trestných činů je hned po recidivistech druhá nejvyšší. Díky umístění kraje a větší koncentrace turistů byly zprávy věnovány také kriminalitě cizinců či hospodářské kriminalitě.

Karlovarský kraj

Kraj je pro svou lázeňskou tradici a řadu rekreačních oblastí centrem pro páchání kriminality převážně z řad cizinců. Potvrzuje to i počet mediálních příspěvků věnující se této oblasti, který je 5. nejvyšší. Převážná většina zpráv se věnovala stejně jako v ostatních krajích kriminálním činům individuálního charakteru a skupinové kriminalitě. Vyšší počet příspěvků byl zaznamenán také u týrání zvířat, násilí na dětech a jejich zneužívání, kdy se jednalo zejména o dětskou pornografii a prostituci. Zájem médií je o tento kraj menší, což odpovídá i počtu zveřejněných mediálních příspěvků. Drogová kriminalita, sociálně vyloučené lokality a problémy spojené s příhraniční oblastí s Německem, které dlouhodobě trápí kraj, byly v médiích spíše zanedbány.

Plzeňský kraj

I přesto, že podíl trestných činů za sledované období činil pouhých 4,6 % ze všech krajů ČR, je kraj v čele pozornosti ze stran médií, zejména u komerčních televizních stanic. Tento fakt potvrzují i graf 4.2.4, kdy je celkový podíl příspěvků vyšší než podíl obyvatelstva a graf 4.2.5. s vyšší hodnotou indexu medializace. Kromě nejčastějších témat, která jsou uvedena výše, se příspěvky věnovaly kriminalitě cizinců, týrání zvířat, porušování práv duševního vlastnictví či kriminalitě a pochybení policie. V rámci kraje se také média zajímaly o bezpečnost silničního provozu a hospodářskou kriminalitu. Za sledované období také vzrostl počet úvěrových podvodů, které byly médii zcela opomenuty.

Jihočeský kraj

Jihočeský kraj se díky svému přírodnímu bohatství, se kterým je spjata mnoho rekreačních oblastí, potýká s kriminálními činy majetkového charakteru. Také geografická poloha kraje u státních hranic s Rakouskem a Německem vede ke zvýšené pozornosti několika témat. Mediální příspěvky o kriminalitě cizinců dosahovaly vysokých hodnot, na

rozdíl od nelegálních přechodů přes hranice, které se objevovaly pouze zřídka. Zajímavým faktem je, že se do prvních 5 nejčastějších témat dostala oblast pochybení policie, jejichž počet byl vyšší než bezpečnost silničního provozu. Mezi další odvyílané příspěvky, které měly vyšší hodnotu, patří kriminalita hospodářská, týrání zvířat, kriminalita mladistvých nebo jiná témata. Kraj ve sledovaném období zaznamenal nárůst trestné činnosti spojený s krácením daní, ovšem v médiích nebylo toto téma téměř zveřejněno.

Ústecký kraj

Ústecký kraj patří dlouhodobě mezi kraje, které mají větší problémy s kriminální činností. Dokazují to i absolutní hodnoty trestných činů, které jsou 4. nejvyšší a z hlediska přepočtu na 1 000 obyvatel 2. nejvyšší. Mediální příspěvky v Ústeckém kraji byly zveřejněny spíše u Televizních novin a zpráv FTV Prima. Opět se nám potvrzuje fakt, že vyšší kriminalita a nežádoucí společenské jevy jsou v zájmu soukromých televizních stanic. I z hlediska indexu medializace a celkového podílu zveřejněných příspěvků se kraj řadí na přední příčky. Jednotlivé zprávy se zabývaly převážně kriminálními činy individuálními i skupinovými, extremismem a násilím na dětech. Díky vyššímu stupni kriminality kraje se příspěvky věnovaly také prevenci kriminality, která za sledované období dosahovala vysokých hodnot. Týrání zvířat, jiné téma (bezpečnost), pochybení policie, zneužití pravomoci veřejného činitele patřila mezi další nejvíce zveřejněná témata. Menší podíl příspěvků byl zaznamenán u kriminality cizinců. Naopak se více soustředily na drogovou problematiku, jelikož kraj zaznamenal nárůst trestné činnosti, a to především u páčání trestných činů pod vlivem návykových látek. Mimo jiné se potýká také se zvýšenou kriminalitou zejména u mladistvých osob, což potvrzuje i počet zpráv v této oblasti.

Liberecký kraj

Nezaměstnanost a průmyslová výroba, se kterou je spjat příliv pracovních sil ze zahraničí a celé České republiky, má neustálý vliv na celkovou bezpečnostní situaci na tomto území. Problémovou oblastí je také větší koncentrace v městských sídlech, poloha hranic s Německem a Polskou republikou a turisticky atraktivní místa. Liberecký kraj se tím to potýká se zvýšenou hodnotou trestných činů na 1 000 obyvatel, která je ze všech sledovaných krajů 4 nejvyšší. Z tohoto důvodu byly pro média nejvíce zajímavé příspěvky z oblasti skupinové kriminality, kriminálních činů individuálního charakteru, hospodářské kriminality či kriminality mladistvých a cizinců. Tato témata měla oproti ostatním většinový podíl. Kraj eviduje také zvýšený počet sociálně slabých obyvatel a vyloučených lokalit, což má za

následek růst majetkové a násilné kriminality, která byla také ve středu zájmu mediálních příspěvků. Za sledované období se skoro vůbec nezveřejňovaly zprávy o opatřeních proti distribuci drog či o drogách všeobecně. Zajímavostí je počet příspěvků u týrání zvířat a jejich útoků na člověka, které dosahovaly také vysokých hodnot. Vandalismus při fotbalových a hokejových utkání, se kterým se kraj často potýká, dosahoval oproti ostatním tématům menších hodnot.

Královéhradecký kraj

Královéhradecký kraj se potýká s problémy spojenými s extremismem a násilím při sportovních událostech, avšak počet příspěvků nebyl z hlediska situace v kraji příliš vysoký. Mnoho rekreačních oblastí a atraktivní přírodní bohatství láká každoročně nespočet turistů, což souvisí s pácháním trestných činů. I existence automobilové společnosti na území kraje dále rozvíjí kriminální činnost. Kriminalita cizinců a další oblasti s tímto spojené ve srovnání s ostatními tématy dosahovaly nižších hodnot. Mediální příspěvky směřovaly spíše ke kriminalitě hospodářské, zneužití pravomoci veřejného činitele, jiné téma (bezpečnost) a útoky zvířat na člověka. I když se počet dopravních nehod neustále snižuje, tak téma bezpečnost silničního provozu stále patří mezi 5 nejčastějších odvysílaných mediálních příspěvků. Mezi další problémy kraje patří také drogová kriminalita, na kterou média nepoutala větší pozornost.

Pardubický kraj

V oblasti bezpečnosti se kromě 5 nejčastějších témat mediální příspěvky zabývaly extremismem, násilím na dětech a kriminalitou cizinců i mladistvých. U těchto oblastí kraj evidoval ve sledovaném období nepatrný nárůst. Dále byly zveřejněny příspěvky ohledně policie, zejména jejich práce, jednotlivé útvary, materiální vybavení a celkové kompetence. Média nezanedbaly ani prevenci kriminality, především monitorovací systémy, které zajišťují vyšší pocit bezpečnosti obyvatelstva tohoto kraje. Oproti zmíněným oblastem byl například podíl u drog všeobecně a daňových úniků velice nízký. Stejně jako v ostatních krajích média zveřejnily zprávy ohledně zásahů proti distribuci drog, které také patří mezi nejaktuálnější problémy Pardubického kraje. Oblast trestných činů páchaných přes internet, které se neustále zvyšují, nebyl v rámci zveřejněných mediálních příspěvků evidován.

Kraj Vysočina

Kraj Vysočina se na celkové kriminalitě v České republice podílí nejnižším počtem trestných činů, což dokazují i hodnoty mediálních příspěvků. I dle indexu medializace je tento kraj z hlediska bezpečnosti pro média méně zajímavý. Mezi nejčastější odvysílané zprávy patřila hospodářská kriminalita a násilí na dětech. Dále týrání zvířat a jejich útoky na člověka, extremismus či jiná témata z bezpečnosti. Dle kriminálních statistik vzrostl počet pachatelů z řad mladistvých, ovšem mediální příspěvky z této oblasti dosahovaly velmi nízkých hodnot. Také u drog i jejich zásahům proti distribuci byly hodnoty mizivé. Kraj mimo jiné v posledním sledovaném roce zaznamenal nárůst dopravních nehod, a z tohoto důvodu zastupují příspěvky z oblasti bezpečnosti silničního provozu druhou pozici.

Jihomoravský kraj

Společně s Moravskoslezským krajem zaujímá kraj Jihomoravský přední pozici z hlediska nejvyššího výskytu kriminality v České republice. Je zřejmé, že tato zvýšená kriminalita je hlavně díky hlavního centra města Brna, kde spatřujeme zvýšenou majetkovou trestnou činnost. Tento kraj je po hlavním městě Praze nejvíce medializován, příspěvky se z větší části věnovaly kriminálním činům individuálním i skupinovým či násilím na dětech. Z důvodu zvýšené dopravní koncentrace zaznamenává neustálý růst dopravních nehod, proto se zprávy ohledně bezpečnosti silničního provozu dostaly na 4. nejvyšší místo z celkového počtu příspěvků. Za sledované období se zprávy zabývaly také extremismem, organizovaným zločinem, porušováním práv duševního vlastnictví a samozřejmě kriminalitou hospodářskou a cizinců. Vysokých hodnot dosahovala témata spjata s daňovými úniky, týrání zvířat či kriminalitou policie. Zprávy ohledně drogové problematiky byly oproti ostatním tématům médií spíše opomíjeny. Kraj si mimo jiné mezi své další problémy spojené s kriminalitou řadí trestné činy s nelegálním překračováním státních hranic a migrací. Z výsledků dat dosáhly příspěvky zabývající se touto problematikou minimálních hodnot.

Olomoucký kraj

Převážná část mediálních příspěvků byla zaměřena opět na kriminální činy individuálního charakteru a skupinovou kriminalitu. V rámci kraje se zprávy o bezpečnosti silničního provozu týkaly zejména okresu Olomouc a Prostějov. Zajímavý počet příspěvků byl zaznamenán u týrání zvířat, které za sledované období dosáhl vysokých hodnot a dostal se do TOP 5. Mezi další oblasti uvedených v televizních stanicích patří extremismus, kriminalita policie, násilí na dětech a oproti ostatním krajům také rasismus. Dále pak kriminalita

mladistvých, korupce i úplatky politiků. Drogová problematika trápí všechny kraje ČR, ale z hlediska mediálních příspěvků nedosahovaly u všech vysokých hodnot. Ovšem u Olomouckého kraje byl v rámci zásahů proti distribuci drog a drog všeobecně evidován počet vyšší.

Moravskoslezský kraj

Moravskoslezský kraj má druhou nejvyšší kriminalitu v rámci celé ČR, a to díky zvýšené nezaměstnanosti, výskytu sociálně vyloučených lokalit a držení či užívání omamných látek. Kriminalitu tohoto kraje jako v ostatních krajích ovlivňuje krajské město Ostrava, které má silně industriální charakter, s nímž se pojí řada faktorů jako nižší vzdělanostní úroveň, vyšší migrace a další. Celkový podíl mediálních příspěvků o tomto kraji zastupuje třetí nejvyšší pozici v rámci všech sledovaných krajů. Dle přílohy č. 15 můžeme také vidět, že do celkového souhrnu nejčastějších příspěvků se dostala také témata zabývající se rasismem, násilím při veřejných názorových projevech či kriminalitou hospodářskou. Média dále upoutala pozornost na násilí na dětech, extremismus a kriminalitu policie. Díky zvýšené kriminalitě byly v kraji zveřejněny také příspěvky z oblasti prevence kriminality. I když tento kraj trápí zvýšená drogová kriminalita, zprávy se věnovaly spíše oblasti kriminality mladistvých než zásahům proti distribuci drog a drogám všeobecně. Příspěvky ohledně kriminality cizinců má v kraji nižší podíl. Bezpečnostní situaci v tom kraji ovlivňuje také vandalismus při sportovních a kulturních událostí, na které se média ovšem téměř nezaměřily.

Zlínský kraj

V oblasti kriminality patří Zlínský kraj oproti ostatním krajům ČR k méně zatíženým, z hlediska počtu trestných činů zaujímá nejnižší příčky. Z tohoto důvodu dosahuje počet mediálních příspěvků o bezpečnosti nízkých hodnot. I díky velké vzdálenosti od hlavního města Prahy, kde sídlí centra televizních stanic, je kraj pro média méně atraktivní. Mezi své problémy, které souvisí s výskytem kriminality, řadí Zlínský kraj trestné činy spojené s užíváním návykových látek, výtržnictví při sportovních i jiných událostech a zvyšující se počet pachatelů, zejména z řad mladistvých. Ovšem zprávy z těchto problémových oblastí nebyly téměř zveřejněny. Pozornost byla zaměřena mimo kriminální činy skupinové a individuální u násilí na dětech, hospodářské kriminality, kriminality policie či na prevenci kriminality. Nepatrně vyšších hodnot dosáhlo i téma daňové úniky a útoky zvířat na člověka.

5 ZÁVĚR

Jak z diplomové práce vyplývá, média neovlivňují pouze sociální realitu, ale také se podílejí na vytváření bezpečnostní reality a bezpečnosti samotné. Je zřejmé, že média více lákají různé formy deviantního chování, projevy abnormality či nestandardní stavy a situace bezpečí. Potvrzují to i počty mediálních příspěvků, které za sledované období dosahovaly nejvyšších hodnot právě u tématu bezpečnost. V rámci všech témat zastupovala bezpečnost až čtvrtinový podíl, což ostatní oblasti staví do ústraní a může měnit pohled občanů na dané situace. Charakteristika jednotlivých krajů nám poukázala na odlišnou bezpečnostní situaci na jejich území a následná analýza mediálních zpráv srovnala se stavem skutečným.

Z kvantitativní analýzy nám vyplynulo, že největší podíl mediálních příspěvků z oblasti bezpečnosti byl zveřejněn v hlavním městě Praha, dále pak v Jihomoravském a Moravskoslezském kraji. Hlavní město Praha na sebe poutá veškerou pozornost, a tím je zájem médií o ostatní kraje poněkud menší. Například Středočeský kraj je díky své geografické polohy v okolí Prahy poměrně zanedbáván, a to i přes to, že zde zaznamenáváme zvýšený počet trestných činů. Nejmenší počet zveřejněných zpráv byl zaznamenán v kraji Zlínském, a to díky menšímu počtu trestných činů, nebo velké vzdálenosti od hlavního města. U Jihomoravského kraje může být problémem krajské město či rekreační oblasti, a u kraje Moravskoslezského nezaměstnanost a drogová kriminalita. Karlovarský a Jihočeský kraj se potýká se zvýšenou kriminální činností páchanou cizinci, což také televizní stanice za sledované období vyzdvihly. Na zveřejnění zpráv z oblasti bezpečnosti se nejvíce podílely soukromé televizní stanice, a to Televizní noviny (TV Nova) a Zprávy FTV Prima (TV Prima).

Od roku 2004 se všechny kraje snažily o zlepšení ekonomické a sociální situace na svém území, a to díky vstupu České republiky do Evropské Unie. Počty trestných činů v absolutní hodnotě i na 1 000 obyvatel dosahovaly nižších hodnot. Avšak od roku 2007 pozorujeme ve všech krajích zvýšený počet trestných činů, což může být následkem započetí hospodářské krize. S tímto souvisel okamžitý nárůst nezaměstnanosti a pokles životní úrovně, což mohlo vést ke zvýšenému páčání trestných činů. Od roku 2009 byl zaznamenán opětovný pokles kriminality na celém území ČR.

Kvalitativní analýza vyhodnotila nejčastěji odvysílané příspěvky ve všech krajích mezi roky 2004-2011. V rámci celé ČR se do TOP 5 dostaly kriminální činy, skupinová kriminalita, extremismus, násilí na dětech a jiná témata (bezpečnost). Pod oblast bezpečnost

spadá celkem 60 témat, z toho 23 kategorií přesáhl počet 2 000 příspěvků, jako například kriminalita hospodářská, cizinců či mladistvých, organizovaný zločin, zásahy proti distribuci drog, také rasismus a daňové úniky.

Zajímavým poznatkem jsou TOP 5 témata v krajích ČR, které jsou takřka obdobné, a to i přes jejich odlišné bezpečnostní problémy. Na rozdíl od jiných oblastí se v rámci bezpečnosti jednotlivá témata opakují a jen zřídka najdeme téma, které dosáhne vyššího počtu příspěvků. Třetí kapitola poukázala na fakt, že bezpečnost v jednotlivých krajích je zcela odlišná a každý kraj se potýká s jinými bezpečnostními problémy. Můžeme tedy konstatovat, že média poutají pozornost pouze na oblasti, které zvyšují jejich sledovanost.

U všech krajů byla nejvyšší kriminalita zaznamenána v krajských městech, a to především díky velikosti a počtu obyvatel, se kterou souvisí anonymita pachatelů trestné činnosti, soustřeďující se například u nádraží, v dopravních prostředcích a nákupních centrech. Problémem zůstává také větší koncentrace sídlišť, kde se pohybují bezdomovci, drogově závislé osoby či problematické skupiny dětí a mládeže. Je zřejmé, že obyvatelé mají v těchto oblastech pocit nebezpečí a strach z násilné i majetkové trestné činnosti. Díky neuspořádanému způsobu života a trávení volného času mládeže roste jejich podíl na celkovém páčání trestných činů, a to ve všech krajích ČR. Kraje se také potýkají s problémy související s páčáním trestné činnosti pomocí zneužití internetu, zejména sociálních sítí. Dle dostupných dat však média této oblasti nevěnovala velkou pozornost a zaměřila se spíše na kriminální činy individuální a skupinové či bezpečnost silničního provozu.

Stále více lidí se řídí tím, co vidí v médiích nejvíce, tedy v televizním zpravodajství. Dá se považovat za nejrychlejší a nejjednodušší zdroj informací o našem území. Díky čtvrtinového podílu, které zaujímá bezpečnost v mediálním světě, je proto nejvíce ohroženou kategorií. Oblast bezpečnosti je velice citlivým tématem, které mají média tendenci zkreslovat. Dle kvantitativního i kvalitativního výzkumu lze konstatovat, že obraz několika krajů v televizních stanicích často neodpovídal skutečné situaci. V rámci celostátního vysílání byly odvysílány zejména příspěvky s negativním podtextem, jako jsou kriminální činy, násilí, extremismus a různé druhy kriminality. Tyto zprávy mohou pozměnit pohled občanů na image jednotlivých krajů a posléze ovlivnit i jejich ekonomický a sociální vývoj.

Seznam použité literatury

Tištěné publikace

BURTON, Graeme. *Úvod do studia médií*. Brno: Barrister & Principal, 2001. Studium (Barrister & Principal). ISBN 80-85947-67-6.

GALEOTTI, Mark. *Global crime today: the changing face of organised crime*. New York: Routledge, 2006. ISBN 0415366992.

FTOREK, Jozef. *Public relations a politika: kdo a jak řídí naše osudy s naším souhlasem*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3376-0.

JENSEN, Klaus. *A handbook of media and communication research: qualitative and quantitative methodologies*. London: Routledge, 2002. ISBN 0-415-22588-4.

JIRÁK, Jan a Barbora KÖPPLOVÁ. *Média a společnost, stručný úvod do studia médií a mediální komunikace*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-697-7.

KRAUS, Wolfgang. *Televize – nový kontinent: Kultura nebo chaos?* 1. vydání. Praha: Československá televize, 1991. ISBN 80-85005-02-6.

KRULICHOVÁ, Eva. *Pocit bezpečí a obavy z kriminality v České republice*. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2017. ISBN 978-80-88018-12-4.

KUCHTA, Josef a Helena VÁLKOVÁ. *Základy kriminologie a trestní politiky*. Praha: C. H. Beck, 2005. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-813-4.

KUCHTA, Josef a kol., *Kriminologie I. část*. Brno: Masarykova univerzita, 1993. ISBN: 80-210-0616-1.

MALINOVSKÝ, Jan a Jan SUCHÁČEK. *Velký anglicko-český slovník vysvětlující pojmy regionálního rozvoje a regionální politiky Evropské unie: Big English-Czech dictionary of*

regional development and the EU regional policy. Ostrava: VŠB - Technická univerzita Ostrava, 2006. ISBN 80-248-1117-0.

MCCOMBS, Maxwell E. *Agenda setting: nastolování agendy: masová média a veřejné mínění*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-591-2.

MCLUHAN, Marshall. *Jak rozumět médiím: extenze člověka*. Přeložil Miloš CALDA. Praha: Mladá fronta, 2011. Strategie. ISBN 978-80-204-2409-9.

MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. 1. vyd. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-200-9.

MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. 4., rozš. a přeprac. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-574-5.

MCQUAIL, Denis. *Žurnalistika a společnost*. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2016. ISBN 978-80-246-3093-9.

NOVOTNÝ, Oto a kol., *Kriminologie*. 2., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2004. ISBN 80-7357-026-2.

OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích*. 2., upr. vyd. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1899-9.

POLÁKOVÁ, E., L. SPÁLOVÁ a E. HÖFLEROVÁ. *Efektivní sociálně-mediální komunikace*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2008. ISBN 978-80-7368-567-6.

POUPEROVÁ, Olga. *Regulace médií*. Praha: Leges, 2010. Student (Leges). ISBN 978-80-87212-48-6.

PROCHÁZKOVÁ, Dana. *Bezpečnost a krizové řízení*. Praha: Police history, 2006. ISBN 80-86477-35-5.

SAK, Petr. *Člověk a vzdělání v informační společnosti*. 1. vydání. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-230-0.

SCANNELL, Paddy. *Media and communication*. Thousand Oaks: Sage, 2007. ISBN 978-1412902694.

SKLENÁK, Vilém a kol. *Data, informace, znalosti a Internet*. Vyd. 1. Praha: C. H. Beck, 2001. ISBN 80-7179-409-0.

SOUČEK, Vladimír. *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek a vybrané kapitoly krizového řízení*. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2009. ISBN 978-80-86640-68-6.

TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-683-4.

THOMPSON, John B. *Média a modernita: sociální teorie médií*. Praha: Karolinum, 2004. 220 s. ISBN 80-2460-652-6.

URBAN, L., J. DUBSKÝ a K. MURDZA. *Masová komunikace a veřejné mínění*. Praha: Grada, 2011. *Žurnalistika a komunikace*. ISBN 978-80-247-3563-4.

VESECKÁ, Renáta a Jakub CHROMÝ. *Kriminalita, veřejnost a média: problémy, o nichž se příliš (ne)mluví*. Praha: Linde, 2009. ISBN 978-80-7201-772-0.

VRABEC, Vladimír a Aleš ČEPEK. *Internet :-) CZ: průvodce českého uživatele*. Vyd. 1. Praha: Grada, 1995. ISBN 80-7169-229-8.

ZAPLETAL, Josef. *Prevence kriminality*. 3., přeprac. vyd. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2008. ISBN 978-80-7251-270-6.

INTERNETOVÉ ZDROJE

Bezpečnostní analýza Moravskoslezského kraje, 2012. *Moravskoslezský kraj*. [online]. [cit. 2018-05-01]. Dostupné z:

https://www.msk.cz/assets/socialni_oblast/bezpecnostni_analyza_msk_2015.pdf

Bezpečnostní analýza Ústeckého kraje, 2009. *Ústecký kraj*. [online]. [cit. 2018-05-01]. Dostupné z: <https://www.kr-ustecky.cz/strategie-prevence-kriminality-na-uzemi-usteckeho-kraje-na-obdobi-2009-2011/d-1603418>

Co je to extremismus, 2018. *Policie České republiky*. [online]. [cit. 2018-06-10]. Dostupné z: [online]. [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/ncoz-extremismus-co-je-extremismus.aspx>

Česká televize, 2015. *Vše o ČT: Základní informace o ČT*. [online]. [cit. 2018-03-18].

Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/zakladni-informace-o-ct/>

Hlavní město Praha, 2013. *Asociace krajů České republiky*. [online]. [cit. 2018-04-14].

Dostupné z: <http://www.asociacekrajů.cz/kraje-cr/hlavni-mesto-praha/>

Charakteristika hlavního města Prahy, 2017. *BussinessInfo.cz, oficiální portál pro podnikání a export*. [online]. [cit. 2018-04-14]. Dostupné z:

<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/charakteristika-hlavniho-mesta-prahy-7279.html>

Charakteristika Karlovarského kraje, 2017. *BussinessInfo.cz, oficiální portál pro podnikání a export*. [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z:

<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/charakteristika-karlovarskeho-kraje-2032.html>

Charakteristika Plzeňského kraje, 2017. *BussinessInfo.cz, oficiální portál pro podnikání a export*. [online]. [cit. 2018-04-22]. Dostupné z:

<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/charakteristika-plzensky-kraj-2216.html>

Charakteristika Středočeského kraje, 2017. *BusinessInfo.cz, oficiální portál pro podnikání a export*. [online]. [cit. 2018-04-17]. Dostupné z:

<http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/charakteristika-stredoceskeho-kraje-2229.html>

Integrovaný záchranný systém, 2018. *Bezpečnost. Praha. eu*. [online]. [cit. 2018-04-16].

Dostupné z: <https://bezpecnost.praha.eu/clanky/integrovaný-zachranny-system>

iPrima, 2003. *O společnosti: Historie společnosti*. [online]. [cit. 2018-03-29]. Dostupné z:

<https://www.iprima.cz/o-spolecnosti/historie-spolecnosti>

Novagroup, 2012. *NOVA GROUP: Multikanálová a multimediální společnost*. [online]. [cit.

2018-03-28]. Dostupné z: <http://www.novagroup.cz/>

Koncepce prevence kriminality hl. m. Prahy na léta 2013 až 2016, 2012. *Hlavní město Praha*. [online]. [cit. 2018-06-09]. Dostupné z:

http://www.praha.eu/jnp/cz/o_meste/magistrat/odbory/odbor_zdravotnictvi_socialni_pece/prevence_kriminality/system_prevence_kriminality_v_hmp/koncepce_prevence_kriminality_hl_m_prahy_1.html

Koncepce prevence kriminality Jihočeského kraje na období 2015-2017, 2014. *Jihočeský kraj*.

[online]. [cit. 2018-05-01]. Dostupné z: [http://www.kraj-](http://www.kraj-jihocesky.cz/1460/prevence_kriminality.htm)

[jihocesky.cz/1460/prevence_kriminality.htm](http://www.kraj-jihocesky.cz/1460/prevence_kriminality.htm)

Koncepce prevence kriminality Jihomoravského kraje na období 2017-2021, 2016.

Jihomoravský kraj. [online]. [cit. 2018-04-28]. Dostupné z:

<https://www.krjihomoravsky.cz/Search.aspx?Phrase=koncepce+prevence+kriminality>

Koncepce prevence kriminality Karlovarského kraje na léta 2009-2011. 2012. *Karlovarský*

kraj. [online]. [cit. 2018-04-28]. Dostupné z: [https://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-](https://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/.../Koncepce_PKKK.pdf)

[urad/cinnosti/.../Koncepce_PKKK.pdf](https://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/.../Koncepce_PKKK.pdf)

Koncepce prevence kriminality Pardubického kraje na léta 2013-2016. 2012. *Krajský*

program prevence kriminality. [online]. [cit. 2018-04-28]. Dostupné z:

<https://www.pardubickykraj.cz/prevence-kriminality>

Koncepce prevence kriminality Středočeského kraje na léta 2014-2016, 2014. *Středočeský kraj*. [online]. [cit. 2018-04-28]. Dostupné z: bezpecnystredoceskykraj.cz/wp-content/uploads/2017/11/Koncepce-2017.pdf

Koncepce prevence kriminality Zlínského kraje na léta 2012-2016, 2012. *Zlínský kraj*. [online]. [cit. 2018-04-28]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/koncepce-prevence-kriminality-ve-zlinskem-kraji-na-leta-2012-2016-cl-1253.html>

Krajská správa ČSÚ hl. m. Praze, 2018. *Český statistický úřad, 2018*. [online]. [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xa>

Krajská správa ČSÚ pro Karlovarský kraj, 2018. *Český statistický úřad, 2018*. [online]. [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xk>

Krajská správa ČSÚ pro Středočeský kraj, 2018. *Český statistický úřad, 2018*. [online]. [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xs>

Krajská správa ČSÚ v Brně, 2018. *Český statistický úřad, 2018*. [online] [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xb/kraj>

Krajská správa ČSÚ v Českých Budějovicích, 2018. *Český statistický úřad, 2018*. [online]. [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xk/statistiky>

Krajská správa ČSÚ v Hradci Králové, 2018. *Český statistický úřad, 2018*. [online]. [cit. 2018-05-13]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xh>

Krajská správa ČSÚ v Jihlavě, 2018. *Český statistický úřad, 2018*. [online]. [cit. 2018-04-28]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xj>

Krajská správa ČSÚ v Liberci, 2018. *Český statistický úřad, 2018*. [online]. [cit. 2018-04-28]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xl>

Krajská správa ČSÚ v Olomouci, 2018. *Český statistický úřad, 2018*. [online]. [cit. 2018-05-13]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xm/>

Krajská správa ČSÚ v Ostravě, 2018. *Český statistický úřad, 2018*. [online]. [cit. 2018-05-13]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xt>

Krajská správa ČSÚ v Pardubicích, 2018. *Český statistický úřad, 2018*. [online]. [cit. 2018-05-13]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xe>

Krajská správa ČSÚ v Plzni, 2018. *Český statistický úřad, 2018*. [online]. [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xp>

Krajská správa ČSÚ v Ústí nad Labem, 2018. *Český statistický úřad, 2018*. [online]. [cit. 2018-05-13]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xu>

Krajská správa ČSÚ ve Zlíně, 2018. *Český statistický úřad, 2018*. [online]. [cit. 2018-05-13]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xz>

Strategie prevence kriminality Olomouckého kraje na období 2013-2026, 2012. *Olomoucký kraj*. [cit. 2018-04-28]. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/download.html?id=41156>

Strategie prevence kriminality Karlovarského kraje, 2017. *Informační portál Karlovarského kraje*. [online]. [cit. 2018-04-20]. Dostupné z: <https://www.kr-karlovarsky.cz/krajsky-urad/cinnosti/Stranky/kriz-situace/seznam/prevence.asp>

W. Wanta, G. Golan and L. Cheolhan. *Agenda Setting and International news: media influence on public perception. Journalism and Mass Communication QUARTERLY*, 2004. [online]. [cit. 2018-05-31]. Dostupné z <http://img2.timg.co.il/CommunaFiles/50996649.pdf>

Seznam zkratek

%	procento
‰	promile
apod.	a podobně
a.s.	akciová společnost
č.	číslo
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ČT	Česká televize
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
MHD	Městská hromadná doprava
např.	například
NATO	Severoatlantická aliance
OSN	Organizace spojených národů
km²	kilometr čtvereční
tj.	to je
TV	televize
tzv.	takzvané
UNESCO	Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- беру на вѣдомі, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 12. dubna 2018

.....
Bc. Denisa Mertanová

Seznam příloh

Příloha č. 1: Vybrané sociální a ekonomické ukazatele za Hlavní město Prahu

Příloha č. 2: Vybrané sociální a ekonomické ukazatele za Středočeský kraj

Příloha č. 3: Vybrané sociální a ekonomické ukazatele za Karlovarský kraj

Příloha č. 4: Vybrané sociální a ekonomické ukazatele za Plzeňský kraj

Příloha č. 5: Vybrané sociální a ekonomické ukazatele za Jihočeský kraj

Příloha č. 6: Vybrané sociální a ekonomické ukazatele za Ústecký kraj

Příloha č. 7: Vybrané sociální a ekonomické ukazatele za Liberecký kraj

Příloha č. 8: Vybrané sociální a ekonomické ukazatele za Královéhradecký kraj

Příloha č. 9: Vybrané sociální a ekonomické ukazatele za Pardubický kraj

Příloha č. 10: Vybrané sociální a ekonomické ukazatele za kraj Vysočina

Příloha č. 11: Vybrané sociální a ekonomické ukazatele za Jihomoravský kraj

Příloha č. 12: Vybrané sociální a ekonomické ukazatele za Olomoucký kraj

Příloha č. 13: Vybrané sociální a ekonomické ukazatele za Moravskoslezský kraj

Příloha č. 14: Vybrané sociální a ekonomické ukazatele za Zlínský kraj

Příloha č. 15: TOP 5 témat z oblasti bezpečnosti za jednotlivé kraje ČR v letech 2004-2011 (%)